

<u>Oznámení č.</u>	Obsah	Strana
	I <i>Usnesení, doporučení a stanoviska</i>	
	USNESENÍ	
	Výbor regionů	
	99. plenární zasedání ve dnech 31. ledna a 1. února 2013	
2013/C 62/01	Usnesení Výboru regionů k balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti po roce 2013	1
2013/C 62/02	Usnesení Výboru regionů Udržitelná budoucnost hospodářské a měnové unie (HMU)	8
2013/C 62/03	Usnesení Výboru regionů Záruka pro mladé lidi	11
	STANOVISKA	
	Výbor regionů	
	99. plenární zasedání ve dnech 31. ledna a 1. února 2013	
2013/C 62/04	Stanovisko Výboru regionů Evropský výzkumný prostor	14

<u>Oznámení č.</u>	Obsah (pokračování)	Strana
2013/C 62/05	Stanovisko Výboru regionů Strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012–2016	22
2013/C 62/06	Stanovisko Výboru regionů Posilování občanství EU – podpora volebních práv občanů EU	26
2013/C 62/07	Stanovisko Výboru regionů Dosažení lepší součinnosti mezi rozpočtem EU, státními rozpočty a rozpočty územně správních celků	32
2013/C 62/08	Stanovisko Výboru regionů Lepší správa pro jednotný trh	39
2013/C 62/09	Stanovisko Výboru regionů Znalosti v námořní oblasti 2020	44
2013/C 62/10	Stanovisko Výboru regionů Modrý růst – Možnosti udržitelného růstu v mořském a námořním odvětví	47
2013/C 62/11	Stanovisko Výboru regionů Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií.....	51
2013/C 62/12	Stanovisko Výboru regionů Pokyny pro vnitrostátní regionální podporu na období 2014–2020	57
2013/C 62/13	Stanovisko Výboru regionů Nejvzdálenější regiony Evropské unie ve světle strategie Evropa 2020 ...	64
2013/C 62/14	Stanovisko Výboru regionů Úloha místních a regionálních orgánů v podpoře růstu a tvorbě vyššího počtu pracovních míst	70

III Přípravné akty

VÝBOR REGIONŮ

99. plenární zasedání ve dnech 31. ledna a 1. února 2013

2013/C 62/15	Stanovisko Výboru regionů Status a financování evropských politických stran a evropských politických nadací	77
--------------	---	----

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

99. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 31. LEDNA A 1. ÚNORA 2013

Usnesení Výboru regionů k balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti po roce 2013

(2013/C 62/01)

VÝBOR REGIONŮ

- vzhledem k probíhajícím jednáním o víceletém finančním rámci důrazně prosazuje, že politika soudržnosti potřebuje účelné výdaje a dynamický rozpočet; vyzývá proto členské státy, aby znovu uvážily rozpočtová omezení a zachovaly alespoň stávající úroveň financování;
- silně podporuje vyjednávací tým výboru REGI v procesu dialogu; připomíná zejména některé klíčové postoje sdílené s EP, k nimž patří podpora „přechodových regionů“, vyváženosti mezi prioritami strategie Evropa 2020 a cíli stanovenými ve Smlouvě, účinné zapojení místních a regionálních orgánů, odmítnutí makroekonomické podmíněnosti a výkonnostní rezervy; doufá tedy, že budou v konečné podobě balíčku zachovány;
- prosazuje plné uplatňování zásady víceúrovňové správy a silnější zapojení místních a regionálních orgánů do přípravy budoucích dohod o partnerství a operačních programů; podporuje návrh Evropské komise na vypracování evropského kodexu chování v oblasti partnerství; proto hluboce lituje toho, že Rada tento nástroj odmítá, a žádá zdráhavé členské státy, aby svůj postoj znovu uvážily, neboť vysílají negativní signály co do ochoty spolupracovat s legitimními partnery;
- podporuje silnější demokratickou odpovědnost a domnívá se, že Rada by měla projednat několik finančních otázek – kupříkladu metodiku přidělování prostředků z fondů na vnitrostátní a regionální úrovni, sazbu omezení a záchrannou síť atd. – v rámci jednání o balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti spíše než v kontextu víceletého finančního rámce tak, aby Evropský parlament mohl být do těchto jednání řádně zapojen a VR konzultován;
- opakovaně lituje, že jediným kritériem používaným k určení výše přidělených prostředků ze strukturálních fondů jednotlivým regionům je HDP/HND (a v menší míře počet nezaměstnaných) a zdůrazňuje, že by měly být používány dodatečné ukazatele pro lepší posouzení sociálních a environmentálních potřeb a výzev.

Zpravodaj Marek WOŹNIAK (PL/ELS), maršálek Velkopolského vojvodství

Usnesení Výboru regionů k balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti po roce 2013

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. přijímá politické usnesení k současným interinstitucionálním jednáním o balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti po roce 2013, navazuje na svůj první postoj přijatý v období mezi únorem a červencem 2012 a reaguje na nedávné diskuse a postoje přijaté Evropským parlamentem a Radou;

2. vzhledem k probíhajícím jednáním o víceletém finančním rámci důrazně prosazuje, že politika soudržnosti je investiční politikou, která potřebuje jak účelné výdaje, tak i dynamický rozpočet, který nesmí být zkrácen, chceme-li podpořit růst a pracovní místa, zvýšit konkurenceschopnost a odstranit územní rozdíly v regionech EU i mezi nimi, zejména v období krize. S ohledem na její zásadní důležitost pro boj s hospodářskou krizí a pro plnění cílů strategie Evropa 2020 nemůže dojít ke škrtnutí prostředků na politiku soudržnosti ve výši 19 miliard EUR (oproti návrhu Evropské komise), zatímco výdaje na ostatní politiky Evropské unie zůstanou na stejné výši, či dokonce porostou, jak uvádí návrh závěrů Rady z 22. listopadu 2012;

3. je velice spokojen s mandáty, které přijal výbor REGI Evropského parlamentu ve dnech 11. a 12. července 2012, jež ve značné míře odrážejí požadavky místních a regionálních orgánů v podobě vyjádřené a přijaté ve stanoviskách Výboru regionů; lituje však, že hlavní aspekty týkající se návrhu nařízení o Evropském sociálním fondu nebyly zohledněny v návrhu zprávy přijatém výborem EMPL dne 5. července 2012);

4. oceňuje pozitivní vývoj směrem ke zjednodušení navržený EK v návrhu balíčku právních předpisů a vítá ustanovení nedávno přijatých finančních pravidel, která se vztahují na všeobecný rozpočet EU, jako je používání paušálních sazeb, jednorázových částek a kratších platebních lhůt; trvá na přijetí ještě ambicióznějšího programu na úrovni členských států pro zjednodušení přístupu k postupům fondů EU, pravidel pro zadávání veřejných zakázek na úrovni EU a členských států a mechanismů podávání zpráv a kontroly;

5. silně podporuje vyjednávací tým výboru REGI v procesu dialogu; připomíná zejména některé klíčové postoje sdílené s EP k následujícím tématům a doufá, že budou v konečné podobě balíčku zachovány:

- podpora politiky soudržnosti zahrnující všechny regiony a zaměřená rovněž na méně rozvinuté regiony EU;
- podpora nové kategorie „přechodových regionů“ a záchranné sítě ve výši dvou třetin současných přidělů pro regiony, které již nebudou způsobilé k podpoře v rámci cíle konvergence;
- potřeba vyváženosti mezi prioritami strategie Evropa 2020 a cíli stanovenými ve Smlouvě a také potřeba větší flexibility při provádění tematického zaměření;
- účinné zapojení místních a regionálních orgánů do přípravy smluv o partnerství a operačních programů, v souladu se zásadou víceúrovňové správy;
- silná podpora začlenění evropského kodexu chování v oblasti partnerství do článku 5 nařízení o společných ustanoveních;
- jednoznačné odmítnutí makroekonomické podmíněnosti;
- nezbytnost toho, aby předběžné podmínky přímo souvisely s prováděním politiky soudržnosti;
- odmítnutí výkonnostní rezervy;
- převod prostředků Fondu soudržnosti do nového nástroje pro propojení Evropy s důsledným uplatňováním pravidel Fondu soudržnosti a dodržováním kvót pro členské státy;
- podpora integrovanému přístupu územního rozvoje, jaký propaguje Evropská komise, a zavedení nových nástrojů a způsobů správy, jako jsou integrované územní investice, a místní rozvoj se zapojením místních komunit pro městské oblasti;
- odmítnutí platformy pro rozvoj měst, naproti tomu žádost o pokračování URBACT na trvalém základě;

6. zdůrazňuje, že balíček právních předpisů je třeba přijmout co nejdříve po přijetí víceletého finančního rámce; připomíná závažnost hospodářské a sociální krize, kterou EU prochází a kvůli níž nabývá zvláštní naléhavosti provádění dohod o partnerství a operačních programů počínaje rokem 2014, neboť to je jediný způsob, jak z evropských fondů poskytovat prostředky nezbytné pro investice a strukturální reformy v členských státech, regionech a městech;

7. připomíná, že diskuse o návrhu nařízení o ESÚS by měla být oddělena od celkového balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti, a zdůrazňuje, že je důležité nečekat na přijetí celého balíčku a neprodleně přijmout toto konkrétní nařízení, jež na rozpočet EU nemá žádný výraznější vliv. To by umožnilo co nejrychlejší vstup tohoto nařízení v platnost, což by poskytlo nový impuls pro rozvoj nových projektů ESÚS v bezpečném právním rámci;

Ambiciózní rozpočet pro politiku soudržnosti v období po roce 2013

8. připomíná, že místní a regionální orgány jsou si plně vědomy, že je zapotřebí zlepšit výstupy politiky soudržnosti prostřednictvím lepšího programování a výdajů ze strukturálních fondů, zejména v současném kontextu hospodářské krize a finančních omezení;

9. víceletý finanční rámec s nižším objemem prostředků, než jaký navrhla Evropská komise, považuje za nepřijatelný, neboť by došlo k oslabení hospodářství a konkurenceschopnosti Evropské unie a jednotného trhu jako celku v době, kdy je naopak nejvíce zapotřebí, aby byly silné. Proto, jak již bylo uvedeno v usnesení Výboru regionů k probíhajícím jednáním o víceletém finančním rámci⁽¹⁾, připomíná svou výzvu k důvěryhodnému víceletému rozpočtu EU coby investičního nástroje ve prospěch všech členských států EU a regionů, a to alespoň ve stejné výši z hlediska prostředků na závazky vyjádřených v procentech HND, jež byla schválena pro současné programové období 2007–2013;

10. považuje však návrh kyperského předsednictví ze dne 29. října 2012 na snížení rozpočtu přiděleného na politiku soudržnosti v období po roce 2013 za nepřijatelný. Vyzývá proto členské státy, aby znovu uvážily rozpočtová omezení a zachovaly alespoň stávající úroveň financování;

11. znovu potvrzuje, že je třeba zachovat silnou a ambiciózní politiku soudržnosti na úrovni EU, aby byly dodrženy cíle hospodářské, sociální a územní soudržnosti stanovené Smlouvou a také kolektivní závazek ke splnění cílů strategie Evropa 2020; předsednictvím Rady navrhované snížení o více

než 10 miliard EUR by prohloubilo rozdíly mezi méně a více rozvinutými regiony a oblastmi a rovněž rozdíly v příjmech občanů;

12. trvá na tom, že škrty ve financování politiky soudržnosti by negativně ovlivnily rozvoj jednotného trhu a investiční kapacitu místních a regionálních orgánů v oblastech s rozhodujícím významem pro budoucnost Evropy, jako je výzkum, inovace, vzdělávání, podpora malých a středních podniků, zelená ekonomika a infrastruktura, jež jsou klíčovými složkami tvorby pracovních míst do budoucna; domnívá se, že v současném období hospodářské a sociální krize by rozpočtové škrty ohrozily dlouhodobé investice, budoucí udržitelný růst Evropy i její úlohu ve světě;

Silnější demokratická odpovědnost: respektování postupu spolurozhodování

13. připomíná, že právní texty upravující politiku soudržnosti budou poprvé přijaty postupem spolurozhodování v souladu s ustanoveními Lisabonské smlouvy, jež členským státům a Evropskému parlamentu dala rovnoprávné postavení;

14. proto se domnívá, že Rada by měla projednat několik finančních otázek – *kupříkladu metodiku přidělování prostředků z fondů na vnitrostátní a regionální úrovni, sazbu omezení a záchrannou síť atd.* – v rámci jednání o balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti spíše než v kontextu víceletého finančního rámce; odsuzuje skutečnost, že výše uvedená témata jsou v Radě zahrnuta do jednacích osnovy, a domnívá se, že jakožto oblasti řízené spolurozhodováním by měly být projednány Radou pro všeobecné záležitosti, jak již uvedl ve stanovisku Nový víceletý finanční rámec po roce 2013⁽²⁾. Do těchto jednání by navíc vedle Rady měl být řádně zapojen Evropský parlament a VR by měl být konzultován, aby byla zajištěna účinná demokratická odpovědnost; připomíná, že si VR vyhrazuje právo podat žalobu k Soudnímu dvoru Evropské unie, nepředložil-li Evropská komise legislativní návrh, k němuž bude mít VR příležitost vydat stanovisko;

Metodika přidělování strukturálních fondů

15. opakovaně lituje, že jediným kritériem používaným k určení výše přidělených prostředků ze strukturálních fondů jednotlivým regionům je HDP/HND (a v menší míře počet nezaměstnaných); vítá proto návrh zvýšit váhu počtu nezaměstnaných v méně rozvinutých a přechodových regionech uvedený v návrhu závěrů Evropské rady (ve znění z 22. listopadu 2012), aby se kompenzovala váha HDP v metodice přidělování prostředků a lépe zohlednil sociální rozměr soudržnosti. Současně navrhuje, aby se při přidělování prostředků ze strukturálních fondů na úrovni členských států přihlíželo i k dalším demografickým ukazatelům, jako je např. index závislosti;

⁽¹⁾ CdR 2263/2012 fin.

⁽²⁾ CdR 1777/2012 fin (zpravodajka: Mercedes BRESSO (IT/SES)).

16. jak bylo řečeno již dříve⁽³⁾, zdůrazňuje, že by měly být používány dodatečné ukazatele pro lepší posouzení sociálních a environmentálních potřeb a výzev (kupříkladu dostupnost veřejných služeb, zdravotnictví, příjem na obyvatele, mobilita a čisté životní prostředí). Do metodiky přidělování prostředků z fondů byl mohlo být začleněno rozložení těchto ukazatelů na subregionální úrovni (koeficient GINI), což by umožnilo lepší posuzování výzev v oblasti územní soudržnosti;

17. má za to, že v zájmu zohlednění tendencí v regionálním rozvoji by do budoucí metodiky přidělování prostředků z fondů měl být zahrnut vývoj HDP na obyvatele v referenčním období (na základě dostupných údajů z celé Unie za poslední tři roky). Tak by se, pomocí pružnějšího přístupu, umožnilo poskytovat podporu také těm regionům, v nichž došlo ke zhoršení hospodářské situace;

18. požaduje, aby do seznamu kritérií používaných pro přidělování prostředků členskými státy byla doplněna „závažná a trvalá přírodní nebo demografická znevýhodnění“; připomíná zejména podstatný dopad demografických kritérií, jako je rozptýlení obyvatel, odliv obyvatel z některých částí regionů či demografické stárnutí, na hospodářský rozvoj a náklady na veřejné služby; chválí Evropský parlament za jeho podporu v této věci a žádá Radu, aby se připojila k postoji Parlamentu;

19. nezávisle na zvolené metodice znovu potvrzuje následující zásady:

— strukturální fondy a Fond soudržnosti by měly být zaměřeny na méně rozvinuté regiony při zachování rozdělení mezi druhy regionů v souladu s návrhem Evropské komise;

— s „přechodovými regiony“ by se mělo jednat na spravedlivém základě, a zamezit tak vzniku příliš mnoha rozdílů mezi regiony, které již nejsou způsobilé k podpoře v rámci cíle konvergence a ostatními typy přechodových regionů;

— rozvinutějším regionům by se rovněž mělo dostat podpory, jelikož většina z nich řeší významné sociální problémy, oblasti chudoby ve většině městských oblastí a problémy v oblasti životního prostředí a hospodářské konkurenceschopnosti;

20. má za to, že zásada adicionality je základní zásadou pro účinnou politiku soudržnosti, bez níž by veškeré snahy vyvinuté evropskou regionální politikou mohly přijít vniveč;

21. je obzvláště znepokojen tím, že předsednictví Rady zakládá své návrhy ohledně regionů na analýzách tříletého období 2007–2009. V době krize, jakou je ta dnešní, údaje o relativním bohatství naměřené v tomto období zkreslují realitu, jelikož se vztahují k rokům, kdy hospodářství rostlo. To poškozuje především regiony, na něž krize dopadla nejvíce. S ohledem na to Výbor vítá zavedení doložky o přezkumu v roce 2016, zároveň však navrhuje zvláštní podporu nad rámec záchranné sítě, která by poskytla kompenzaci regionům, jejichž relativní bohatství se v důsledku krize zmenšilo a které se tak dostaly do nevýhodné výchozí pozice ve srovnání s ostatními regiony své kategorie;

Sazba omezení

22. podporuje sazbu omezení navrženou dne 18. září 2012 v jednacích osnovách k víceletému finančnímu rámci (2,5 %), která zohledňuje dohánění států EU-12 a problémy s absorpcí, jež některé členské státy ve stávajícím programovém období musely řešit; odmítá proto snížení uvedené v návrhu závěrů Evropské rady ze dne 22. listopadu 2012 (2,35 %); představoval by si nicméně, že by byla pro členské státy přistoupivší k Unii před rokem 2013, jejichž průměrný růst reálného HDP v letech 2008–2010 byl nižší než –1 %, stanovena taková sazba omezení, jež by umožnila zachovat obdobnou míru závazků jako ve stávajícím období 2007–2013;

Záchranná síť

23. podporuje návrh Komise na vytvoření „záchranné sítě“ ve výši alespoň dvou třetin současných přidělů pro regiony, které již nebudou způsobilé k podpoře v rámci cíle konvergence; s politováním proto sleduje poslední návrhy předsednictví Evropské rady, pokud jde o omezení této „záchranné sítě“ pod úroveň této podpory;

Městská prémie

24. vítá, že v dokumentech předsednictví Rady týkajících se jednací osnov k víceletému finančnímu rámci byla nedávno vyškrtnuta „městská prémie“, která přidělovala 4 EUR na každého obyvatele žijícího ve městě o 250 000 obyvatelích a více. Tato prémie by finančně zvýhodnila urbanizovanější regiony, zatímco rozdíly ve vývoji mezi městskými a venkovskými oblastmi jsou stále ještě velmi vysoké;

Rozpočet na územní spolupráci

25. jednoznačně podporuje návrh Komise zvýšit objem prostředků přidělených na evropskou územní spolupráci na 11,8 miliard EUR namísto 8,7 miliard ve stávajícím programovém období; připomíná přidanou hodnotu, kterou evropská územní spolupráce přináší evropské integraci a územní soudržnosti zmenšováním negativních následků na hranicích, zlepšením účinnosti politik, zlepšením kvality života, posílením budování kapacit a také podporou důvěry a vzájemného porozumění; proto lituje snížení o 3 miliardy EUR uvedené v návrhu závěrů Evropské rady ze dne 22. listopadu 2012 i toho, že byl

⁽³⁾ Stanoviško Měření pokroku překročením rámce HDP, CdR 163/2010 fin (zpravodaj: Vicente ALVAREZ ARECES (ES/PES)).

v případě námořních hranic opět zahrnut požadavek 150 km, aby bylo možno konstatovat existenci přeshraniční spolupráce; vítá však skutečnost, že návrh závěrů Rady je ve shodě s výzvou VR a postojem EP ohledně potřeby zvýšení míry spolufinancování na 85 % u programů evropské územní spolupráce;

Odmítnutí makroekonomické podmíněnosti a finančních sankcí/odměn

26. znovu potvrzuje, že se staví jednoznačně proti makroekonomické podmíněnosti, zejména proti jakémukoli pozastavení nebo zrušení fondů společného strategického rámce (SSR) souvisejících se sankcemi Paktu o stabilitě a růstu, neboť by mohly výrazně penalizovat regionální a místní orgány, které nenesou odpovědnost za nesplnění těchto požadavků příslušným členským státem;

27. vítá podporu Evropského parlamentu v této věci a doufá, že vyjednávací tým v rámci dialogu dokáže přesvědčit členské státy, aby v nařízení o společných ustanoveních stáhly veškerá opatření související s makroekonomickou podmíněností;

28. znovu potvrzuje, že podporuje částečné propojení fondů SSR a nové správy ekonomických záležitostí EU otevřením možnosti pozměnit smlouvy o partnerství a operační programy na základě specifických doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru, ale silně odmítá předpokládané částečné či úplné pozastavení plateb;

29. znovu opakuje, že odmítá přidělování „výkonnostní prémie“ těm nejúspěšnějším regionům, neboť tento mechanismus by mohl být pro tvůrce politik pobídkou ke stanovení velmi skromných a snadno dosažitelných cílů se záměrem využít dodatečné zdroje a mohl by podpořit rozvoj neambiciózních projektů a přibrzdit inovace; proto podporuje postoj Evropského parlamentu a doufá, že Rada svůj názor na tuto věc změní; připomíná svůj návrh na vytvoření „rezervy pro zajištění flexibility“, jejímž zdrojem by byly automaticky zrušené závazky a která by se používala k financování experimentálních iniciativ, což by se mohlo stát kompromisním řešením mezi spolutvárci právních předpisů;

30. naprosto souhlasí s požadavkem nového rámce pro správu zaměřenou na výsledky, a tedy s tím, jaká důležitost je přikládána měření výkonnosti. Považuje však za nutnou flexibilní regulaci, jež umožní zasadit výsledky do kontextu s ohledem na specifickou hospodářskou realitu každého regionu; dále znovu vyjadřuje nesouhlas s jakýmikoliv finančními sankcemi v návaznosti na výkonnostní rámec;

Účinné partnerství s místními a regionálními orgány

31. prosazuje plné uplatňování zásady víceúrovňové správy a silnější zapojení místních a regionálních orgánů do přípravy, vyjednávání a provádění politiky soudržnosti v příštím programovém období;

32. vítá návrh Evropského parlamentu přiznat v souladu se zásadou subsidiarity místním a regionálním orgánům při přípravě smluv o partnerství a operačních programů stejné postavení jako vládám členských států;

33. očekává, že do přípravy smluv o partnerství budou plně zapojeny místní a regionální orgány, aby byly naplněny potřeby integrovaného přístupu zdola nahoru ke strategiím regionálního rozvoje; vyzývá členské státy k zahájení příprav strategického plánování politiky soudržnosti tak, aby byly připraveny začít s programováním fondů SSR 1. ledna 2014; v této souvislosti žádá, aby Evropská komise přípravu těchto smluv pečlivě monitorovala a při programování se vyhnula odvětvovému přístupu a přístupu shora dolů;

34. podporuje tedy návrh Evropské komise na vypracování prvního evropského kodexu chování v oblasti partnerství; hluboce lituje toho, že Rada odmítá tento nástroj, jehož účelem je zlepšení kvality partnerství ve všech členských státech, a žádá zdráhavé členské státy, aby svůj postoj k evropskému kodexu chování v oblasti partnerství znovu uvážily, neboť vysílají negativní signály co do ochoty spolupracovat s legitimními partnery;

Struktura zohledňující regionální nerovnosti

35. znovu potvrzuje, že jednoznačně podporuje novou kategorii „přechodových regionů“ a také Evropský parlament v probíhajících interinstitucionálních vyjednáváních; žádá předsednictví Rady, aby si svůj postoj v této věci zachovalo až do zakončení vyjednávání, neboť tato nová kategorie částečně naplňuje cíl územní soudržnosti poskytováním spravedlivější podpory všem regionům;

36. vítá návrh Evropského parlamentu na vytvoření další záchranné sítě ve výši čtyř pětín přidělovaných prostředků v období 2007–2013 pro ostrovní státy o jednom regionu způsobilé pro financování z Fondu soudržnosti v roce 2013 a pro nejvzdálenější regiony, které po roce 2013 již nebudou patřit do kategorie méně rozvinutých regionů;

37. připomíná potřeby a problémy nejdálčenějších regionů a regionů s nízkou hustotou obyvatelstva a žádá, aby jim byly přiděleny dostatečné a přiměřené rozpočtové zdroje, a ony tak mohly dosáhnout cíle hospodářské, sociální a územní soudržnosti a rovněž lepší integrace do jednotného trhu; vítá proto zvýšenou míru podpory pro nejdálčenější regiony (z 20 na 30 EUR na obyvatele), jak uvádí návrh závěrů Evropské rady ze dne 22. listopadu 2012;

38. zdůrazňuje fakt, že Lisabonská smlouva doplnila územní soudržnost k cíli politiky hospodářské a sociální soudržnosti, a klade si otázku, proč zpráva výboru EMPL o návrhu nařízení o Evropském sociální fondu (ESF) tento územní rozměr opomíjí, stejně jako regiony procházející průmyslovou změnou a ostrovní, řídké osídlené, hornaté nebo nejdálčenější regiony;

Tematické zaměření: větší flexibilita

39. vítá flexibilnější přístup k tematickému zaměření ve strategii Evropa 2020, který byl v kompromisním znění přijat Evropským parlamentem a Radou; připomíná hlavní politické cíle stanovené ve Smlouvě (hospodářská, sociální a územní soudržnost) a potřebu lépe zohledňovat rozdíly mezi členskými státy a regiony a výzvy, což podpořily oba zákonodárné orgány;

40. vítá rozšíření tematických cílů a investičních priorit, jak bylo uvedeno v dokumentech Evropského parlamentu pro mandát týkající se návrhů nařízení o EFRR a o evropské územní spolupráci a rovněž v kompromisních zněních souboru týkajícího se „tematického zaměření“ přijatých předsednictvím Rady. Upozorňuje však, že je důležité věnovat i nadále nejvyšší pozornost otázkám zhodnocování kulturního dědictví a cestovního ruchu. Lituje ovšem, že zpráva výboru EMPL o návrhu nařízení o ESF nenavrhuje žádné snížení procentních podílů tohoto zaměření navržených Evropskou komisí, což je v rozporu s návrhem VR;

41. zvláště vítá postoj Evropského parlamentu k rozšíření oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT) o základní infrastrukturu pro všechny regiony, lituje však chybnou reakci Rady k této otázce; proto žádá členské státy, aby svůj postoj v této věci znovu uvážily, neboť vysokorychlostní sítě IKT stále ještě v mnoha odlehklých venkovských oblastech chybí, a to i v rozvinutějších regionech;

42. vítá, že Rada zrušila tematické zaměření stanovené Evropskou komisí v souvislosti se zvláštními příspěvky pro nejdálčenější regiony v nařízení o EFRR, a doufá, že Evropský parlament změní svůj mandát k vyjednávání v rámci interinstitucionálních jednání ohledně tohoto bodu a přidruží se k postoji Rady;

Evropský sociální fond

43. znovu opakuje, že místní a regionální orgány jsou a musí i nadále být klíčovými aktéry v plánování a provádění operačních programů ESF, a odmítá proto myšlenku obsaženou ve zprávě výboru EMPL tvrdící, že vzhledem k významu vnitrostátních politik zaměstnanosti by pro všechny politiky související s ESF měly zůstat „hlavními zprostředkovateli“ členské státy;

44. znovu opakuje svou žádost, aby v nařízení o ESF byly zmíněny oblasti s přírodním a demografickým znevýhodněním podobně jako v článku 10 návrhu nařízení o EFRR a rovněž nejdálčenější regiony, a zdůrazňuje, že územní spolupráci v rámci ESF je vedle nadnárodní spolupráce třeba rozšířit i o přeshraniční a meziregionální spolupráci;

45. lituje snížení rozpočtu navržené v závěrech Evropské rady ze dne 22.–23. listopadu v evropském programu potravinové pomoci určené nejchudšímu obyvatelstvu (2,1 miliardy namísto 2,5 miliardy eur); žádá jasné oddělení tohoto programu od ESF a trvá na přidělení přiměřených zdrojů převodem z okruhu 2 víceletého finančního rámce (SZP);

Formální „Rada pro politiku soudržnosti“

46. vítá a podporuje návrh kyperského předsednictví na vytvoření formální „Rady pro politiku soudržnosti“, která by se skládala z ministrů odpovědných za politiku soudržnosti; VR takové formální seskupení dlouho prosazoval, jelikož by politice soudržnosti umožnilo lepší zviditelnění a zajistilo trvalou politickou diskusi; chtěl by se aktivně zapojit do politických diskusí formální Rady, neboť tato jednání ovlivní zájmy místních a regionálních orgánů EU, kterých se přímo týká provádění politiky soudržnosti v praxi a jsou do něj zapojeny;

47. lituje, že se vnitrostátním či regionálním orgánům, jež jsou řídicími orgány, stále ukládá úkol předběžně financovat investice. V současné době restrikcí ze strany finančních trhů se z finančního hlediska jedná o úkol nesnadný. V případě, že bude zásada předběžného financování prosazena, promarní Evropská unie jedinečnou příležitost k tomu, aby poskytla finanční prostředky, jež by přímo stimulovaly hospodářství a byly určeny na strukturální změny, a to formou větších záloh, jež by umožnily financování v takovém tempu, jež by přineslo navrácení peněz;

Finanční řízení operačních programů

48. co se týče pravidel řízení a kontroly, nesouhlasí s přístupem k dani z přidané hodnoty, jelikož se omezuje její způsobilost jakožto provozního nákladu na velmi konkrétní případy, což by ve většině regionů znemožnilo její uznání způsobilým nákladem. To v praxi znamená reálné snížení míry spolufinancování z fondů, která může dosáhnout až 23 %;

49. vyslovuje se pro zachování pravidla N+3 v rámci programového období 2014–2020;
50. podporuje způsobilost DPH pro všechny kategorie výdajů za situace, kdy příjemci tuto daň nemohou získat zpět.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Usnesení Výboru regionů Udržitelná budoucnost hospodářské a měnové unie (HMU)

(2013/C 62/02)

VÝBOR REGIONŮ (VR)

- s ohledem na konečné závěry Evropské rady konané ve dnech 13. a 14. prosince 2012;
- s ohledem na zprávu nazvanou Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii, kterou vypracoval předseda Evropské rady Herman Van Rompuy společně s předsedou Evropské komise, prezidentem Evropské centrální banky a předsedou Euroskupiny (5. prosince 2012);
- s ohledem na sdělení Evropské komise Návrh prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie (COM(2012) 777/2 ze dne 28. listopadu 2012);
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. listopadu 2012 obsahující doporučení Komisi ohledně zprávy Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii, již vypracoval předseda Evropské rady, předseda Evropské komise, prezident Evropské centrální banky a předseda Euroskupiny;
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2013 o veřejných financích v HMU v období 2011–2012;

1. zdůrazňuje, že konsolidace v členských státech hospodářské a měnové unie (HMU) je zásadní pro zajištění udržitelného růstu, společenského pokroku a další politické integrace v rámci EU;

2. lituje, že v konečných závěrech Evropské rady nebyla zohledněna řada rozpočtových a hospodářských otázek zdůrazněných v Návrhu prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie, který předložila Evropská komise, a ve zprávě, již vypracoval předseda Evropské rady společně s předsedou Evropské komise, prezidentem Evropské centrální banky a předsedou Euroskupiny, a že byly tyto otázky odloženy na zasedání Evropské rady v červnu 2013;

3. požaduje, aby byly do procesu evropského semestru zapojeny místní a regionální orgány (co se týče úrovně členských států) a VR (co se týče úrovně institucí EU), protože rozpočtová správa znamená i hospodářskou správu na místní a regionální úrovni. Má-li být rozpočtová správa efektivní, mělo by být rozdělení odpovědnosti mezi EU, členskými státy a místní a regionální úrovni jasné a jednoznačné;

4. zdůrazňuje, že evropská rozhodnutí o HMU mají výrazný dopad nejen na státní finance, ale rovněž na finance nižších správních celků. V této souvislosti podotýká, že daňová autonomie nižších správních celků je zaručena mj. článkem 4 Smlouvy o Evropské unii, a proto žádá, aby došlo k větší součinnosti mezi rozpočtem EU, státními rozpočty a rozpočty nižších správních celků;

5. připomíná v této souvislosti požadavek Evropského parlamentu, aby se Komise „v následující roční analýze růstu plně zaměřila na úlohu rozpočtu EU v procesu evropského semestru a zdůraznila její význam tím, že předloží pravdivé a konkrétní

údaje o tom, jak prostředky EU stimulují celkové veřejné výdaje na místní, regionální a vnitrostátní úrovni, jak napomáhají jejich vzniku, jak působí ve vzájemné součinnosti a jak se s nimi doplňují“⁽¹⁾;

6. připomíná, že podporuje výzvu Evropského parlamentu, aby členské státy zvážily přistoupení k Paktu o sociálních investicích založenému na modelu Paktu euro plus. Stanovil by cíle pro sociální investice, které mají členské státy učinit, aby splnily cíle strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti, sociální sféře a vzdělávání;

7. zdůrazňuje, že úsilí o vypořádání se s hospodářskou krizí by se nyní mělo zaměřit na rozvoj nových mechanismů, které již byly dohodnuty, na zajištění jejich řádného fungování a na zohlednění místní a regionální úrovně v evropském semestru;

8. vítá, že se v závěrech Evropské rady⁽²⁾ zdůrazňuje, že by se v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu mělo dále „využít možností, které nabízí stávající fiskální rámec EU, pokud jde o dosažení rovnováhy mezi potřebou produktivních veřejných investic a cíli v oblasti fiskální kázně“. Tento cíl se stává ještě aktuálnějším s ohledem na nedávná zjištění Mezinárodního měnového fondu, že tzv. fiskální multiplikátory, které měří negativní dopad konsolidace rozpočtu na růst, byly „výrazně vyšší“, než analytikové během dluhové krize odhadovali. Očekává tedy, že se Komise bude touto otázkou dále zabývat v ohlášeném sdělení o kvalitě veřejných výdajů, v němž by se měla zvážít mj. otázka oddělení běžných výdajů a investic ve

(1) Usnesení Evropského parlamentu Evropský semestr koordinace hospodářské politiky: provádění priorit na rok 2012.

(2) Závěry Evropské rady (13. a 14. prosince 2012), kapitola I Hospodářská politika, bod 2.

výpočtu schodku rozpočtu, aby se předešlo tomu, že bude bráněno veřejným investicím s dlouhodobými čistými zisky;

Integrovaný finanční rámec

9. zdůrazňuje, že slabý bankovní sektor v několika členských státech a v EU jako celku ohrožuje veřejné finance, což má dopad zvláště na regionální a místní úrovni, a lituje, že náklady na řízení bankovní krize dopadly zejména na daňové poplatníky a narušují růst reálné ekonomiky;

10. upozorňuje, že veškerá opatření přijatá v souvislosti s bankovní unií by mělo provádět zvýšení transparentnosti a zodpovědnosti, neboť tato opatření mohou mít výrazný dopad na veřejné finance (na úrovni jednotlivých členských států i na místní a regionální úrovni), banky a občany;

11. vítá dohodu Rady a Evropského parlamentu o jednotném mechanismu dohledu, který má představovat regulační rámec pro banky v Evropské unii, a poukazuje v této souvislosti na úlohu regionálních bank v poskytování kapitálu malým a středním podnikům a na veřejné investiční projekty územního rozvoje;

12. podporuje návrh směrnice o ozdravování a řešení problémů bank a návrh směrnice o systémech pojištění vkladů a souhlasí s tím, že se musejí přednostně přijmout. Upozorňuje však na to, že pravidla zavedená těmito předpisy, zejména systém sledování a kontroly, musí být přiměřená;

13. domnívá se, že pro dlouhodobý cíl jednotného evropského rámce vkladů jsou zapotřebí jednotné a přísné požadavky, které dostatečně zohlední specifické vnitrostátní podmínky ve finančním sektoru;

14. žádá Evropskou komisi, aby urychleně předložila právní předpis navazující na Liikanenovu zprávu⁽³⁾ o právním oddělení některých zvláště rizikových finančních činností u bank, které přijímají vklady v rámci bankovní skupiny;

15. táže se Komise, proč odložila svůj závazek předložit zprávu o zřízení nezávislé evropské ratingové agentury na konec roku 2016;

Integrovaný rozpočtový rámec

16. souhlasí s tím, že se HMU musí doplnit o patřičná pravidla rozpočtové politiky, a podporuje v této souvislosti urychlené přijetí balíčku dvou právních aktů týkajících se správy ekonomických záležitostí (tzv. two-pack), který doplní balíček šesti právních aktů (tzv. six-pack) a Smlouvu o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii, jež vstoupila v platnost na počátku roku 2013;

17. podporuje výzvu Evropského parlamentu členskými státy, aby „objasnily odpovědnost, úlohu, fiskální transfery a zdroj příjmů různých úrovní (celostátní, regionální a místní)

správy při zajišťování zdravého a udržitelného rámce veřejných financí, zejména s ohledem na vliv Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii na fiskální samostatnost místních a regionálních orgánů“. Doporučuje tedy, aby v souladu s koncepcí víceúrovňové správy byly místní a regionální orgány náležitým způsobem zapojeny do další tvorby těchto pravidel i do jejich uplatňování;

18. lituje, že v závěrech Evropské rady není zmíněna potřeba rozpočtové kapacity určené k podpoře národních hospodářských reforem a absorpci asymetrických šoků. VR je přesvědčen, že tato rozpočtová kapacita je k dosažení prohloubené a skutečné HMU nezbytná;

19. vítá myšlenku, že by rozpočtová kapacita v případě svého zavedení podléhala společnému rozhodování a provádění na úrovni HMU, ale že by taktéž měla být otevřena členskými státy mimo eurozónu, které budou mít zájem;

20. podporuje výzvu Evropského parlamentu Komisi, aby co nejdříve představila plán postupu k nástrojům pro společné emise státních dluhopisů;

21. vychází z toho, že v případě svého zavedení by rozpočtová kapacita byla v krátkodobém horizontu oddělena od víceletého finančního rámce a v dlouhodobém časovém horizontu by byla chápána jako specifický rozpočtový proces HMU. Podmínkou je dodržování postupů uvedených ve Smlouvě, a tedy ochrana transparentnosti a demokratické kontroly;

Integrovaný rámec hospodářských politik

22. domnívá se, že strategie Evropa 2020 je klíčem k posílení hospodářské složky HMU, zatímco v posledních letech se důraz kladl zejména na její měnovou část;

23. podtrhuje význam růstového potenciálu pramenícího z uplatňování ustanovení o jednotném trhu, pokud tento trh bude řádně fungovat a zaměřovat se na klíčové oblasti, v nichž je prostor pro inovace a tvorbu kvalitních pracovních míst;

24. vítá vytvoření mechanismu pro intenzivnější koordinaci, konvergenci a prosazování strukturálních politik na základě ujednání smluvní povahy, která by členské státy uzavřely s orgány EU, pod podmínkou, že se neobejde demokratická odpovědnost. Souhlasí s tím, aby se tato ujednání přijímala v individuálních případech a aby byla podpořena dočasnou, cílenou a flexibilní finanční podporou. Poukazuje v této souvislosti na specifickou úlohu financování investic z místních a regionálních zdrojů, a požaduje proto, aby místní a regionální orgány byly zapojeny při přípravě smluvních dohod, při současném respektování národních legislativ;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf.

25. plně souhlasí s tím, že hospodářské politiky musí být orientovány na podporu silného a udržitelného hospodářského růstu podporujícího začlenění, na posilování konkurenceschopnosti a na zvyšování zaměstnanosti, má-li být Evropa i nadále vysoce atraktivním sociálně tržním hospodářstvím a má-li si udržet svůj sociální model. Zdůrazňuje, že hlavními nástroji k dosažení tohoto cíle jsou strategie Evropa 2020 a roční analýza růstu;

26. vítá návrh, aby všechny velké projekty reforem hospodářské politiky v členských státech byly předem projednány a v náležitých případech mezi členskými státy koordinovány. Zdůrazňuje, že do této diskuse by na evropské úrovni měly být zapojeny orgány a poradní instituce EU a na úrovni členských států pak místní a regionální orgány a další zúčastněné strany;

27. vítá, že zpráva Evropské komise za rok 2012 o veřejných financích v HMU věnuje jednu kapitolu místním a regionálním veřejným financím, a žádá Komisi, aby i v budoucích zprávách analyzovala fiskální decentralizaci;

28. vítá návrh zachovat pět priorit stanovených v březnu 2012 v roční analýze růstu a zasazuje se o začlenění těchto prvků:

— doplnění regionální dimenze do roční analýzy růstu. Tato dimenze zdůrazňuje místní a regionální rozměr strategie Evropa 2020 a respektování zásady subsidiarity. Taktéž doplnění způsobu rozdělení pravomocí v každém členském

státu, co se týče doporučení pro jednotlivé země a přípravy národních programů reforem;

— zapojení zástupců místních a regionálních orgánů do nepřetržitého dialogu mezi Evropskou komisí a členskými státy, zejména do dialogu o záležitostech přímo souvisejících s pravomocemi místních a regionálních orgánů;

Lepší veřejná správa: demokratická legitimita a odpovědnost

29. zdůrazňuje, že při rozvoji HMU je nutné zajistit demokracii a legitimitu. VR proto vítá, že Evropský parlament má mít klíčovou úlohu v tomto procesu a že do něj mají být zapojeny národní parlamenty, a žádá rovněž o zapojení místních a regionálních orgánů a zejména regionů, které mají legislativní pravomoci, a jejich parlamentů;

30. přál by si, aby se zvýšila demokratická odpovědnost trojky prostřednictvím slyšení jejích členů v Evropském parlamentu;

31. poukazuje na to, že diskuse o HMU je pevně svázána s obecnou diskusí o budoucnosti EU, k níž si přeje aktivně přispět jakožto zástupce místních a regionálních orgánů v EU;

32. pověřuje předsedu Výboru regionů, aby toto usnesení předložil předsedovi Evropského parlamentu, předsedovi Evropské rady, předsedovi Evropské komise, irskému předsednictví Rady EU a nadcházejícímu litevskému předsednictví.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Usnesení Výboru regionů Záruka pro mladé lidi

(2013/C 62/03)

VÝBOR REGIONŮ

- s ohledem na návrh Evropské komise ze dne 5. prosince 2012 – doporučení Rady o zřízení záruky pro mladé lidi (COM(2012)0729),
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2013 o zřízení záruky pro mladé lidi (2012/2901(RSP)),
- s ohledem na sdělení Komise Mládež v pohybu (COM(2010) 477),
- s ohledem na související stanovisko Výboru regionů (CdR 292/2010 fin),

vzhledem k těmto důvodům:

- v důsledku hospodářské krize dosáhly míry nezaměstnanosti v EU nepřijatelně vysokých hodnot – 5,7 milionu mladých lidí je nezaměstnaných;
- počet mladých lidí, kteří nepracují ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), v současnosti dosahuje 7,5 milionu, což představuje náklady odpovídající 1,2 % HDP Evropské unie ⁽¹⁾;
- záruka pro mladé lidi by přispěla k dosažení tří z pěti hlavních cílů strategie Evropa 2020, protože by napomohla snížit míru předčasného ukončování školní docházky a podíl lidí ohrožených chudobou a sociálním vyloučením a zvýšit podíl lidí s ukončeným vysokoškolským vzděláním;
- provádění záruky pro mladé lidi v celé eurozóně by nestálo více než 21 miliard eur, což představuje 0,45 % státních výdajů zemí eurozóny ⁽²⁾;
- četné členské státy oslyšely výzvy Evropské komise a Evropské rady k zavedení záruky pro mladé lidi, jež by vedla ke zvýšení zaměstnanosti mládeže;
- záruka pro mladé lidi je klíčovou složkou Balíčku opatření pro zaměstnanost mladých lidí Evropské komise;

1. vítá odhodlání Evropské komise vnést novou dynamiku do boje proti nezaměstnanosti mládeže, jež je mnohotvárným problémem naléhavě vyžadujícím koordinované a komplexní politické úsilí; z toho důvodu podporuje návrh Evropské komise doporučení Rady o zřízení záruky pro mladé lidi, jež by byla klíčovým nástrojem boje proti nezaměstnanosti mládeže;

2. připomíná, že v příslušném stanovisku ⁽³⁾ plně podpořil záměr poskytnout všem mladým lidem do čtyř měsíců od opuštění školy nabídku pracovního místa, odborné přípravy či

akademického studia, jak je to vytyčeno ve strategii Evropa 2020 ve stěžejní iniciativě Mládež v pohybu;

3. doporučuje, aby působnost systémů záruky pro mladé lidi, konkrétněji jejich složky týkající se zaměstnávání, učňovské přípravy a stáží, byla rozšířena na čerstvé absolventy škol až do věku 30 let;

4. zdůrazňuje významnou úlohu regionálních a místních orgánů v oblasti politik zaměstnanosti, učňovské přípravy a vzdělávání, jež byla potvrzena konferencí VR ke stěžejní iniciativě strategie Evropa 2020 Mládež v pohybu dne 13. prosince 2012;

5. vítá důraz Komise to, aby přístupy při zavádění a provádění systémů záruky pro mladé lidi byly založeny na partnerství; požaduje nicméně, aby se tato partnerství vyvíjela od samého počátku vytváření politik a zahrnovala všechny příslušné zúčastněné strany, zejména místní a regionální orgány. Místní a regionální orgány byly dosud z velké části vynechány

⁽¹⁾ Viz zpráva Eurofound „NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe“ (NEET – mladí lidé, kteří nejsou zaměstnaní a neúčastní se vzdělávání ani odborné přípravy: charakteristika, náklady a politické reakce v Evropě), <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/54/en/1/EF1254EN.pdf> (shrnutí v češtině: <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/54/cs/1/EF12541CS.pdf>).

⁽²⁾ Studie MOP / Mezinárodního institutu pro studium práce „EuroZone job crisis: trends and policy responses“ (Krise zaměstnanosti v eurozóně – trendy a politické reakce), 2012, http://www.ilo.org/global/research/publications/WCMS_184965/lang-en/index.htm.

⁽³⁾ CdR 292/2010 fin.

z postupů souvisejících se strategií Evropa 2020 a evropským semestrem, což si vybralo značnou daň z hlediska demokratické legitimacy a efektivnosti přijatých opatření;

6. souhlasí s názorem Evropské komise, že v oblasti zaměstnanosti mládeže je nutná včasná intervence a aktivace, a sdílí její názor, že zásada vzájemných závazků by se měla uplatňovat od samého počátku;

7. zdůrazňuje, že podpůrná opatření pro zapojení do trhu práce navrhovaná v souvislosti se zárukou pro mladé lidi musejí poskytovat mj. jazykové znalosti a praktické pracovní zkušenosti, což zvýší zaměstnatelnost a podpoří mobilitu pracovních sil v Evropské unii;

8. připomíná, že je důležité propojit systémy záruky pro mladé lidi s mobilitou mládeže mezi členskými státy; v této souvislosti se rozšiřuje úloha stěžejní iniciativy Mládež v pohybu a regionálních a místních orgánů. Tyto orgány provádějí systémy mobility na místní úrovni a podpora EU věnovaná lepší meziregionální kooperaci by mohla vést k lepším výsledkům;

9. vítá v této souvislosti návrh Evropské komise na zavedení evropského profesního průkazu, jehož cílem je zjednodušit postupy uznávání odborných kvalifikací. V tomto ohledu naléhá na to, aby stáže, jež jsou součástí přípravy na regulovaná povolání, byly uznávány po celé Evropě a vyžadovaly uzavření smlouvy bez ohledu na to, zda jde o placené stáže či nikoli. Je to důležité pro mladé Evropany, kteří jsou ve znepokojivé míře postiženi nezaměstnaností a pro něž profesní mobilita představuje reálný způsob, jak (znovu) vstoupit na trh práce;

10. zdůrazňuje význam širší informovanosti mladých lidí o možnostech strávit čas studiem, odbornou přípravou nebo zaměstnáním v jiných členských státech; tyto zkušenosti mohou sehrát zásadní úlohu při povzbuzení jejich individuálního smyslu pro nezávislost a zodpovědnost a zároveň přispět k formulování nových a inovačních myšlenek;

11. poukazuje na to, že EU by měla zajistit, aby programy mobility byly přístupné za rovných podmínek všem mladým lidem; doporučuje proto nabídnout podporu regionům se specifickými zeměpisnými vlastnostmi, jako jsou např. venkovské a řídké osídlené oblasti a zejména nejvzdálenější regiony a ostrovy;

12. upozorňuje však na to, že základním nástrojem pro zvýšení zaměstnanosti mladých je podněcování k vytváření nových pracovních míst a to na všech úrovních kvalifikace, ne pouze v odvětvích vyžadujících vysokou kvalifikaci;

13. zdůrazňuje, že jedním z důležitých nástrojů je vytváření a podpora duálních vzdělávacích systémů, kde již při započetí studia vzniká vztah mezi studentem a budoucím zaměstnavatelem;

14. zdůrazňuje, že opatření ke zvýšení dovedností a kvalifikace je nutné zaměřit na řešení nesouladu mezi požadavky a nabídkou kvalifikací na trhu práce; k tomu je nutné, aby další vzdělávání, učňovská příprava a stáže byly pevně vázány na záměr zaměstnanosti; dále je důležitá úloha, kterou budou v systémech záruky pro mladé lidi hrát zaměstnavatelé při poskytování potřebných příležitostí ke kariéernímu růstu;

15. připomíná v souvislosti s rozvíjením dovedností v rámci systémů záruky pro mladé lidi, že Výbor regionů uděluje vlastní ocenění Evropský podnikatelsky zaměřený region (EER). Jedním z jeho hlavních záměrů je podporovat podnikatelského ducha a provádění politik zohledňujících podnikatelskou sféru, jež vedou k vytváření pracovních příležitostí. Oceněné regiony věnují zvláštní pozornost povzbuzování mladých lidí k podnikatelské dráze;

16. vítá důraz Evropské komise na kvalitní zaměstnanost, když doporučuje členským státům, aby v rámci systémů záruky pro mladé lidi zajistily kvalitní nabídku zaměstnání. Hospodářská krize by rovněž neměla být záminkou pro uvolnění požadavků na zdraví a bezpečnost při práci. Výbor zdůrazňuje, že určitá minimální ochrana zaměstnanců existovat musí, že je to ale vnitrostátní úroveň, na níž sociální partneři uzavírají dohody o otázkách pracovního práva. Do vypracování kvalitního rámce pro zaměstnanost poskytovanou prostřednictvím systémů záruky pro mladé lidi by měli být plně zapojeni sociální partneři. Připomíná významně vyšší ohrožení mladých lidí chudobou, jak potvrzuje zpráva Evropské komise o přezkumu o zaměstnanosti a sociálním rozvoji v Evropě za rok 2012 ⁽⁴⁾;

17. požaduje, aby členské státy do provádění záruky pro mladé lidi bezprostředně zapojovaly zaměstnavatele, a to i ze soukromé sféry, aby mohly nabídnout mladým lidem co nejvíce příležitostí;

18. zdůrazňuje, že nezaměstnanost mládeže je zvláště vysoká v členských státech, jež jsou v současnosti vystaveny těžkým rozpočtovým omezením. Považuje proto za vhodné, aby pokračovala soustředěná podpora těmto členským státům, v případě nutnosti i dodatečnými finančními opatřeními, aby zvládly zavedení a provádění systémů záruky pro mladé lidi na vnitrostátní úrovni, jak předpokládá například pakt růstu z června 2012;

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-5_cs.htm.

19. souhlasí s tím, aby při neexistenci zvláštního financování systémů záruky pro mladé lidi, což Komise předpokládá, byla tato iniciativa spolufinancována s využitím nástrojů financování politiky soudržnosti, zejména Evropského sociálního fondu; varuje proto před škrty v rozpočtu politiky soudržnosti v souvislosti s víceletým finančním rámcem 2014–2020;

20. vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby zajistily, že budoucí dohody o partnerství v politice soudržnosti budou odpovídajícím způsobem řešit zejména problém nezaměstnanosti mládeže, a že u systémů záruky pro mladé lidi bude možné využít prostředky z Evropského sociálního fondu k zavádění osvědčených postupů a inovativních přístupů, které již byly v některých zemích zavedeny;

21. vyzývá členské státy a místní a regionální orgány, aby navázaly nezbytnou spolupráci mezi administrativními pracovníky služeb zaměstnanosti a administrativními pracovníky ve školství, aby se zajistilo, že mladí lidé, kteří předčasně ukončili studium a jsou nezaměstnaní, mohou využít evropské finanční prostředky určené na opatření pro odbornou přípravu a mládež, zejména za účelem zlepšení svých dovedností prostřednictvím vzdělávání, jež jim dá druhou šanci;

22. vyzývá členské státy, aby předložily v roce 2013 národní plány zaměstnanosti, jež budou obsahovat také pokrok při zavádění a provádění záruky pro mladé lidi;

23. požaduje zavedení a provádění systémů záruky pro mladé lidi nejpozději od ledna 2014;

24. potvrzuje, že záruky kvalitního zaměstnání mladých lidí nejsou dosažitelné bez zlepšení celkové hospodářské situace. Vyzývá proto členské státy, aby s opatřeními vztahujícími se k záruce pro mladé lidi přijaly souběžně politiky zaměřené na podporu růstu a vytváření pracovních míst obecně; jež by mj. umožnily získat dovednosti mladým nezaměstnaným lidem, kteří vyšli z vzdělávacího systému, aniž získali kvalifikaci; v této souvislosti vítá zařazení této iniciativy do evropského semestru;

25. vyzývá členské státy, aby se řídily doporučením Komise a zajistily co nejširší informovanost o nových službách a podpůrných opatřeních dostupných v rámci systémů záruky pro mladé lidi, což je oblast, kde má zásadní význam zapojení regionálních a místních orgánů vzhledem k jejich aktivní úloze při provádění podobných systémů;

26. vyzývá Evropskou komisi, aby vytvořila efektivní mechanismus, jenž by napomáhal členským státům při provádění záruky pro mladé lidi, včetně výměny osvědčených postupů a know-how, a žádá o zapojení VR do tohoto procesu;

27. navrhuje, aby Evropská komise učinila v roce 2013 návrh záruky pro mladé lidi jednou ze svých komunikačních priorit a intenzivně k tomu účelu využívala sociální média;

28. pověřuje předsedu Výboru regionů, aby toto usnesení předložil předsedovi Evropského parlamentu, předsedovi Evropské rady, předsedovi Evropské komise, irskému předsednictví EU a nadcházejícímu litevskému předsednictví Rady.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

99. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 31. LEDNA A 1. ÚNORA 2013

Stanovisko Výboru regionů Evropský výzkumný prostor

(2013/C 62/04)

VÝBOR REGIONŮ

- vítá iniciativu Komise, jež je reakcí na žádost Rady a jejímž cílem je vytvořit rámec, který umožní zvýšit úsilí směřující k dokončení Evropského výzkumného prostoru (EVP) do roku 2014;
- sdílí názor, že měnou nové ekonomiky jsou znalosti. Souhlasí tudíž s tím, že výzkumná a inovační kapacita na špičkové světové úrovni opírající se o silnou veřejnou vědeckou základnu je zásadní pro to, aby se dosáhlo trvalého hospodářského oživení a aby si Evropa zajistila své postavení na světové scéně;
- zdůrazňuje, že dokončení EVP je nezbytné k tomu, aby se překonala roztržitost evropského výzkumu spolu s vnitrostátními a institucionálními překážkami. Tato roztržitost Evropě nepochybně brání naplnit vlastní výzkumný a inovační potenciál, za což Evropané platí vysokou cenu, ať už v roli daňových poplatníků, spotřebitelů či občanů. V tomto ohledu je nyní třeba intenzivněji a cíleně jednat;
- vyzývá Komisi, aby vypracováním účinných nástrojů a pobídek podpořila meziregionální spolupráci v rámci programu Horizont 2020. Místní a regionální orgány by v této souvislosti mohly sehrát podpůrnou a koordinační úlohu při propagování výzkumu a využívání výsledných poznatků a inovací (vytvářením sítí v oblasti výzkumu a inovací, poskytováním technické a správní podpory a pobízením soukromého sektoru k investicím).

Zpravodaj	pan Grigorios ZAFEIROPOULOS (EL/ELS), člen rady regionu Attika
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Posílené partnerství Evropského výzkumného prostoru pro excelenci a růst COM(2012) 392 final

Stanovisko Výboru regionů – Evropský výzkumný prostor

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

A. Hlavní připomínky

1. vítá iniciativu Komise, jež je reakcí na žádost Rady a jejímž cílem je vytvořit rámec, který umožní zvýšit úsilí směřující k dokončení Evropského výzkumného prostoru (EVP) do roku 2014;
2. ztotožňuje se s naléhavou výzvou k dokončení EVP do roku 2014, která je obsažena v závěrech Evropské rady z února 2011 a z března 2012;
3. je si vědom toho, že právní předpisy pro uskutečnění EVP mohou být považovány za užitečné v dílčích oblastech (např. koordinace vnitrostátních politik a politiky Unie v souladu s článkem 181 SFEU, podpora opatření k šíření výsledků činností v oblasti výzkumu podle článku 180 ve spojení s čl. 182 odst. 5 SFEU);
4. domnívá se, že za stávající hospodářské krize má dokončení EVP se zaměřením na výzkum a z něj vycházející inovace rozhodující význam pro podporu hospodářského růstu, zaměstnanosti, vědecké excelence a soudržnosti mezi jednotlivými regiony a zeměmi;
5. sdílí názor, že měnou nové ekonomiky jsou znalosti. Souhlasí tudíž s tím, že výzkumná a inovační kapacita na špičkové světové úrovni opírající se o silnou veřejnou vědeckou základnu je zásadní pro to, aby se dosáhlo trvalého hospodářského oživení a aby si Evropa zajistila své postavení na světové scéně;
6. zdůrazňuje, že jak provádění programu Horizont 2020, tak provádění EVP musí mít silnější zaměření a dopad na každodenní praxi ⁽¹⁾, tzn. že se musí angažovat místní a regionální úroveň a musí být plně zapojena do uskutečňování cílů strategie Evropa 2020;
7. poukazuje na to, že EVP nám usnadní život tím, že se Evropa stane místem, kde vědecký výzkum, technologický vývoj a inovace vzkvétají a přispívají k řešení hlavních problémů dnešní doby. Na podporu zhodnocení znalostí by měla být posílena spolupráce mezi vědeckou obcí, podniky a veřejnou správou;
8. souhlasí s tím, že je nutné využít potenciál všech regionů pro excelenci a že je zapotřebí nových přístupů s cílem pomoci regionům a členským státům, které vykazují horší výsledky, aby dosáhly excelence a inteligentní regionální specializace;
9. zdůrazňuje, že dokončení EVP je nezbytné k tomu, aby se překonala roztržitost evropského výzkumu spolu s vnitrostátními a institucionálními překážkami. Tato roztržitost Evropě nepochybně brání naplnit vlastní výzkumný a inovační potenciál, za což Evropané platí vysokou cenu, ať už v roli daňových poplatníků, spotřebitelů či občanů. V tomto ohledu je nyní třeba intenzivněji a cíleně jednat;
10. souhlasí s tím, že cílem opatření by mělo být posílení konkurence mezi výzkumnými pracovníky a organizacemi a využití přeshraničních synergií mezi vnitrostátními a regionálními výzkumnými systémy, což by usnadnilo kariérní postup a mobilitu výzkumných pracovníků a volný pohyb poznatků;
11. je pevně přesvědčen o tom, že jedním z hlavních cílů EVP by mělo být omezit odliv mozků, zejména z regionů, které ve výzkumu zaostávají, jakož i snížit velké regionální rozdíly ve výkonnosti výzkumu a inovací, a dosáhnout tak v celé Unii excelence, která zohledňuje inovační potenciál. V této souvislosti je důležité vzájemně propojit evropskou agendu v oblasti výzkumu a inovací a celostátní a regionální inovační strategie;
12. vítá cíl Evropské rady zlepšit podmínky pro výzkum a vývoj a zvýšit souhrn veřejných a soukromých investic do výzkumu a vývoje až na 3 % HDP EU. I přesto je nutno konstatovat, že Evropa při uvádění špičkových znalostí na trh ještě stále zaostává za ostatními částmi světa. Je proto třeba neustále zdůrazňovat roli malých a středních podniků coby hnací síly inovací;
13. domnívá se, že nástroje soudržnosti by mohly posílit rozvoj excelence a budování kapacity podporou politiky v oblasti výzkumu a inovací na regionální úrovni. Připraví se tak cesta ke špičkovému výzkumu a tyto regiony se budou moci plně podílet na EVP a využívat financování z fondů společného strategického rámce;

⁽¹⁾ CdR 402/2011 fin.

14. vyzývá Komisi k tomu, aby ve spolupráci s Radou a Evropským parlamentem zajistila účinné a efektivní provádění programu Horizont 2020 tím, že stanoví pravidla a postupy, které budou co nejjednodušší pro příjemce;

15. uznává, že priority EVP stanovené ve sdělení jsou jasně definovány a v případě jejich naprostého splnění by se do roku 2014 zlepšila výkonnost a účinnost evropského výzkumu. Je však zapotřebí, aby se členské státy, zúčastněné strany v oblasti výzkumu a jejich evropské organizace, jakož i Komise plně a aktivně zapojily do posíleného partnerství s cílem zajistit, že dokončení EVP dá vyniknout evropské excelenci díky podpoře účinnosti, kvality a nových příležitostí podle potřeb Unie;

16. žádá Komisi, aby zajistila součinnost a doplňkovost mezi programem Horizont 2020 a strukturálními fondy a vytvořila předpoklady k dosažení excelence pro ty členské státy a regiony, které vykazují horší výsledky a jsou hospodářsky a sociálně zranitelnější, a to na základě jejich silných stránek a s cílem podstatně zvýšit jejich výzkumnou a inovační kapacitu a zmenšit v Evropě rozdíly v oblasti inovací;

17. vyzývá Komisi, aby vypracováním účinných nástrojů a pobídek podpořila meziregionální spolupráci v rámci programu Horizont 2020. Místní a regionální orgány by v této souvislosti mohly sehrát podpůrnou a koordinační úlohu při propagování výzkumu a využívání výsledných poznatků a inovací (vytvářením sítí v oblasti výzkumu a inovací, poskytováním technické a správní podpory a pobízením soukromého sektoru k investicím);

18. zdůrazňuje, že samotné regiony by měly zvýšit svou připravenost využívat výsledky výzkumu. Rozvinuté kompetence, postupy a nástroje by měly poté být použity tak, aby znásobily výsledky výzkumu a ty měly celoevropské využití. Toho lze dosáhnout pouze intenzivnější součinností ve využívání všech evropských nástrojů financování, jako je program Horizont 2020, politiky soudržnosti a také vnitrostátních, regionálních a místních zdrojů⁽²⁾. Společné využívání prostředků však nestačí, mimo něj jsou zapotřebí změny v operační kultuře a správních postupech;

19. vybízí místní a regionální orgány k posílení spolupráce mezi evropskými či regionálními a celostátními organizacemi na podporu výzkumu a inovací, ke zlepšením, jež napomohou provázání politik, účinnosti a efektivitě řízení či harmonizaci postupů posílením společných systémů řízení, které usnadní přístup občanů k politikám a zvýší jejich socioekonomický dopad;

20. domnívá se, že místní a regionální orgány mohou a měly by hrát významnou úlohu při vývoji inovačních produktů

a služeb, a to díky podpoře partnerství veřejného a soukromého sektoru. Výsledkem by mělo být více pracovních míst a růst na místní a regionální úrovni a současně to zvýší operační kapacitu a efektivitu veřejného a soukromého sektoru;

21. vítá iniciativy GŘ pro výzkum a inovace a GŘ pro regionální politiku, jež usnadňují vytváření regionálních sítí v oblasti výzkumu a inovací, s čímž by mohly pomoci vysoké školy, instituce, veřejné orgány a soukromý sektor;

22. konstatuje, že Komise a členské státy od roku 2000 společně pokročily na cestě k EVP, poukazuje však na to, že se tento pokrok v dílčích oblastech EVP a jednotlivých členských státech různí;

23. vybízí k tomu, aby byly tam, kde je to vhodné, v rámci EVP zapojeny regionální organizace a organizace zúčastněných stran v oblasti výzkumu;

24. poukazuje na významnou úlohu veřejného sektoru obecně a zvláště na úlohu místních a regionálních orgánů při navazování kontaktů mezi podniky, vysokými školami / výzkumnými institucemi a veřejnými orgány (prostřednictvím přístupu trojitě šroubovice) za účelem vytvoření a zavedení EVP do praxe, a podotýká, že sdělení Komise nevěnuje úloze veřejného sektoru dostatečnou pozornost;

25. vyzývá Komisi, členské státy a zúčastněné strany v oblasti výzkumu, aby definovaly a vytvořily vhodné podmínky pro zlepšení účinnosti evropských výzkumných systémů, k čemuž je nutné se zabývat klíčovými otázkami, jako je nadnárodní spolupráce a konkurence, trh práce pro výzkumné pracovníky, rovnost žen a mužů a předávání vědeckých poznatků. Podmínky, jež stanovila Komise, se pro dosažení těchto cílů zdají být postačující;

B. Účinnější vnitrostátní výzkumné systémy

26. připouští, že nedostatečná konkurence ve vnitrostátních výzkumných systémech nevytváří náležitě podmínky pro zvýšení vědecké kvality. Omezená konkurence mezi výzkumnými institucemi a vysokými školami v tomto ohledu vede k nedostatečné specializaci;

27. domnívá se, že zlepšení výkonnosti evropského základního výzkumu motivovaného zvědavostí má podstatný význam pro inovace a průlomové objevy, jichž je zapotřebí k řešení zásadních výzev. Evropa musí učinit přesně zacílené a strategické investice do základního výzkumu, přičemž hlavním kritériem rozhodování musí být vědecká excelence, což vytvoří předpoklady pro budování a trvalý rozvoj místních a regionálních dovedností a znalostního potenciálu;

⁽²⁾ CdR 402/2011 fin.

28. souhlasí s tím, že by členské státy a regiony měly podporovat konkurenční financování na základě výzev k předkládání návrhů a institucionálního vzájemného hodnocení jakožto jeden z hlavních způsobů přidělování vnitrostátních a regionálních prostředků na výzkum a inovace. V některých případech se při přidělování prostředků na výzkum, vývoj a inovace regionálním subjektům vzájemné hodnocení nejeví jako nezbytné;

29. vítá cíl vytyčený v zelené knize (již Komise zveřejnila v roce 2011), tj. nalézt přiměřenou rovnováhu mezi institucionálním a konkurenčním financováním. Jak se již dříve vyjádřil, žádá, aby se o této otázce i nadále diskutovalo. Pro dynamiku systému a životaschopnost jednotlivých výzkumných institucí je velmi důležité, jak bude této rovnováhy dosaženo;

30. domnívá se, že zvýšení podílu základního financování a inteligentní specializace umožní, aby na financování dosáhla také malá, životaschopná výzkumná společenství. Vedle velkých útvarů a hlavních technologických programů řízených na základě přístupu shora dolů, které poskytují kritickou masu, mohou malá výuková a výzkumná společenství zaměřená na jeden obor významně přispívat ke konkurenceschopnosti a inovacím, pokud účinně spolupracují a sdružují se do sítí v rámci univerzit a multidisciplinárního řetězce univerzit a výzkumných útvarů ve svých domovských městech i na mezinárodní úrovni;

31. domnívá se, že je třeba posílit základní financování výzkumných institucí. Výbor proto vybízí Komisi a členské státy, aby vzaly tento parametr na vědomí a vypracovaly model financování výzkumné infrastruktury, jež by rovněž zohlednil doplňkovost s prostředky ze strukturálních fondů. Pro výzkumná společenství znamená zvýšené základní financování možnost zahájit výzkumné projekty založené na přístupu zdola nahoru vycházející z jejich vlastních strategických potřeb a zároveň dynamickým způsobem spolupracovat s regionem a městem, v němž působí;

32. zdůrazňuje, že při přidělování prostředků na vědeckou a inovační činnost by měla být hlavním výběrovým kritériem vědecká excelence a měly by být využívány hlavní zásady mezinárodního vzájemného hodnocení;

33. je si vědom toho, že nelze jednoduše okopírovat výzkumné a inovační modely, jež se osvědčily v určitém regionu, a převést je do jiných regionů. Nicméně při náležitém zohlednění příslušných strukturálních, společenských a kulturních podmínek mohou tyto modely sloužit jako příklad pro rozvoj odpovídajících modelů v jiných regionech, včetně těch, jež vykazují horší výsledky;

34. znovu se vyslovuje pro koordinaci regionálních, vnitrostátních a unijních výzkumných programů a priorit, vyzdvihuje

odpovědnost členských států a místních a regionálních orgánů za výzkum a inovace a i nadále odmítá centralizované výzkumné plány a priority na evropské úrovni;

35. vyzývá Komisi, aby podporovala vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů a zkušeností mezi členskými státy a organizacemi zúčastněných stran, pokud jde o odstraňování vnitrostátních právních a jiných překážek EVP u priorit uvedených v tomto sdělení. Taktéž by bylo vhodné dát podnět k vypracování společných pokynů pro vědeckou politiku v celé EU, aby se podpořily a usnadnily společné kroky;

36. žádá Komisi, aby v souladu s cíli politiky soudržnosti podporovala členské státy a regiony při využívání strukturálních fondů k rozvoji výzkumné kapacity a také při vypracovávání inovačních strategií uzpůsobených daným podmínkám, vycházejících z regionálních kompetencí a strategií inteligentní specializace, včetně podpory společných výzkumných programů;

37. v tomto ohledu uznává, že je důležité identifikovat nejslibnější obory s komparativní výhodou jako základ pro definování strategií inteligentní regionální specializace⁽³⁾. EU by měla regiony vést k tomu, aby se stávaly inovativními průkopníky v oborech, které si samy zvolí, a aby navazovaly kontakty a spolupráci s dalšími regiony. Výbor regionů poukazuje na všechny pokusy využít inteligentní specializaci k upřednostnění regionů či místních orgánů, které v této oblasti již zaujímají vedoucí postavení, a současně ponechat ostatní regiony bez podpory nebo jim poskytnout nedostatečnou podporu. Z tohoto důvodu je potřebná evropská mapa regionů znázorňující jejich úroveň inovací a obor specializace. Tato mapa by se pak dala využít k povzbuzení spolupráce mezi regiony a k vytvoření specifických nástrojů podpory pro zaostávající regiony prostřednictvím fondů ad hoc, které by jim umožnily dohnat náskok inovačně nejrozvinutějších regionů;

38. souhlasí s tím, že je zapotřebí přesnějšího systému ukazatelů a cílů, jež by vedle procentuální výše podnikových investic do výzkumu a vývoje měřil také aspekty související se zvyšováním konkurenceschopnosti a produktivity, tzn. komplexního systému, který by zjišťoval účinnost výzkumných a vývojových systémů a produktivitu inovací⁽⁴⁾;

C. Optimální nadnárodní spolupráce a konkurence

39. zdůrazňuje, že EU musí neodkladně a soudržně jednat, aby dosáhla úrovně úsilí a dopadu, jež jsou třeba k řešení zásadních výzev s omezenými veřejnými prostředky, které má výzkum k dispozici;

⁽³⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 374/2010 fin.

40. opakuje své přesvědčení, že lepší koordinace a spolupráce mezi členskými státy a mezi regiony a také mezi nimi navzájem může EVP přinést synergie, a tím i přidanou hodnotu. Evropská seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) jsou cenným nástrojem pro úspěšné zavádění územní spolupráce, a to i v oblasti výzkumu a inovací. Posílí to konkurenceschopnost Evropy na celosvětovém trhu se znalostmi;

41. zdůrazňuje, že pozornost věnovaná získávání, šíření a využívání poznatků by měla být účinně směřována tím, že se bude přihlížet ke strategickým zájmům veřejných a soukromých zúčastněných stran a že budou zapojovány do přípravy strategických programů. K tomu je nezbytná podpora mezinárodních sítí, díky nimž budou moci spolupracovat nejlepší výzkumní pracovníci na řešení zásadních výzev;

42. zdůrazňuje potřebu lepší koordinace a součinnosti místních, regionálních, vnitrostátních a evropských přeshraničních strategií výzkumu a inovací, přičemž je třeba zohledňovat příslušné specifické podmínky a rozšiřovat možnosti jejich vzájemného doplňování a spolupráce;

43. opakuje své přesvědčení, že je nutná větší koordinace mezi výzkumem a průmyslem, a to za účelem posílení inteligentní specializace regionů na klíčové technologie (jako jsou nanotechnologie, mikro- a nanoelektronika, průmyslové biotechnologie, fotonika, vyspělé materiály a vyspělé výrobní technologie), stimulace vytváření nadnárodních sítí a upevnění spolupráce na regionální, vnitrostátní a evropské úrovni ⁽⁵⁾, což by rovněž usnadnilo vytváření stálých a vysoce kvalifikovaných pracovních míst;

44. souhlasí s tím, že by členské státy a regiony měly podporovat a provádět společné výzkumné plány zaměřené na zásadní výzvy, sdílet informace a osvědčené postupy v dohodnutých prioritních oblastech a zajistit, aby v těchto oblastech byly přiděleny a strategicky sladěny odpovídající vnitrostátní a regionální finanční prostředky;

45. domnívá se, že je třeba odstranit právní a administrativní překážky bránící přeshraniční interoperabilitě vnitrostátních a mezinárodních programů, aby tak bylo možné společné financování výzkumných projektů a infrastruktur na vnitrostátní, regionální či mezinárodní úrovni;

46. vyzývá Komisi, aby účinně a efektivně podporovala členské státy, regiony a organizace financující výzkum při provádění společného mezinárodního vzájemného hodnocení a při stanovení společných norem financování;

47. zdůrazňuje, že špičkový výzkum závisí na zařízeních a výzkumných infrastrukturách na světové úrovni, včetně elektronických infrastruktur. Tyto výzkumné infrastruktury jsou pro

Evropu nesmírně důležité, neboť mohou přilákat talenty a podnítit inovace a obchodní příležitosti a současně přispět k tvorbě pracovních míst;

48. je si vědom klíčové úlohy výzkumných infrastruktur v inovačních systémech založených na znalostech a vítá v této souvislosti nové pojetí nástrojů regionálního partnerství a partnerství mezi výzkumnými infrastrukturami a uznává, že mají potenciál přispět k vyváženějšímu rozvoji evropského výzkumného prostoru tím, že zapojí menší nebo méně zkušené země a regiony do konkurenceschopného výzkumu a inovací ⁽⁶⁾;

49. domnívá se, že je nutné přijmout účinná opatření, která nasměrují program Horizont 2020 k reformám, jež Evropa potřebuje. Klíčový význam zde má priorita společenské výzvy, v níž by měl být hlavní důraz kladen na kombinování nejlepších evropských poznatků v projektech velkého rozsahu založených na společné tvorbě, jež Evropě umožní provést velké systémové změny v obnově struktury, přesahující tradiční hranice. Výzkum orientovaný na jednu disciplínu není postačující pro vytvoření poznatků k řešení velkých společenských výzev. Hlavní zájem by se měl přesunout do multidisciplinárních činností VaVaI, které přinášejí koncepce a složky potřebné pro tyto systémové změny v obnově struktury. Těžiskem výzkumu jsou pokusy a pilotní aktivity. Pěkným příkladem je rozsáhlé pole působnosti iniciativy inteligentní města. Zásadní součástí této činnosti je přenositelnost výsledků do jiných podmínek po celé Evropě ⁽⁷⁾;

50. podporuje závazek v rámci Unie inovací, že členské státy spolu s Komisí do roku 2015 dokončí nebo zahájí výstavbu 60 % prioritních evropských infrastruktur tak, jak byly popsány v plánu činnosti Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury (ESFRI);

51. doporučuje, aby členské státy zabezpečily finanční závazky týkající se výstavby a provozu výzkumných infrastruktur ESFRI a podporovaly rozvoj nástrojů regionálního partnerství, zejména v rámci vypracovávání vnitrostátních plánů postupu a operačních programů na příští programové období;

52. vyzývá Komisi, aby prostřednictvím programu Horizont 2020 účinně podporovala přístup k výzkumným infrastrukturám, jakož i probíhající celkovou integraci výzkumných infrastruktur v celoevropském zájmu, a to nejen těch se statutem konsorcia evropské výzkumné infrastruktury (ERIC);

53. navrhuje, aby Komise případně přispívala na provozní náklady výzkumných infrastruktur ze zdrojů financování, např. ze strukturálních fondů;

⁽⁵⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 402/2011 fin.

54. vyzývá vnitrostátní a regionální orgány, aby propojovaly plán pro výzkumné infrastruktury s plánem postupu ESFRI a se strategiemi pro inteligentní specializaci v rámci výzkumných a inovačních programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, a tak posílily schopnost znevýhodněných regionů poskytovat zázemí výzkumným infrastrukturám v celoevropském a mezinárodním zájmu a podílet se na nich;

55. domnívá se, že by Komise měla spolupracovat s ESFRI za účelem stanovení priorit pro provádění plánu postupu a poskytnutí rad a pokynů členským státům ohledně překonávání právních, finančních či technických překážek při jeho provádění;

D. Otevřený trh práce pro výzkumné pracovníky

56. uznává, že překážky mezi jednotlivými vnitrostátními trhy práce pro výzkumné pracovníky jsou převážně způsobeny různými přístupy k přijímání nových pracovníků, institucionální autonomií, rozdílnými přístupy k sestavování strategií v oblasti lidských zdrojů a k podpoře mobility výzkumných pracovníků a neatraktivními pracovními podmínkami pro mladé výzkumné pracovníky a pro výzkumné pracovníky ze třetích zemí;

57. připomíná, že v souvislosti se současnou hospodářskou krizí⁽⁸⁾ již ztratily práci tisíce zaměstnanců v členských státech EU, dokonce i vysoce kvalifikovaní výzkumní pracovníci především z výzkumných a vývojových oddělení průmyslových podniků. Zrod nových trhů a přemísťování podniků do zemí s levnější výrobou tento problém ještě vyostří. Je naprosto nezbytné zvýšit dovednosti u všech profesí a sladit je s potřebami trhu práce⁽⁹⁾;

58. má za to, že je zásadní odstranit právní a jiné překážky bránící uplatňování otevřeného a transparentního přijímání výzkumných pracovníků založeného na zásluhách a přeshraničnímu přístupu k vnitrostátním grantům a jejich přenositelnosti;

59. souhlasí s tím, že by výzkumné organizace měly uveřejňovat všechna volná místa s využitím společných profilů stanovených v evropském rámci pro profesní dráhu výzkumných pracovníků, obsazovat poté volná místa ve výzkumu v souladu s otevřenými a transparentními postupy, které by se vztahovaly i na uchazeče ze třetích zemí. Volná místa by měly uveřejňovat také na portálu EURAXESS (<http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/jobs/index>);

60. zdůrazňuje, že by měl být kladen zvláštní důraz na mobilitu výzkumných pracovníků v Evropě, a vyzývá k provedení konkrétních opatření zaměřených na odstranění překážek bránících mobilitě (např. přenositelnost důchodových nároků, záruka sociální ochrany, vzájemné uznávání odborných kvalifikací a opatření ke sladění rodinného a pracovního života), jež usnadní mobilitu evropských výzkumných pracovníků a zvýší atraktivitu kariéry ve výzkumu v EU;

61. vítá iniciativy Komise zaměřené na odstranění překážek v oblasti sociálního zabezpečení pro výzkumné pracovníky v EU a další usnadnění vstupu výzkumných pracovníků ze třetích zemí;

62. opakuje, že je třeba získat vynikající výzkumné pracovníky ze zemí mimo Evropu, a proto vyzdvihuje význam evropských programů mobility, jako je program Marie Curie, a podpůrných opatření, která byla či budou v některých regionech přijata s cílem přilákat výzkumné a vědecké pracovníky zpět;

63. vybízí místní a regionální orgány k přijetí takových opatření, která mohou přispět ke zlepšení mobility ve všech oblastech, především mezi akademickým prostředím a průmyslem. Úzká spolupráce mezi vysokými školami, podniky a výzkumnými organizacemi v celé Evropě, do které budou ve formě modelu trojitě šroubovice zapojeny klíčové politické subjekty a místní, regionální a celostátní správní orgány, je velice důležitá;

64. zdůrazňuje, že je třeba vést mladé lidi ke kariéře v oblasti výzkumu a inovací a podporovat mladé podnikatele, kteří se podílejí na výzkumných, vývojových a inovačních činnostech a uplatňují jejich výsledky ve svých místních či regionálních společnostech;

65. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné odborně připravit a vyškolit pracovníky a vytvořit vhodné a atraktivní podmínky pro práci ve znalostním průmyslu, s cílem řešit problémy se zaplňováním pracovních míst v oblastech se strategickým významem pro budoucnost – vědě a výzkumu, v inženýrských oborech, zdravotnictví a v matematických oborech⁽¹⁰⁾. Je také třeba neustále aktualizovat schopnosti, dovednosti a znalosti pracovníků a zaměřit se při tom na požadavky nových odvětví a technologií, a to nejen ve prospěch průmyslu, ale také proto, aby se pracovníci přicházející o pracovní místa mohli rychle přizpůsobit novým odvětvím a technologiím;

66. zdůrazňuje současně, že kromě podpory vynikající úrovně a špičkových výkonů je nutno zajistit dobré vzdělání a odbornou přípravu pro občany ve všech regionech, jako základ pro individuální a společenský blahobyt a inovační schopnost regionů⁽¹¹⁾;

67. doporučuje, aby Komise vytvořila internetový portál pro výměnu příkladů osvědčených postupů na místní a regionální úrovni, pokud jde o profesní začlenění mladých lidí⁽¹²⁾, a to i v oblasti výzkumu a inovací;

E. Rovnost žen a mužů a zohlednění této zásady v oblasti výzkumu

68. připouští, že v oblasti rovnosti žen a mužů byl zatím učiněn jen omezený pokrok, a podotýká, že pouze několik členských států a výzkumných organizací zavedlo opatření zaměřená na využití nadání vědeckých pracovníků a zohlednění aspektu rovnosti žen a mužů ve výzkumu. Zdá se, že tento aspekt je při koncipování, hodnocení a provádění výzkumu i nadále zohledňován jen v omezené míře;

⁽⁸⁾ CdR 85/2009 fin a CdR 373/2010 fin.

⁽⁹⁾ CdR 85/2009 fin a CdR 373/2010 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽¹²⁾ CdR 292/2010 fin.

69. zdůrazňuje, že je třeba odstranit překážky bránící přijímání, udržení a kariérnímu postupu výzkumných pracovníků, řešit nerovnováhu mezi muži a ženami a podporovat dimenzi rovnosti žen a mužů v rámci výzkumných programů;

70. souhlasí s tím, že dimenze rovnosti žen a mužů by měla být začleněna do všech programů a projektů Horizont 2020 od jejich počátku;

71. vítá, že Komise v roce 2013 hodlá předložit doporučení členským státům obsahující společné pokyny o institucionálních změnách na podporu rovnosti žen a mužů na vysokých školách a ve výzkumných institucích;

72. navrhuje Komisi, aby zřídila výbor zástupců z celého spektra oblastí, který by monitoroval zastoupení žen ve výzkumu v rámci EVP a programu Horizont 2020 a k této problematice poskytoval svá doporučení;

F. Optimální pohyb vědeckých poznatků, přístup k nim a jejich předávání

73. poukazuje na to, že členské státy nepokračují stejným tempem v podpoře opatření k zajištění otevřeného přístupu, která by mohla napomoci ke snížení informační asymetrie. Kromě toho ještě stále uspokojivým způsobem neprobíhá předávání poznatků mezi veřejnými výzkumnými institucemi a soukromým sektorem, což má dopad na vědeckou kvalitu a na hospodářské výsledky vyplývající z výzkumu a vývoje;

74. zdůrazňuje, že přístup k poznatkům a předávání poznatků v rámci výzkumných institucí, vysokých škol a podniků a mezi nimi hraje ústřední úlohu v oblasti základního výzkumu a inovací a že by se jim mělo dostat důrazné podpory;

75. zdůrazňuje, že zásada otevřeného přístupu k výsledkům a údajům v rámci výzkumu financovaného z veřejných prostředků je základním stavebním kamenem EVP a má zajistit, že budou výzkumní pracovníci moci stavět na dostupných poznatcích a hodnotit nové objevy a že se předejde duplikaci výzkumné činnosti;

76. zdůrazňuje, že je důležité koordinovat a harmonizovat opatření týkající se přístupu k vědeckým informacím a jejich uchování a současně zajistit, aby veřejný výzkum podporoval předávání znalostí mezi veřejným a soukromým sektorem prostřednictvím vnitrostátních strategií;

77. zdůrazňuje, že je zapotřebí optimální součinnosti, propojení a strategických partnerství mezi akademickou sférou a průmyslem a že je nutné vymezit společné kooperativní výzkumné plány pro co největší využití a dopad výsledků výzkumu při inovacích a řešení zásadních výzev;

78. souhlasí s tím, že otevřený přístup k vědeckým publikacím by měl být všeobecným pravidlem pro všechny projekty

financované EU v rámci programu Horizont 2020 a že by Komise i nadále měla financovat projekty týkající se otevřeného přístupu. Je třeba zajistit, aby při tom byly plně zohledňovány zájmy vědeckých pracovníků a podniků, co se týče duševního vlastnictví a uživatelských práv;

79. navrhuje, aby byly zahájeny činnosti, které zvýší povědomí zúčastněných stran o otevřeném přístupu a e-Science. Komise by měla úzce spolupracovat se zúčastněnými stranami na přípravě souboru vzorových dohod o konsorciích, které by zlepšily předávání znalostí;

G. Kroky k úspěchu a dokončení EVP

80. zdůrazňuje, že členské státy a regiony musí provést nezbytné vnitrostátní a regionální reformy a vytvořit podmínky nutné pro dokončení EVP. Musí také podporovat provádění těchto reforem tím, že usnadní činnosti, za něž jsou odpovědné organizace financující a provádějící výzkum;

81. navrhuje, aby byly v regionech vytvářeny sítě partnerství v rámci modelu trojitě šroubovice, které mohou spolupracovat při koordinaci opatření, a zdůrazňuje význam výměny osvědčených postupů, i v oblasti strategií inteligentní specializace, zavedením pracovních míst EVP do regionálních výzkumných a inovačních systémů a podporou mezinárodních sítí souvisejících se zjištěnými regionálními kompetencemi;

82. zdůrazňuje, že členské státy, Komise a zúčastněné strany v oblasti výzkumu musí sledovat a hodnotit pokrok při provádění opatření EVP uvedených v tomto sdělení. V tomto ohledu vítá plány Komise v oblasti kontrolních mechanismů EVP. Vyzývá Komisi, aby zajistila, že proces vytváření avizovaného kontrolního mechanismu EVP a výběru ukazatelů bude transparentní a že do něj budou zapojeny členské státy. Volba a počet ukazatelů by se měly omezit na minimum potřebné k vyhodnocení pokroku při dokončování EVP. Ke shromažďování údajů od výzkumných institucí a vysokých škol by se měly využívat zavedené postupy pro spolupráci s Eurostatem a statistickými a dalšími úřady (např. ministerstvy) jednotlivých států;

83. vítá snahy o zjednodušení postupů a zveřejnění praktické příručky o možnostech financování ze strany EU⁽¹³⁾. Oceňuje zejména probíhající úsilí o to, aby různé programy mohly financovat různé fáze projektů s perspektivou kontinuity. Uvítal by, kdyby se tato praktická příručka rozvinula do komplexní, avšak přístupné digitální brány k informacím a zdrojům, které se týkají relevantních programů výzkumu a inovací⁽¹⁴⁾;

84. vyzývá Komisi k zajištění toho, aby program Horizont 2020 napomohl k dotvoření a fungování EVP, podporou činností týkajících se kariérního postupu a mobility výzkumných pracovníků, výzkumných infrastruktur, rovnosti žen a mužů, přeshraniční spolupráce, otevřeného přístupu a předávání znalostí;

⁽¹³⁾ CdR 67/2011 fin, CdR 373/2010 fin a CdR 230/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ CdR 373/2010 fin.

-
85. vítá záměr Komise předkládat od roku 2014 Radě a Evropskému parlamentu jednou ročně úplné hodnocení pokroku;
86. žádá Komisi, aby zprávu o pokroku EVP předkládala Výboru regionů.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012–2016

(2013/C 62/05)

VÝBOR REGIONŮ

- souhlasí, že provádění strategie bude vyžadovat soudržný a víceoborový přístup s účastí velmi heterogenní skupiny aktérů, mj. správních orgánů na různých úrovních, donucovacích orgánů, státních zaměstnanců, občanské společnosti a dobrovolnických organizací. Některá města a regiony leží v blízkosti míst vstupu obětí obchodování s lidmi nebo míst, v nichž dochází k jejich zneužívání, a mají tak větší příležitosti k identifikaci obětí, k poskytování pomoci obětem a k přijetí informačních iniciativ v úzké spolupráci s občanskou společností, což by mělo přímý příznivý dopad na oběti i ostatní občany;
- upozorňuje na to, že Komise by měla při další práci více vyzdvihnout a šířit různá dostupná opatření s cílem potírat poptávku, a vyzývá Komisi, aby jasněji rozlišovala mezi poptávkou související s 1) vykořisťováním pracovní síly, 2) sexuálními službami a 3) sexuálním vykořisťováním dětí;
- je přesvědčen, že spíše než ústřední/celostátní orgány jsou to místní a regionální orgány, kdo má předpoklady pro odhalení náznaku toho, že se nějaká osoba stala obětí obchodování s lidmi. Výbor by se tedy ku prospěchu věci mohl podílet na vypracování pokynů pro identifikaci obětí a pro ochranu dětí;
- zdůrazňuje, že efektivita víceoborového přístupu, který Komise plánuje pro provádění strategie, do velké míry závisí na aktivní účasti subjektů na místní a regionální úrovni;
- jakožto zástupce místních a regionálních orgánů by se rád zapojil do platformy občanské společnosti a platformy pro soukromý sektor a zaměstnavatele;
- vítá návrh na rozvoj poznatků o genderovém rozměru obchodu s lidmi a o zranitelných skupinách, ale zároveň v této souvislosti vyzývá Komisi, aby se nezaměřovala na genderový rozměr pouze pokud jde o oběti, ale vzala rovněž v úvahu, že existují jasné rozdíly mezi muži a ženami na straně poptávky.

Zpravodajka	paní Jelena DRENJANIN (SE/ELS), členka zastupitelstva obce Huddinge
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012–2016 COM(2012) 286 final

Stanovisko Výboru regionů – Strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012–2016

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá sdělení Komise a rovněž opatření, která přijala nedávno jmenovaná koordinátorka EU pro boj proti obchodování s lidmi;

2. je potěšen, že ve strategii byly zohledněny jeho dřívější výzvy, aby Komise vypracovala konkrétní akční plány boje proti obchodování s lidmi a zahrнула tato opatření do vztahů s třetími zeměmi;

3. uznává, že uplatňování směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí je podobně jako Palermský protokol OSN o obchodu s lidmi a Úmluva Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi rozhodujícím krokem pro zvýšení mezinárodní spolupráce na tomto poli. Výbor proto vyzývá Komisi, aby i nadále naléhala na členské státy, aby tyto důležité mezinárodní dohody včas provedly a ratifikovaly;

4. souhlasí, že provádění strategie bude vyžadovat soudržný a víceoborový přístup s účastí velmi heterogenní skupiny aktérů, mj. správních orgánů na různých úrovních, donucovacích orgánů, státních zaměstnanců, občanské společnosti a dobrovolnických organizací. Sdělení však místním a regionálním orgánům nepřisuzuje význačnou úlohu, ačkoliv již mají velký význam pro prevenci obchodu s lidmi a pro jeho potírání – a mohly by k němu přispět ještě více – a poskytují podporu a ochranu jeho obětem. Místní a regionální orgány mají nejlepší pozici k tomu, aby reagovaly na obavy občanů a obyvatel, a mohou vymezit a stanovit řešení a na míru šité strategie, které jsou uzpůsobené místním specifickým podmínkám. Co se týče identifikování obětí, hlášení zneužívání a předávání informací, může případný přínos místních a regionálních orgánů podstatně zvýšit účinnost plánovaných opatření. Některá

města a regiony leží v blízkosti míst vstupu obětí obchodování s lidmi nebo míst, v nichž dochází k jejich zneužívání, a mají tak větší příležitosti k identifikaci obětí, k poskytování pomoci obětem a k přijetí informačních iniciativ v úzké spolupráci s občanskou společností, což by mělo přímý příznivý dopad na oběti i ostatní občany;

5. je znepokojen, že na mnoha místech strategie **se nijak nerozlišuje mezi různými formami obchodování s lidmi**. Motivy v zemích původu (chudoba, vyloučení, chybějící vzdělání atp.) a potřeba přijmout opatření na jejich potírání jsou nepochybně často podobné. Pokud jde o opatření na snížení poptávky v cílových zemích, je však často nutné rozlišovat mezi obchodováním s lidmi jakožto pracovní sílou, obchodováním s lidmi za sexuálními účely a obchodováním s lidmi, jehož účelem je sexuální vykořisťování dětí. Obchodování s lidmi za sexuálními účely (jež je podle Komise nejrozšířenější formou obchodování s lidmi) má genderový rozměr, který může mít v základě spojitost s nerovností mužů a žen. Je nutné zohlednit také nárůst obchodování s lidmi jakožto pracovní sílou. Výbor vyzývá Komisi, aby **tento rozdíl vyjasnila a náležitě mu přizpůsobila navržená protioopatření** (viz odstavec 13);

Připomínky k pěti prioritám sdělení

a. Identifikace, ochrana a pomoc obětem obchodu s lidmi

6. konstatuje, že místní a regionální orgány jsou často zapojeny do předávání obětí obchodování s lidmi, pokud k němu dochází uvnitř členského státu (v různém rozsahu v závislosti na rozdělení pravomocí uvnitř členských států). To by se mělo jasněji projevit ve strategii tak, že v textu bude uvedeno, že mechanismy by se měly vypracovat **po konzultaci odpovědných místních a regionálních orgánů v daném členském státu**. Stávající formulace, že „mechanismy [předávání] [...] by měly zahrnovat [...] veřejné orgány a občanskou společnost“, je příliš vágní;

7. vyzývá členské státy, aby v případech, kdy mají místní a regionální orgány odpovědnost za předávání, **vytvořily místní úrovni ekonomické podmínky** pro toto předávání;

8. vítá úmysl Komise vypracovat vzor nadnárodního mechanismu předávání EU. **Výbor by se ku prospěchu věci mohl zapojit do diskusí ohledně tohoto mechanismu** tím, že bude podporovat výměnu osvědčených postupů a v případě potřeby stavět na stávajících sítích spolupráce;

9. je přesvědčen, že spíše než ústřední/celostátní orgány jsou to místní a regionální orgány, kdo má předpoklady pro odhalení náznu toho, že se nějaká osoba stala obětí obchodování s lidmi. **Výbor by se tedy ku prospěchu věci mohl podílet na vypracování pokynů pro identifikaci obětí a pro ochranu dětí.** Zde by se mělo poukázat na úlohu zdravotnických zařízení, jelikož mohou být v některých případech první, kdo přijde do styku s oběťmi;

10. domnívá se, že místní a regionální orgány mohou být velmi aktivní a efektivní v poskytování informací o právech obětí. Ve městech a regionech EU úspěšně proběhla řada projektů, které prokázaly, že šíření informací na místní úrovni může být velmi efektivní, např. prostřednictvím distribuce brožur či pořádání informačních kampaní. **Výbor vyzývá Komisi, aby této skutečnosti věnovala pozornost a zajistila, že místní rozměr bude ve strategii zdůrazněn,** např. v opatření č. 4 u priority A;

b. Zesílení prevence obchodu s lidmi

11. poukazuje na to, že směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí obsahuje ustanovení, podle něhož mají členské státy usilovat o snížení poptávky, která podporuje všechny formy vykořisťování spojené s obchodováním s lidmi. Mělo by se tudíž zvážit přijetí opatření na trestání osob využívajících služeb poskytovaných osobami, o nichž ví, že jsou oběťmi obchodování s lidmi. **Komise by tedy měla při další práci více vyzdvihnout a šířit různá dostupná opatření s cílem potírat poptávku.** Může se jednat o výzkum, vzdělávání či informační opatření ke zvýšení povědomí občanů o faktorech, které mohou podporovat různé formy obchodu s lidmi. V souvislosti s vykořisťováním pracovních sil poslouží jako příklad kampaň Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) „Nakupujte odpovědně“ (Buy Responsibly). Dalším opatřením, jež některé členské státy přijaly nebo zvažují přijmout, je zákaz koupě sexuálních služeb, mj. s cílem bojovat proti impulsu, jež prostitute představuje pro osoby, které obchodují s lidmi;

12. domnívá se, že odkaz na kampaň Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) „Nakupujte odpovědně“ (Buy Responsibly) uvedený v opatření č. 1 u priority B (Porozumění poptávce a její snižování) není nejvhodnější a je možné ho chybně interpretovat tak, že ženy a děti jsou zboží, které si lze kupovat odpovědně. To není pravděpodobně záměrem, a text by se proto měl přeformulovat;

13. vyzývá Komisi, aby jasněji rozlišovala mezi poptávkou související s 1) vykořisťováním pracovní síly, 2) sexuálními službami a 3) sexuálním vykořisťováním dětí. Může to udělat např. tak, že rozdělí opatření č. 1 u priority B na samostatné části, u nichž odpovídajícím způsobem přizpůsobí opatření na snížení poptávky;

14. vyzývá místní a regionální orgány, aby dále rozvíjely své schopnosti identifikace a pomoci obětem obchodování s lidmi, a mohly tak mít ještě zřejmější úlohu při podpoře obětí;

15. navrhuje, aby místní a regionální orgány obrátily pozornost lokální společnosti k otázkám souvisejícím s obchodováním s lidmi, např. tak, že přispějí ke zvyšování povědomí místních občanů a místních sociálních služeb o těchto otázkách pomocí informačního materiálu, akcí, vzdělávací činnosti atp. Místní skupiny a skupiny občanské společnosti by mohly spolupracovat s (obecní/městskou) policií, místními orgány a dalšími zúčastněnými stranami na zmapování systémů obchodování s lidmi na svých územích a přípravě místních akčních plánů prevence a vymýcení obchodování s lidmi. **Komise by měla v pokračující činnosti na strategii jasně vyzvat členské státy, aby tuto spolupráci podporovaly;**

16. zdůrazňuje, že místní a regionální iniciativy podporující růst a zaměstnanost v zemích původu mohou přispět k potírání obchodu s lidmi. To je dalším důvodem k tomu, aby byly místní a regionální orgány vyzdviženy jako významný aktér v pokračující činnosti;

17. žádá, aby byl zapojen do hodnocení probíhajících iniciativ v oblasti prevence a rovněž do vypracování pokynů pro celou EU k budoucím preventivním opatřením a informačním kampaním zohledňujícím pohlaví;

18. vyzývá Komisi, aby v přípravě celounijních informačních kampaní **vzala v úvahu poznatky, které má mnoho místních a regionálních orgánů a dobrovolnických organizací,** a tuto přípravu s nimi konzultovala;

c. Intenzivnější stíhání obchodníků s lidmi

19. podtrhuje, že lokální společnost zná nejlépe obecní/městská policie, která proto může vysokou měrou přispět k odhalení obchodu s lidmi, vyšetřování souvislostí zločinu atd. S ohledem na dodržování zásady subsidiarity vyzývá VR členské státy, aby zvážily možnost poskytnout donucovacím jednotkám přístup do databází, proškolit je k odhalování tohoto typu trestné činnosti a vybavit je potřebnými pravomocemi;

20. vyzývá členské státy, aby nesvěřovaly veškerou odpovědnost a pravomoci vnitrostátním speciálním jednotkám. V souladu se směrnicí 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí by **poznatky o trestné činnosti obchodování s lidmi a o způsobech odhalování jeho náznaků měli mít všichni příslušníci policie nebo jiní zástupci orgánů nacházející se na konci řetězce**, tj. ti, kteří se setkávají s oběťmi. To samozřejmě nebrání současnému vytvoření vnitrostátních víceborových donucovacích jednotek;

21. navrhuje, aby Komise v navrženém opatření č. 1 u priority C (Zřízení vnitrostátních víceborových donucovacích jednotek) vyzvala členské státy, aby umožnily zaměstnancům **místních a regionálních orgánů zapojit se do vnitrostátních víceborových donucovacích jednotek**, které mají být podle strategie zřízeny. Vyzývá rovněž k posílení spolupráce mezi partnery na místní úrovni a mezi regionální policií v různých členských státech EU při odborné přípravě místních policistů v oblasti hlášení a boje proti obchodování s lidmi, a to zejména v těch regionech, kde jsou tyto případy časté. Bylo by vhodné, aby se místní a regionální orgány nebo jejich zájmové organizace na celostátní (nebo regionální) úrovni aktivně účastnily konzultace předcházející oficiálnímu zřízení těchto jednotek, a to nejen za účelem navázání styků mezi místní, regionální a státní úrovní;

22. aby se předešlo zdvojování činnosti, připomíná činnost, která probíhá v rámci Stálého výboru pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI). Obchodování s lidmi je tam jednou z osmi priorit a má se proti němu bojovat společně s členskými státy EU podle konkrétní metody, u níž jsou stanoveny jasné cíle, konkrétní postup a požadavek na monitorování⁽¹⁾. Tato činnost je krátce zmíněna v opatření č. 1 u priority C, není tam však blíže uvedeno, jak strategie Komise souvisí s činnostmi probíhající v COSI;

d. *Posílená koordinace a spolupráce mezi hlavními aktéry a soudržnost politik*

23. zdůrazňuje, že efektivita víceborového přístupu, který Komise plánuje pro provádění strategie, do velké míry závisí na aktivní účasti subjektů na místní a regionální úrovni;

24. přeje si přispět k úsilí o začlenění boje proti obchodování s lidmi do vnější činnosti EU. Obchodování s lidmi je důležitou otázkou v souvislosti s politikou rozšíření a politikou sousedství EU, a **Výbor by tedy mohl usilovat o řešení souvisejících otázek ve smíšených poradních výborech** a společných pracovních skupinách se zeměmi rozšíření respektive v ARLEM a CORLEAP;

25. jakožto zástupce místních a regionálních orgánů by se rád zapojil do **platformy občanské společnosti a platformy pro soukromý sektor a zaměstnavatele**, které jsou navrženy ve strategii;

e. *Zlepšení znalostí o vznikajících problémech, které se týkají všech forem obchodu s lidmi, a účinná reakce na ně*

26. **vítá návrh na rozvoj poznatků o genderovém rozměru** obchodu s lidmi a o zranitelných skupinách. Tyto poznatky by byly velmi užitečné pro místní a regionální orgány a jejich zaměstnance, kteří často stojí v první linii, pokud jde o řešení obchodu s lidmi a zacházení s jeho oběťmi;

27. vyzývá v této souvislosti Komisi, aby se **nezaměřovala na genderový rozměr pouze pokud jde o oběti, ale vzala rovněž v úvahu, že existují jasné rozdíly mezi muži a ženami na straně poptávky**. Poptávka po sexuálních službách vzniká zejména u mužů, což je rozhodujícím impulsem pro osoby, které obchodují s lidmi za sexuálními účely. Tuto nerovnost mezi muži a ženami je třeba vzít v úvahu při rozvoji poznatků o genderovém rozměru obchodu s lidmi.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹⁾ Politický cyklus EU pro boj proti závažné a organizované trestné činnosti (EUPS).

Stanovisko Výboru regionů Posilování občanství EU – podpora volebních práv občanů EU

(2013/C 62/06)

VÝBOR REGIONŮ

- vyzdvihuje, jak moc je důležité, aby se občané Evropské unie účastnili demokratického života EU, a to především také v zemi svého bydliště. Evropské občanství kromě toho, že zapojuje občany do procesu evropské integrace a do politického života v zemi jejich bydliště, přispívá k lepšímu budování evropské demokracie;
- upozorňuje na to, že pocit sounáležitosti podstatně přispívá k tomu, aby Evropská unie nabyla v očích občanů konkrétnějších rysů. Proto je důležité posilovat tento pocit a také pocit odpovědnosti občanů. Naším trvalým úkolem je neustále přibližovat občanům Evropskou unii pomocí dostupných nástrojů a akcí;
- zdůrazňuje, že při podpoře a neustálém zlepšování porozumění evropskému občanství a právům, která z něj vyplývají, mají prvořadou úlohu místní a regionální orgány. Představují totiž úroveň veřejné moci, jež je občanům Evropské unie nejbližší, a mohou nejvíce přispět k rozvoji participativní demokracie a k lepšímu pochopení výhod, které skýtá evropská integrace;
- zdůrazňuje, že vzhledem k evropským volbám v roce 2014 je velmi důležité lépe informovat o právech každého občana EU i o volebních právech, která mu přísluší v členském státě, kde má bydliště, a také usnadňovat jejich uplatňování;
- v duchu zásady subsidiarity Výbor regionů vyzývá členské státy, aby zaručily občanům EU výkon jejich volebního práva tím, že jim umožní zúčastnit se nejen obecních voleb, ale i voleb regionálních;
- s patřičným ohledem na zásadu subsidiarity navrhuje, aby členské státy mohly prozkoumat, jaká opatření by umožnila sladit harmonogram voleb do územních zastupitelstev s harmonogramem evropských voleb. Domnívá se, že by to mohlo přispět k tomu, aby si občané EU lépe uvědomili dopad evropských, obecních a regionálních voleb na svůj každodenní život.

Zpravodaj pan György GÉMESI (HU/ELS), starosta města Gödöllő

Odkaz

Stanovisko Výboru regionů – Posilování občanství EU – podpora volebních práv občanů EU

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Občanství EU a volební právo

1. se zavazuje prosazovat vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva i evropského občanství;

2. vítá, že rok 2013 bude vyhlášen Evropským rokem občanů. Evropské občanství bude zaujímat ústřední úlohu v rámci tohoto evropského roku, který bude představovat skutečnou příležitost ke zintenzivnění úsilí o zvýšení účasti voličů ve volbách na různých úrovních, a to se zapojením místních a regionálních orgánů i celostátních subjektů stejně jako hlavních aktérů politického života členských států a jejich občanů;

3. sdílí názor, že dvacetileté výročí evropského občanství, které zavedla Maastrichtská smlouva, a rok 2013 jako Evropský rok občanů přicházejí ve vhodný okamžik a nabízejí příležitost k tomu, abychom veřejnost upozornili na práva a povinnosti vyplývající z evropského občanství a abychom zapracovali na tom, aby občanská práva, zejména volební práva, byla plně uplatňována, či dokonce rozšířena;

4. považuje za zásadní přispět k podpoře občanství EU a občanských práv, k tomu, aby se beze zbytku realizovalo aktivní a pasivní volební právo občanů EU zakotvené v Lisabonské smlouvě, a k vyšší volební účasti díky zajištění práv vyplývajících z evropského občanství a jejich uplatňování;

5. připomíná, že nástroj v podobě iniciativy evropských občanů, zavedený Lisabonskou smlouvou, vytváří nové právo demokratické účasti na úrovni EU, které by mělo hrát důležitou roli při propojování evropského občanství s reálným životem. Vyzývá proto Evropskou komisi, aby učinila všechny nezbytné kroky na podporu tohoto nástroje;

6. vyzdvihuje, jak moc je důležité, aby se občané Evropské unie účastnili demokratického života EU, a to především také v zemi svého bydliště. Evropské občanství kromě toho, že zapojuje občany do procesu evropské integrace a do politického života v zemi jejich bydliště, přispívá k lepšímu budování evropské demokracie⁽¹⁾;

7. upozorňuje na to, že pocit sounáležitosti podstatně přispívá k tomu, aby Evropská unie nabyla v očích občanů konkrétnějších rysů. Proto je důležité posilovat tento pocit a také pocit odpovědnosti občanů. Naším trvalým úkolem je neustále přibližovat občanům Evropskou unii pomocí dostupných nástrojů a akcí;

8. zdůrazňuje, že při propagaci občanství EU je důležitá spolupráce Evropské komise s Evropským parlamentem a s místními a regionálními orgány ze všech členských států;

9. znovu upozorňuje na to, jak zásadní je vytvořit prostor svobody, bezpečnosti a práva, jenž by v dnešním světě rostoucí mobility sloužil zájmům občanů⁽²⁾, a že klíčovým aspektem evropského občanství je právo na volný pohyb v tomto prostoru;

10. zdůrazňuje, že každý občan EU má právo volit a být volen v obecních volbách a ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu⁽³⁾;

11. upozorňuje na to, že třebaže volební právo jednotlivých členských států již bylo harmonizováno směrnicemi EU, plné uplatňování volebních práv v každodenním životě stále naráží na mnoho překážek⁽⁴⁾. Evropská komise na to poukazuje ve svých zprávách o uplatňování směrnice 94/80/ES a směrnice 93/109/ES⁽⁵⁾;

12. vítá opatření přijatá Evropskou komisí, jejichž cílem je odstranit překážky, které brání uplatňování práv vyplývajících z evropského občanství. V této souvislosti lituje, že někteří občané EU nemohou plně uplatňovat svá práva občanů kvůli právním předpisům platným v určitých členských státech, jež upírají volební právo občanům, kteří žijí nebo žili mimo zemi, jejíž státní občanství mají. Vyzývá Komisi, aby členské státy EU pobídla k tomu, aby toto zásadní demokratické právo bylo zaručeno všem občanům EU;

⁽²⁾ CdR 201/2009.

⁽³⁾ Články 39 a 40 Listiny základních práv Evropské unie (2010/C 83/02) a čl. 20 odst. 2 písm. b) a článek 22 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

⁽⁴⁾ Směrnice 94/80/ES a směrnice 93/109/ES.

⁽⁵⁾ COM(2012) 99 final a COM (2010) 605 final.

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

13. podporuje vypracování zprávy, kterou Evropská komise zveřejní v roce 2013 u příležitosti Evropského roku občanů, která podá přehled o pokroku od poslední zprávy o evropském občanství z roku 2010 a navrhne nová opatření, a nabízí za tímto účelem svou spolupráci;

14. zdůrazňuje, že při podpoře a neustálém zlepšování porozumění evropskému občanství a právům, která z něj vyplývají, mají prvořadou úlohu místní a regionální orgány. Představují totiž úroveň veřejné moci, jež je občanům Evropské unie nejbližší, a mohou nejvíce přispět k rozvoji participativní demokracie a k lepšímu pochopení výhod, které skýtá evropská integrace. V této souvislosti je třeba provádět specifickou osvětovou a vzdělávací činnost;

15. poukazuje na to, že místní a regionální demokracie musí představovat pevné základy, které jsou nezbytné k rozvoji silné a trvalé demokratické kultury na různých úrovních, a že má proto zásadní význam pro plnou účast občanů v obecních a regionálních volbách i při uplatňování jejich volebního práva. Nesmírně důležitá je rovněž podpora demokratické a občanské výchovy místními a regionálními orgány v rámci jejich pravomocí a také to, aby tato výchova vycházela ze skutečných každodenních zkušeností občanů s demokratickými postupy a kulturou demokratické správy;

16. pobízí k zapojení občanů EU do místního a politického života a vykonávání jejich volebního práva, avšak respektuje přitom jejich svobodu v tom, aby se sami rozhodli, zda se obecních a evropských voleb konaných v členském státě svého bydliště zúčastní či nikoli. Má za to, že pro to, aby se mohli evropské občany v tomto rámci informovaně rozhodovat, je zapotřebí je v přeshraničních situacích dostatečně informovat o právech, která jim na území státu jejich bydliště přísluší;

17. schvaluje to, že uplatňování základního práva na svobodný pohyb a v jeho rámci i podporu a posilování volebních práv občanů a zvýšení volební účasti si vytyčuje jako prioritu i Stockholmský program⁽⁶⁾. Souhlasí s tím, že nestačí práva stanovit, ale je třeba umožnit, aby je oprávněné osoby mohly bez překážek uplatňovat. Výbor regionů se zároveň v rámci svých politických priorit na rok 2012 zavazuje „dále přispívat k plné realizaci cílů stockholmského programu a akčního plánu jeho provádění“⁽⁷⁾;

18. vítá, že Evropská komise má spolu s Výborem regionů, místními a regionálními orgány a jejich sdruženími v úmyslu ustavit neformální platformu, která by měla umožnit přímý dialog o naplňování volebního práva. Cílem této iniciativy je usnadnit a podnítit diskusi o otázkách týkajících se evropského občanství, vymezit hlavní otázky a obtíže a podpořit výměnu zkušeností a osvědčených postupů;

19. zdůrazňuje, že program Výboru regionů na rok 2013 obsahuje řadu aktivit, jimiž bude možné podpořit povědomí občanů EU o volebním právu a jeho uplatňování⁽⁸⁾;

20. připomíná, že v průběhu Evropského roku občanů (2013) Výbor regionů uspořádá řadu aktivit v úzké spolupráci s ostatními institucemi EU, především s Evropskou komisí. Mezi tyto aktivity bude patřit šíření informací členy Výboru regionů, prezentace, návštěvy ve školách a na univerzitách, pořádání workshopů, veřejných debat a zasedání na radnicích věnovaných právu na svobodu pohybu, volebnímu právu a úloze místních a regionálních orgánů a mediální aktivity se zapojením místních novinářů, poskytování informací o těchto aktivitách na internetových stránkách, dokumenty k pasu občana EU VR ve všech úředních jazycích a prezentace osvědčených postupů v oblasti decentralizované komunikace o EU v rámci výroční konference EuroPCom;

Obecní volby a volby do Evropského parlamentu

21. poukazuje na to, že podle zprávy Evropské komise⁽⁹⁾ se voliči, kteří mají bydliště na území členského státu, jehož občany nejsou, v průměru více účastní obecních voleb než evropských voleb⁽¹⁰⁾. To je zásadní zjištění, jež by zasluhovalo podrobnější vědecké prozkoumání, a v každém případě ukazuje, že otázky místního rozměru jsou důležité a motivují některé občany k zapojení. Na tento impuls je nutné navázat a prozkoumat, které faktory by také mohly motivovat občany k zapojení do politických záležitostí EU a voleb do Evropského parlamentu;

22. upozorňuje na to, že zvyšování volební účasti a dosažení co nejširšího zapojení občanů EU oprávněných volit je i nadále velkou výzvou rovněž při obecních volbách;

23. má za to, že k pochopení otázky *Proč bych se měl účastnit?* může do velké míry přispět realizace projektů zaměřených na různé generace s cílem zvýšit povědomí těchto občanů o účasti v obecních volbách a volbách do EP, vyvolat u nich pocit souvazečnosti s komunitou a seznámit je s výhodami, jež jim mohou přinést volby, prostřednictvím simulací voleb, výměn zkušeností, pomocí různých informačních kanálů a zdůrazňováním významu rozhodnutí přijatých na místní úrovni a na úrovni EU pro každodenní život občanů v daném městě či oblasti;

24. zdůrazňuje, že k tomu, aby se zvýšila volební účast a počet občanů zapsaných na seznamech voličů, bude třeba další úsilí na všech úrovních víceúrovňové správy. Soudí, že je nezbytné podpořit boj proti nedostatku informací o volebních právech a volebních postupech, proti potížím při zápisu na seznamy a proti jazykovým bariérám;

⁽⁶⁾ Dokument Rady 17024/09, přijatý Evropskou radou ve dnech 10.–11. prosince 2009.

⁽⁷⁾ Cdr 361/2011 fin.

⁽⁸⁾ R/CdR 1030/2012, bod 7.

⁽⁹⁾ COM(2012) 99 final.

⁽¹⁰⁾ S výjimkou několika hlavních měst, pokud jde o poslední volby (Atény, Budapešť, Kodaň a Riga).

25. doporučuje, aby se zjednodušily administrativní postupy, a vyzývá členské státy, aby zavedly vhodné elektronické služby, jež občanům Unie umožní výkon volebního práva, a to zejména co se týče zápisu na seznamy voličů, a podporuje výměnu osvědčených postupů za tímto účelem;

26. ztotožňuje se s postojem Evropské komise a její snahou o to, aby k zápisu na seznamy docházelo automaticky při přihlášení se k pobytu. Podtrhuje, že jednodušší administrativní postupy při zápisech na seznamy voličů mohou účinněji přispět k integraci a mohou spolu s ostatními faktory napomoci tomu, aby občané své volební právo aktivně využívali;

27. vyzývá členské státy, aby ve spolupráci s místními a regionálními orgány přispěly k výměně a šíření zkušeností a aby vypracovaly zprávy a analýzy situace, aby tak bylo možné změřit účinnost transpozice a uplatňování právních předpisů EU. Tyto zprávy a analýzy by měly být zpřístupněny občanům prostřednictvím příslušných informačních a propagačních systémů;

28. považuje za nutné, aby v duchu víceúrovňové správy mohly různé úrovně správy v členských státech navzájem navázat účinnou spolupráci, jež by mohla z právního hlediska vyřešit případné problémy způsobené uplatňováním vnitrostátních předpisů, které stanoví podmínky pro výkon volebního práva, a aby byly zohledněny návrhy expertů;

29. žádá členské státy, aby také odstranily překážky výkonu pasivního volebního práva a umožnily i občanům EU, kteří nejsou státními příslušníky členského státu, kde mají bydliště, aby kandidovali a zastávali politické funkce;

30. doporučuje členským státům, aby zřídily kontaktní místa, kde by bylo možné shromažďovat údaje o účasti evropských občanů, kteří nejsou jejich státními příslušníky a kandidovali ve volbách nebo byli zvoleni, a pravidelně tyto údaje vyhodnocovaly. To by mohlo usnadnit rovněž výměnu zkušeností mezi členskými státy a institucemi Evropské unie;

31. konstatuje, že pokud jde o volby do Evropského parlamentu, mechanismus pro zamezení dvojímu hlasování a dvojí kandidatuře ve volbách stále nepřináší uspokojivé výsledky. Schvaluje proto záměr Evropské komise připravit nový návrh s cílem řešit tento problém lépe a současně zajistit, aby výsledné právní předpisy nevytvářely nové administrativní překážky pro výkon práva evropských občanů kandidovat ve volbách do EP v zemi jejich bydliště;

32. zdůrazňuje, že vzhledem k evropským volbám v roce 2014 je velmi důležité lépe informovat o právech každého

občana EU i o volebních právech, která mu přísluší v členském státě, kde má bydliště, a také usnadňovat jejich uplatňování;

33. zastává mínění, že evropské politické strany hrají klíčovou roli při zvyšování evropského politického povědomí a pro vyjádření politické vůle občanů EU a musí působit jako spojovací článek mezi vnitrostátní a evropskou politikou. Vyjadřují mínění občanů a umožňují konání otevřených diskusí o celoevropských otázkách a současně podporují interakci mezi jednotlivými úrovněmi systému víceúrovňové správy Evropské unie. Vybízí proto evropské politické strany, aby zintenzivnily své činnosti a rozvíjely nové prostředky na zvyšování politického povědomí, například tím, že jmenují přední kandidáty na klíčové evropské úřady v evropských volbách, nebo tím, že zřídí nadnárodní listiny kandidátů pro volby do Evropského parlamentu;

Finanční programy EU na podporu evropského občanství

34. považuje za důležité posílit povědomí občanů o jejich právním statusu⁽¹⁾, zlepšit jejich informovanost o právech a povinnostech vyplývajících z evropského občanství, podpořit možnosti, které nabízejí evropské projekty a fondy určené na informování prostřednictvím konferencí, seminářů, školení, výměn osvědčených postupů a spolupráce, a věnovat zvláštní pozornost programům „Základní práva a občanství“ a „Evropa pro občany“. Výbor vyzývá místní a regionální orgány, aby se aktivně účastnily přeshraničních projektů a partnerství měst;

35. domnívá se, že evropské občanství podporují ty evropské programy, které jsou jako celek zaměřeny na to, aby v členských státech podpořily činnosti na prosazování znalostí a uplatňování evropského práva a evropských politik, aby podnítily přeshraniční spolupráci a rozšířily poznatky pocházející z různých oblastí činnosti;

36. opakuje, že je zde příležitost realizovat za podpory různých forem územní spolupráce projekty a činnosti, jejichž cílem je učinit z evropského občanství hmatatelnou realitu a které pomáhají snižovat administrativní zátěž a odstraňovat překážky;

37. vyzdvihuje, že by bylo třeba přijmout jednodušší a účinnější přístup k financování programů souvisejících s evropským občanstvím, lépe vymezit priority (v souladu s politickými prioritami) a věnovat pozornost propagaci výsledků projektů, aby si získaly větší publicitu. Je toho názoru, že k dosažení strategických a politických cílů je zapotřebí podporovat odbornou přípravu a osvětu, posilovat sítě a usnadňovat přeshraniční spolupráci. Kromě toho zdůrazňuje, že je důležité prostřednictvím prezentací v členských státech lépe propagovat programy na podporu evropského občanství, aby tak byly přitažlivější;

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

Úloha vzdělávání a mládeže v aktivním evropském občanství

38. zdůrazňuje, že v rámci intenzivnější informační činnosti a s oporou evropských projektů je zapotřebí věnovat větší pozornost i mládeži a zapojit do tohoto procesu školy a univerzity. Výbor regionů klade zvláštní důraz na podporu aktivního občanství mladých lidí prostřednictvím vzdělávání i v souvisejícím stanovisku z vlastní iniciativy ⁽¹²⁾;

39. poukazuje na to, že vzdělávací politika plní při informování evropských občanů, a především mladých lidí klíčovou roli, pokud jde o pojem evropského občanství a práva s ním spojená. Zdůrazňuje, že by tato politika měla ještě mnohem více přispívat k podpoře mnohojazyčnosti a mobility studentů a učitelů;

40. považuje za důležité, aby se mladým lidem dostaly rozsáhlé informace, díky čemuž by se z nich mohli stát informovaní voliči. Za ještě podstatnější považuje, aby se jim vysvětlilo, o co se jedná a co mohou svým hlasem vyjádřeným ve volbách ovlivnit;

41. upozorňuje na to, že Rada Evropy má v otázkách vzdělávání značné zkušenosti, protože podporuje rozvoj sítí a prosazuje spolupráci a výměnu zkušeností i na základě své dosavadní činnosti v této oblasti;

42. je přesvědčen o tom, že informační kampaně mohou zlepšit znalosti práv vyplývajících z evropského občanství i zvýšit počet evropských občanů, kteří se dostaví k volebním urnám, i o tom, že partnerská spolupráce se školami a univerzitami a dalšími poskytovateli odborné přípravy plní v tomto ohledu významnou úlohu. Konstatuje, že studenti z jiných zemí Unie v rámci výměnných programů často navštěvují kurzy v institucích vysokoškolského vzdělávání a že by bylo možné je jejich pomocí povzbudit k výkonu volebního práva;

Návrhy ke zvýšení volební účasti

43. poukazuje na to, že v praxi se ukazuje, že pokud se všeobecné volby konají současně s volbami do místních a regionálních zastupitelstev, může to zvýšit volební účast ⁽¹³⁾;

44. připomíná, že prostřednictvím svého stanoviska věnovaného akčnímu plánu provádění Stockholmského programu ⁽¹⁴⁾ vyběhl všechny dotčené aktéry, aby prozkoumali způsoby, jak rozšířit možnosti účasti občanů Unie ve volbách na území státu, kde mají bydliště;

45. poznamenává, že platné evropské právní předpisy nepředpokládají plnou harmonizaci volebních systémů členských států, především pokud jde o účast v obecních a evropských volbách. V duchu zásady subsidiarity Výbor regionů vyzývá členské státy, aby zaručily občanům EU výkon jejich

volebního práva tím, že jim umožní zúčastnit se nejen obecních voleb, ale i voleb regionálních;

46. vyjadřuje svůj úmysl aktivně podporovat další vývoj evropské občanské iniciativy s názvem „Nech mě volit“ (*Let me vote*);

47. s patřičným ohledem na zásadu subsidiarity navrhuje, aby členské státy mohly prozkoumat, jaká opatření by umožnila sladit harmonogram voleb do územních zastupitelstev s harmonogramem evropských voleb. Domnívá se, že by to mohlo přispět k tomu, aby si občané EU lépe uvědomili dopad evropských, obecních a regionálních voleb na svůj každodenní život;

48. konstatuje, že územní správní celky jednotlivých členských států se vyznačují různorodou strukturou a že se v nich odrážejí různé právní a správní tradice;

49. souhlasí s Evropským parlamentem, aby se evropské volby přeložily z června na květen, a věří, to může pozitivně ovlivnit volební účast;

50. považuje za důležité lépe informovat občany EU, zvyšovat jejich zájem a motivaci jít k volbám; navrhuje členským státům, aby v duchu zásady subsidiarity a za účelem zvýšení volební účasti v dlouhodobém časovém horizontu prozkoumaly možnosti, zda a jak by mohly celý volební proces zpřístupnit, například tím, že umožní volbu v předstihu, prostřednictvím elektronického hlasování, nebo zřídí mobilní volební urny. Dále je třeba dbát na ustanovení Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, která požaduje rozsáhlý bezbariérový přístup právě i v případě voleb;

51. bere na vědomí, že ačkoli byla přijata cílená opatření, jejichž smyslem je informovat občany EU o výkonu jejich volebního práva, existují ještě stále velké rozdíly ve volební účasti. Navrhuje tedy, aby byla za účelem podpory volebního práva podněcována a prohloubena výměna zkušeností ohledně osvědčených postupů místních a regionálních orgánů v těchto otázkách;

52. poukazuje na to, že pokud se podaří propojit pojem evropského občanství s místními a regionálními hledisky a upozornit občany na význam úlohy územních celků v evropském rozhodovacím procesu, přitáhne je to k volebním urnám;

53. domnívá se, že jak bylo uvedeno ve stanovisku ke zprávě o občanství EU za rok 2010, je třeba posílit rovněž politická práva státních příslušníků třetích zemí. V několika členských státech EU mají státní příslušníci třetích zemí právo volit a kandidovat ve volbách do obecních a regionálních zastupitelstev. Zájem zahraničních občanů o volby je tedy pravděpodobně vyšší, a zvyšuje se tak i poptávka po informačních materiálech v různých jazycích;

⁽¹²⁾ CdR 173/2007.

⁽¹³⁾ Např. v Berlíně, který je i spolkovou zemí, v Římě (2008), Koblenzi (2009) a ve Spojeném království (2010).

⁽¹⁴⁾ CdR 170/2010.

54. doporučuje cílevědomě usilovat o širokou spolupráci mezi evropskými institucemi, jejich zástupci, centry „Europe Direct“, místními a regionálními orgány, organizacemi občanské společnosti a hospodářskými a sociálními partnery s cílem zajistit, aby všichni občané EU, kteří dosáhli věkové hranice pro právo volit, odpovědně znali svá práva i to, jak je uplatňovat;

55. podtrhuje, že v osvětových, informačních i vzdělávacích kampaních vyvinutých společně místními a regionálními orgány, orgány ústřední správy, organizacemi občanské společnosti a sdělovacími prostředky v rámci Evropského roku občanů

je nutné používat jednoduchý a občanům přístupný jazyk. Publikace a propagační materiály musí být k dispozici ve všech úředních jazycích EU;

56. považuje za nezbytné, aby evropské instituce, členské státy a územněsprávní celky zintenzivnily spolupráci se sdělovacími prostředky. Výbor regionů by mohl vyhlásit soutěž o nejlepší a pro občany nejpřínosnější články a zprávy o volbách, výkonu volebních práv a jednotlivých fází volebního procesu.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Dosažení lepší součinnosti mezi rozpočtem EU, státními rozpočty a rozpočty územně správních celků

(2013/C 62/07)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že místní a regionální orgány jsou v Evropě odpovědné za značnou část veřejných výdajů, že veřejné investice územně správních celků se obvykle koncentrují do určitého počtu klíčových prioritních sektorů, jež mají zásadní význam pro úspěšnost strategie Evropa 2020, a proto vyzývá, aby byla přiznána vyšší priorita dosažení lepší součinnosti mezi rozpočty EU, členských států a územně správních celků (místních a regionálních orgánů);
- konstatuje, že navzdory svému poměrně malému rozsahu má rozpočet EU a Evropská investiční banka zásadní úlohu páky, pokud jde o stimulaci investic na celém území EU;
- vítá probíhající diskusi na evropské úrovni o způsobu, jakým doplnit existující hospodářskou měnovou unii (HMU) zavedením integrovaného rozpočtového rámce pro EU a domnívá se, že vysoká míra závislosti a vedlejších účinků mezi ekonomikami eurozóny a rozpočtovými politikami vyvolává nutnost vytvořit fiskální kapacitu, která může v rámci integrovaného rozpočtového rámce pro EU usnadňovat přizpůsobení se hospodářským otřesům;
- vyjadřuje znepokojení nad tendencemi k větší centralizaci pravomocí a k rozhodování bez účinného zapojení orgánů územně správních celků do této diskuse a konstatuje, že skutečná fiskální unie nemůže existovat, aniž by byla vymezena práva a povinnosti různých úrovní správy (fiskální federalismus), bez jednoznačnější spojitosti mezi soudržností politik a rozpočtovým rozhodovacím procesem a bez ambiciózní vize toho, jak posílit vertikální součinnost mezi rozpočty EU, členských států a místní a regionální úrovně prostřednictvím řádných mechanismů koordinace;
- vítá, že byla do zprávy Evropské komise o veřejných financích v HMU za rok 2012 poprvé zahrnuta kapitola o fiskální decentralizaci v EU, a vyzývá Evropskou komisi, aby do příštích ročníků této zprávy zařadila takovou kapitolu pojednávající o stavu veřejných financí územně správních celků;
- vyzývá Evropskou komisi, aby zvažila výhody a praktické aspekty (a potenciální administrativní výzvy/náklady) přechodu k větší harmonizaci rozpočtových cyklů v rámci EU a podpory a stimulace využívání střednědobých rozpočtových rámců na úrovni územně správních celků;
- vyzývá Evropskou komisi, aby vydala zelenou knihu o těchto tématech.

Zpravodaj

pan Rhodri Glyn THOMAS (UK/EA), poslanec Velšského národního shromáždění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány jsou v Evropě odpovědné za značnou část veřejných výdajů: v roce 2011 dosáhly veřejné výdaje územně správních celků 16,7 % HDP a 34 % celkových veřejných výdajů v Evropě (pokud jde čistě o místní veřejnou správu, tyto výdaje činily 11,9 % HDP, tedy 272,2 miliard eur, a 24,3 % celkových veřejných výdajů) a v témže roce byly tyto celky v Evropě odpovědné za přibližně dvě třetiny přímých investic ⁽¹⁾;

2. konstatuje, že veřejné investice územně správních celků se obvykle koncentrují do určitého počtu klíčových prioritních sektorů, jež mají zásadní význam pro úspěšnost strategie Evropa 2020 (jako jsou například hospodářské záležitosti, vzdělávání, životní prostředí, bydlení a veřejná infrastruktura), z čehož plyne, že dopad úsporných opatření (26 % ve Spojeném království a více než 30 % ve Španělsku) se odrazí i v plnění cílů strategie Evropa 2020 (třeba rozpočet Walesu určený na kapitálové investice byl snížen o 42 %);

3. proto vyzývá, aby byla přiznána vyšší priorita dosažení lepší součinnosti mezi rozpočty EU, členských států a územně správních celků (místních a regionálních orgánů) s důrazem na naplnění dohodnutých priorit EU, zejména strategie Evropa 2020, a opakuje závěry studie Evropského parlamentu z roku 2010, která zjistila, že „celková součinnost mezi strategickými cíli politik Evropské unie a rozpočtovými politikami je slabá [...] vnitrostátní rozpočty [se] zmiňují o příspěvku k dosažení cílů Lisabonské strategie [Evropa 2020] či jiných strategií EU jen zřídka“ ⁽²⁾;

4. podtrhuje, že v kontextu současné krize, obecného rozšíření úsporných škrtů v členských státech i na nižších správních úrovních a jejich ohromného tlaku na veřejné výdaje je zvýšení „efektivnosti a účelnosti“ důležitým politickým cílem;

5. vítá, že se v závěrech Evropské rady zdůrazňuje, že by se v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu mělo dále „využít možností, které nabízí stávající fiskální rámec EU, pokud jde o dosažení rovnováhy mezi potřebou produktivních veřejných investic a cíli v oblasti fiskální kázně“. Tento cíl se stává ještě aktuálnějším s ohledem na nedávná zjištění Mezinárodního měnového fondu, že tzv. fiskální multiplikátory, které měří dopad konsolidace rozpočtu na růst, byly „výrazně vyšší“, než analytici během dluhové krize odhadovali. Očekává tedy, že

se Komise bude touto otázkou dále zabývat v ohlášeném sdělení týkajícím se kvality veřejných výdajů, v němž by se mj. měla zvážit otázka oddělení běžných výdajů a investic ve výpočtu schodku rozpočtu, aby se předešlo tomu, že veřejné investice s dlouhodobými čistými zisky budou započítány jako negativní;

6. zdůrazňuje, že diskuse o součinnosti by rozhodně neměly být zneužity jako jakýsi „trojský kůň“ či záminka ke škrtům v navrhovaném víceletém finančním rámci (VFR) ani k přenášení financování určitých položek rozpočtu EU (například strukturálních fondů v tzv. bohatších státech) zpět na vnitrostátní úroveň či k ospravedlňování makroekonomické podmíněnosti;

Součinnost mezi rozpočtem EU a místními a regionálními rozpočty

7. opakuje, že rozpočet EU tvoří malou část (asi 2 %) celkových veřejných výdajů v rámci EU a sám o sobě nestačí k uskutečnění do budoucna orientovaných přímých investic ve výši 1,8 bilionu eur nezbytných pro naplnění stěžejních iniciativ strategie Evropa 2020 (jak je stanoveno ve zprávě Evropského parlamentu k návrhům VFR). Z toho vyplývá, že dosažení celkových cílů strategie Evropa 2020 vyžaduje účinnou mobilizaci veřejných finančních prostředků členských států, územně správních celků a soukromých finančních prostředků, včetně úvěrového financování a podpory partnerství veřejného a soukromého sektoru;

8. konstatuje, že navzdory svému poměrně malému rozsahu má rozpočet EU a Evropská investiční banka zásadní úlohu páky, pokud jde o stimulaci investic na celém území EU, zejména (ačkoliv ne výhradně) prostřednictvím fondů společného strategického rámce (SSR), jež jsou poskytovány a vynakládány na územní úrovni (často prostřednictvím místních a regionálních orgánů) a které mají významný multiplikační účinek na ekonomiku;

9. vyzdvihuje, že během hospodářské krize byly prostředky z EU, především z fondů SSR, stabilním a jistým zdrojem financování pro místní a regionální orgány a často jediným zdrojem peněz na podporu veřejných investic a klíčových projektů v případech, kdy byly místní, regionální a národní rozpočty výrazně zkráceny. V případě financování EIB pomohly tyto prostředky vyplnit velkou mezeru ve financování pomocí půjček vzniklou v důsledku dopadu finanční krize. Dále zdůrazňuje možný negativní dopad navrhované makroekonomické podmíněnosti na vnímanou stabilitu financování z prostředků SSR;

⁽¹⁾ Dexia Crédit local a CEMR (2012), *Subnational public finance in the European Union* (Veřejné finance na územně správní úrovni v Evropské unii), červenec 2012.

⁽²⁾ Evropský parlament (2010): Vytváření větší součinnosti mezi evropským rozpočtem a vnitrostátními rozpočty (studie vypracovaná Deloitte Consulting na žádost Rozpočtového výboru). Citace ze strany 4 (Shrnutí).

10. podtrhuje pákový a multiplikační účinek takových investic v podobě přímých i nepřímých přínosů pro místní i širší ekonomiku:

— Evropská komise odhaduje, že v programovém období 2000–2006 měly strukturální fondy EU průměrný pákový účinek ve výši 2,1 eur na každé 1 euro, kterým přispěla EU;

— na období 2014–2020 stanovila Evropská komise cíl 4,2 eur na 1 euro investované prostřednictvím politiky soudržnosti;

— GR pro regionální politiku odhaduje, že multiplikační účinek měřený jako procentuální zvýšení HDP bude v období 2007–2013 1 % ve Španělsku, 3 % v Polsku, na Slovensku a v Rumunsku a přes 5 % v pobaltských státech;

— jiné odhady předpokládají zvýšení HDP v období 1999–2010 o 8,5 % pro Irsko a 19,6 % pro Španělsko, nicméně dopady krize tato čísla sníží. Je třeba upozornit také na to, výpočet multiplikačního účinku provázejí metodické problémy;

11. opakuje, že pákový účinek fondů SSR nemá pouze finanční charakter, ale je třeba jej nahlížet i jako „politickou“ páku skrze sladování místních a regionálních strategických priorit s prioritami na úrovni EU a další přínosy, jako je posilování partnerství a zapojování do aktivit nadnárodní spolupráce, přičemž existuje celá řada příkladů osvědčených postupů v celé Evropě. Zdůrazňuje význam podpory, již EIB prostřednictvím různých finančních úvěrových nástrojů poskytuje pro budování kapacit pro řízení a zavádění nových, inovačních systémů na místní a regionální úrovni;

12. uznává však, že nízké míry absorpce v některých částech Evropy ukazují na problémy provádění Fondu soudržnosti a strukturálních fondů v praxi. Upozorňuje zejména na slabé stránky zjištěné v nedávné studii OECD ⁽³⁾, pokud jde o správní opatření, kapacitu a regulační rámce v některých členských státech a územně správních celcích, a na potřebu zde zasáhnout, aby byly tyto problémy vyřešeny;

13. vítá úsilí Evropské komise o zefektivnění a zjednodušení pravidel pro řízení a realizaci projektů a podávání zpráv o projektech podporovaných z prostředků fondů SSR, které by mělo pomoci zvýšit míry absorpce. Uznává, že je zapotřebí dosáhnout rovnováhy mezi účinnými kontrolami a dostatečnou flexibilitou, aby se odstranila zbytečná regulační zátěž, a proto vítá pokrok směrem k metodice auditu založené více na posouzení rizik;

⁽³⁾ *Regulatory Capacities at Sub-National Level for the Implementation of Public Investment Strategies related to the Absorption of EU Structural Funds* (Regulační kapacita územně správních celků pro provádění strategií veřejných investic v souvislosti s absorpcí strukturálních fondů EU), autor: Allio-Rodrigo Consulting, pro OECD, červen 2012.

14. lituje, že se vnitrostátním či regionálním orgánům, jež jsou řídicími orgány evropských programů, stále ukládá úkol předběžně financovat investice. V současné době restrikcí ze strany finančních trhů se z finančního hlediska jedná o úkol nesnadný. V případě, že bude zásada předběžného financování prosazena, promarní Evropská unie jedinečnou příležitost k tomu, aby poskytla finanční prostředky, jež by přímo stimulovaly hospodářství a byly určeny na strukturální změny, a to formou větších záloh, jež by umožnily financování v takovém tempu, jež by přineslo navrácení peněz;

15. považuje víceletý finanční rámec s nižším objemem prostředků z fondů SSR, než jaký navrhla Evropská komise pro období 2014–2020, za nepřijatelný, neboť by došlo k oslabení Evropské unie v době, kdy je naopak nejvíce zapotřebí, aby byla silná;

16. vyzývá k větší transparentnosti místních a regionálních rozpočtových procesů, tak aby bylo výslovně uznáno, jak fondy SSR přispívají k investičním strategiím jednotlivých regionů, a aby bylo z návrhů ročních rozpočtů patrné, jak je plánované financování z prostředků EU zapracováno do rozpočtového cyklu. Vyzývá místní a regionální orgány, aby předložily příklady osvědčených postupů založených na tomto přístupu k rozpočtovému plánování;

17. poukazuje na obavy místních orgánů v celé EU ohledně možné úlohy orgánů správy členských států (a regionů), pokud jde o bránění plnému využití právních nástrojů v rámci předpisů o strukturálních fondech, které umožňují, aby bylo plnění a provádění programu dále delegováno. Žádá, aby došlo k nápravě v rámci programů na období 2014–2020, v zájmu optimalizace využívání nových nástrojů (jako jsou integrované územní investice, integrované operace, společné akční plány či místní rozvoj se zapojením místních komunit), jež zavádí návrh nařízení o společných ustanoveních týkající se fondů společného strategického rámce;

18. v této souvislosti vítá zprávu Evropského parlamentu z vlastního podnětu přijatou dne 15. ledna 2013, která se věnuje tématu synergií v rámci rozpočtu EU a která se zaměřuje zejména na fondy SSR. Se zájmem poukazuje na příklady iniciativ z praxe, jejichž cílem je zjednodušit příjemcům provádění programů financování;

19. důrazně podporuje výzvu Evropského parlamentu adresovanou Komisi v jeho usnesení o evropském semestru pro koordinaci hospodářských politik: provádění priorit pro rok 2012, aby se „v následující roční analýze růstu plně zaměřila na úlohu rozpočtu EU v procesu evropského semestru [...] tím, že předloží pravdivé a konkrétní údaje o tom, jak prostředky EU stimuluji celkové veřejné výdaje na místní, regionální a vnitrostátní úrovni, jak napomáhají jejich vzniku, jak působí ve vzájemné součinnosti a jak se s nimi doplňují“;

20. vítá pokračování diskuse o míře zefektivnění a zjednodušení provádění programů v praxi v rámci legislativního rámce EU, v níž se energie soustřeďuje na podporu projektů a iniciativ, jejichž výsledkem jsou „transformační změny“. Součástí toho by mohlo být posouzení prostoru pro vytvoření „jediného územního investičního fondu“ (který by sloučil různé fondy EU, členských států a územně správních celků) nebo vytvoření jednoho správního místa pro přístup k fondům na základě harmonizovaných pravidel, komplexních a jasných pokynů a většího důrazu kladeného na dosažení udržitelných výsledků, díky čemuž se prostředky dostanou ke konečnému uživateli dříve a v praxi budou lepší strategické výsledky. Takové společné programování a plnění cílů napříč všemi fondy povede ke zlepšení koordinace a snížení duplikací;

21. má za to, že diskuse o součinnosti mezi rozpočty EU, členských států a územně správních celků se musí zabývat rovněž součinností v rámci rozpočtu EU, včetně tematických programů, jako je Horizont 2020, Erasmus pro všechny, program pro sociální změny a inovace, nástroj pro propojení Evropy, COSME atd., které mají přímý vliv a dopad na územní úrovni a jasnou spojitost s prioritami, jako jsou výzkumu, vývoj a inovace, vzdělávání a odborná příprava a konkurenceschopnost MSP, v rámci fondů SSR;

22. vítá proto úsilí vyvíjené v zájmu zkvalitnění legislativního rámce na období 2014–2020, jež by mělo podpořit součinnost, například pokud jde o čl. 55 odst. 8 nařízení o fondech SSR; vyzývá k široké propagaci projektů a iniciativ prováděných s využitím těchto nových ustanovení, aby se tak zvýšilo povědomí o tom, jak je možné dosáhnout této součinnosti v praxi;

23. vyzývá Komisi, aby podrobně vysvětlila, jak regulace řízení hospodářské politiky EU a dalších záležitostí veřejných financí ovlivní schopnost místních a regionálních orgánů rozhodovat o obsahu svých rozpočtů;

24. lituje toho, že současná diskuse o posílení hospodářské, měnové a politické unie v hospodářské a měnové unii (HMU) a širší EU se omezuje na hlavní instituce EU a správu členských států. Územně správní úrovni není věnována žádná nebo jen malá pozornost, navzdory tomu, jaký dopad by mohla mít silnější centralizace kontrol na úrovni EU na rozpočtová práva a povinnosti územně správní úrovně a na fiskální decentralizaci;

25. lituje také, že nadále není zajištěno účinné a smysluplné zapojení místních a regionálních orgánů celé EU do evropského semestru, jak ukazuje v říjnu zveřejněná třetí monitorovací zpráva Výboru regionů o strategii Evropa 2020, a opakuje, že součinnosti mezi rozpočtovými procesy nelze dosáhnout bez součinnosti v rámci procesů tvorby politik a jejich monitorování;

Ne cestě k fiskální unii: mění se správa ekonomických a politických záležitostí

26. vítá probíhající diskusi na evropské úrovni o způsobu, jakým doplnit existující hospodářskou měnovou unii (HMU) zavedením integrovaného rozpočtového rámce pro EU za účelem zajištění udržitelné rozpočtové politiky v členských státech;

27. konstatuje, že se jedná o rozvíjející se diskusi s možným významným dopadem na to, jak se budou otázky součinnosti mezi rozpočty EU, členských států a územně správních celků řešit v budoucnosti;

28. vyjadřuje znepokojení nad tendencemi k větší centralizaci pravomocí a k rozhodování bez účinného zapojení orgánů územně správních celků do této diskuse. Konstatuje, že zpráva Evropské komise o veřejných financích v HMU za rok 2012 podtrhuje vhodnost federalistického fiskálního modelu, jenž navrácí povinnosti v oblasti výběru daní a výdajů orgánům územně správních celků;

29. konstatuje, že změny v oblasti správy ekonomických záležitostí (zavedené prostřednictvím evropského semestru, balíčku šesti právních aktů týkajících se správy ekonomických záležitostí, Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě a návrhů dvou legislativních aktů v této oblasti) vyústily v rozvoj přísnějších pravidel pro kontrolu místních a regionálních veřejných financí na úrovni členských států (přenesením tzv. zlatého pravidla z úrovně členských států na úroveň územně správních celků v několika členských státech);

30. vyjadřuje znepokojení nad tím, že přenesení pravidel obsažených v mezivládních iniciativách, jako je Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě (neboli rozpočtový pakt), do ústav či práva členských států bylo uskutečněno bez řádné předchozí konzultace Výboru regionů ohledně regionálního a místního rozměru těchto témat, a zdůrazňuje, že je důležité používat v dalších krocích vedoucích k fiskální unii metodu Společenství;

31. vyzývá k bezodkladnému transparentnějšímu a účinnějšímu zapojení orgánů územně správních celků z rozpočtovými pravomocemi do probíhajících diskusí o těchto tématech a k formálnímu zapojení Výboru regionů do případných následných pozměňování Smluv;

32. upozorňuje, že přístupy z historie fiskálního federalismu v USA a přístupy zvolené v rámci prvních kroků k fiskální unii v EU jsou naprosto rozdílné. USA si zvolilo metodu, kdy federální vláda státům neurčuje ani jinak neprosazuje pravidla vyrovnaných rozpočtů (a nečiní tak ani orgány jednotlivých států vůči obcím): tato pravidla byla přijata z vlastní vůle a zavedena nezávisle na federální vládě v návaznosti na formulaci pravidla zákazu přebírání závazků federální vládou.

Výsledkem je plná odpovědnost příslušné úrovně správy v hledem k tomu, že celý proces má interní charakter. Naproti tomu v EU jsou dluhové brzdy určovány centrálně a vynucovány Soudním dvorem, takže možnost bankrotu členských států (či dokonce obce v rámci členského státu) se zdá být *a priori* vyloučena;

33. proto se domnívá, že vysoká míra závislosti a vedlejších účinků mezi ekonomikami eurozóny a rozpočtovými politikami vyvolává nutnost vytvořit fiskální kapacitu, která může v rámci integrovaného rozpočtového rámce pro EU usnadňovat přizpůsobení se hospodářským otřesům;

34. podporuje, aby se dále přezkoumala myšlenka „rezervy pro zajištění flexibility“ v rámci rozpočtu EU jako jeden z přístupů k vytvoření fiskální kapacity v souvislosti s integrovaným rozpočtovým rámcem pro EU. Takový mechanismus by při dodržení rozpočtových zásad ročního rozpočtu a transparentnosti mohl umožnit převést nevynaložené prostředky z jednotlivých rozpočtových kapitol na podporu jiných opatření, a nemusely by tak být automaticky vráceny členskými státy. To je v souladu s usneseními, která přijal Evropský parlament k VFR ve dnech 13. června a 23. října 2012;

35. konstatuje však, že skutečná fiskální unie nemůže existovat, aniž by byla vymezena práva a povinnosti různých úrovní správy (fiskální federalismus), bez jednoznačější spojitosti mezi soudržností politik a rozpočtovým rozhodovacím procesem a bez ambiciózní vize toho, jak posílit vertikální součinnost mezi rozpočty EU, členských států a místní a regionální úrovně prostřednictvím řádných mechanismů koordinace;

36. vyzývá Evropskou komisi, aby v průběhu prvního pololetí 2013 vydala zelenou knihu o těchto tématech a dalších otázkách uvedených níže;

Nastínění určitých základních zásad, jež je třeba respektovat na cestě k větší součinnosti

37. žádá, aby byl stanoven a respektován soubor základních zásad zaměřených na dosažení větší rozpočtové součinnosti, jenž by mimo jiné zahrnoval následující:

— **fiskální autonomie:** vyjasnit úlohy a povinnosti různých rozpočtových orgánů na úrovni EU, členských států a územně správních celků a role a důvody pro zásahy EU v otázkách politik a financování, respektovat zásadu subsidiarity a rozpočtová práva místních a regionálních orgánů (jejich roli v rozhodování a kontrole), tj. jejich demokratickou odpovědnost vůči komunitám, jež je volí, a zajistit autonomii každé úrovně správy, pokud jde o určování priorit a výdajů;

— **transparentnost:** zajistit transparentnost rozpočtových procesů na všech úrovních správy (včetně toho, že budou výslovně identifikovány zdroje financování EU v rámci rozpočtů členských států a územně správních celků) a dostupnost údajů na úrovni EU ohledně výdajových profilů v rámci programů financování EU na regionální úrovni (tam, kde je to možné);

— **zefektivnění procesů:** ujasnit provázání priorit a financování na úrovni EU, členských států a územně správních celků v zájmu dosažení priorit dohodnutých na úrovni EU, zavázat se usilovat o odstranění překážek (zvýšení efektivity na administrativní, regulatorní a politické úrovni) s cílem dosáhnout lepší součinnosti mezi v oblasti rozpočtů a politik a vyvarovat se vytváření dalších administrativních překážek;

— **partnerství:** zavázat se k plnění přístupu založeného na partnerství, přičemž je třeba vycházet z předpokladu rovného partnerství mezi různými úrovněmi správy (EU, členské státy, územně správní celky), za podpory formálních i neformálních mechanismů stimulačních spolupráci, včetně například rozšíření stávajícího dialogu mezi Evropským parlamentem a členy vnitrostátních parlamentů o zástupce zákonodárných sborů územně správních celků;

38. domnívá se, že (v současné době) jsou hlavními úlohami rozpočtu EU: i) financování stěžejních společných politik EU, jako je zemědělská politika či rybářská politika, ii) pomoc při podpoře dalších dohodnutých cílů a met politik EU v rámci kompetencí sdílených s členskými státy, včetně politiky soudržnosti, prostřednictvím středně a dlouhodobých investic. Takové zásahy jsou dále podporovány na základě stanovených pojmů: a) přidaná hodnota zásahu EU, b) doplňkovost v rámci podporovaných akcí, a c) pákové a multiplikační účinky zásahů EU;

39. vzhledem k průběhu jednání o posílení hospodářské, měnové a fiskální unie a možným důsledkům vývoje těchto jednání pro úlohu a důvody zásahů EU a jejich vztah k rozpočtovým procesům členských států a územně správních celků vítá pokračující diskusi a upřesňování;

40. domnívá se, že důraznější vertikální koordinace rozpočtových politik by vedla k lepší součinnosti, přičemž by byla dodržována a posilována subsidiarita, princip doplňkovosti, evropská přidaná hodnota a výhody úspor z rozsahu⁽⁴⁾. Je tudíž v naprostém souladu se zásadou subsidiarity zakotvenou ve Smlouvách EU;

⁽⁴⁾ Studie Evropského parlamentu (2010): Vytváření větší součinnosti mezi evropským rozpočtem a vnitrostátními rozpočty.

Překážky v dosažení lepší vertikální součinnosti

41. zdůrazňuje, že je důležité mít k dispozici přesné a spolehlivé údaje a analýzy na úrovni EU o veřejných financích a rozpočtových procesech až po úroveň územně správních celků;

42. upozorňuje na složitost problematiky vytváření součinnosti, vzhledem k různorodosti struktur těchto celků napříč EU;

43. vítá, že byla do zprávy Evropské komise o veřejných financích v HMU za rok 2012 poprvé zahrnuta kapitola o fiskální decentralizaci v EU, a vyzývá Evropskou komisi, aby do příštích ročníků této zprávy zařadila takovou kapitolu pojednávající o stavu veřejných financí územně správních celků;

44. vítá další výzkumné studie zabývající se veřejnými financemi a veřejnou investiční kapacitou a rovněž dopadem sociální, hospodářské a fiskální krize na územně správní celky, zejména zprávu DEXIA Crédit Local (DCL)/CEMR a studie provedené OECD;

45. poukazuje však na relativní nedostatek informací o místních a regionálních veřejných financích v celé EU a obecný nedostatek informací o součinnosti mezi financemi EU, členských států a územně správních celků;

46. vyzývá Evropskou komisi, aby podnikla další kroky s cílem odstranit tento deficit, a navrhuje, aby byla vytvořena evropská výzkumná síť univerzit, kde by se rozvíjely specializované odborné znalosti v tomto významném odvětví činnosti. Žádá dále Komisi, aby podpořila výměnu zkušeností s projekty mezi místními a regionálními orgány za účelem propagace osvědčených postupů souvisejících se součinností vytvořenou mezi územně správními úrovněmi a národní úrovní v členských státech Evropské unie;

47. uznává, že existuje několik dalších překážek, pokud jde o rozpočtové postupy a cykly v EU, které jsou dále prohlubovány v důsledku různorodosti rozpočtových procesů jednotlivých územně správních celků. Rozpočtové cykly členských států a územně správních celků nejsou harmonizovány s rozpočtovým cyklem EU (který funguje podle kalendářních roků) a rozpočty místní a regionální úrovně jsou založeny primárně na ročních cyklech spíše než na víceletém plánování (jež je charakteristické pro rozpočtový rámec EU);

48. vyzývá Evropskou komisi, aby zvážila výhody a praktické aspekty (a potenciální administrativní výzvy/náklady) přechodu k větší harmonizaci rozpočtových cyklů v rámci EU a podpory a stimulace využívání střednědobých rozpočtových rámců na úrovni územně správních celků (v souladu s opatřeními zavedenými balíčkem šesti právních aktů týkajících se správy ekonomických záležitostí) a zabývala se rovněž tím, jak by takový systém mohl fungovat v rámci ročních cyklů evropských semestrů;

49. registruje probíhající jednání o návrzích evropského systému národních a regionálních účtů v EU (COM(2010) 774 final) a lituje, že není možné snadno srovnat (z hlediska struktur, srozumitelnosti a obsahu) místní a regionální rozpočty v celé EU a že na úrovni EU neexistuje dostatečná harmonizace, což znesnadňuje realizaci smysluplných srovnání a analýz;

50. poukazuje na to, že článek 3 směrnice 2011/85/EU (součást balíčku šesti právních aktů) nařizuje členským státům, aby provedly standard ESA 95 do svých vnitrostátních systémů veřejného účetnictví a zajistily, „aby fiskální údaje ze všech subsektorů vládních institucí byly včas a pravidelně veřejně dostupné“. Lituje, že se velká většina členských států postavila proti návrhu Eurostatu doplnit několik nových ukazatelů veřejných investic na regionální úrovni NUTS II;

51. kladně hodnotí, že Eurostat v současnosti posuzuje, zda by bylo vhodné používat pro různé správní úrovně v EU harmonizované účetní standardy pro veřejný sektor jakožto způsob zlepšení součinnosti mezi rozpočtem EU, státními rozpočty a rozpočty územně správních celků;

52. vyzdvihuje, že je nezbytné umožnit zlepšení standardů ESA 95 z hlediska místních a regionálních orgánů a otázky výpůjčních nákladů. Účetní metoda ESA 95 skutečně nahlíží finanční operace (a tedy výpůjčky) jiným způsobem a penalizuje místní a regionální orgány, které chtějí provádět investice v rámci úsilí o vyrovnání svých rozpočtů. V rámci ESA 95 se započítávají pouze operace daného finančního roku, což místním a regionálním orgánům neumožňuje vykompenzovat dočasný schodek související s investicemi tím, že by aplikovaly převedené rezervy nebo přebytek. Aby byly s to dosáhnout odpovídajících výsledků ve svém účetním rámci, musely by tyto místní a regionální orgány financovat své investice čistě ze svých prostředků;

53. poukazuje na to, že členské státy, které formálně zapojily místní a regionální orgány do rozpočtových procesů (vnitřní pakt stability uzavřený například v Belgii, Španělsku či Rakousku) většinou zavedly mechanismy, díky nimž mají standardy ESA 95 větší flexibilitu, takže stále existuje prostor pro investice. Tyto mechanismy mohou spočívat například ve víceletém přizpůsobování rozpočtových cílů nebo v systémech částečných výjimek z cíle investičních výdajů za účelem zohlednění investičního cyklu;

54. vyzývá proto, aby byla tato otázka vyřešena na úrovni EU harmonizací pravidel, s cílem zajistit větší flexibilitu standardům ESA 95 a umožnit místním a regionálním orgánům investovat tímto způsobem. Současně je třeba respektovat požadavky Paktu o stabilitě růstu na řádnou správu veřejných financí;

55. vyzývá k intenzivnějšímu využívání nových inovativních mechanismů financování, jako jsou půjčky a další revolvingové fondy, a poukazuje také na příležitosti, jež poskytuje partnerství soukromého a veřejného sektoru a EIB ke stimulaci kreativních a inovativních investic na územní úrovni; vítá opatření v rámci programového období 2014–2020, včetně fondů SSR, jež tyto aktivity dále podporují;

56. konstatuje, že přístup k finančním trhům je v rámci EU velmi různorodý a v některých částech Evropy není příliš rozvinutý, pokud jde o místní a regionální orgány, a proto je tuto otázku třeba řešit na úrovni EU;

57. těší se na další jednání o potenciálu dalších inovativních nástrojů na úrovni EU pro stimulaci investic a podporu solidarity, jež by mohly Evropě pomoci překonat krizi, a to včetně projektových dluhopisů EU a evropských dluhopisů.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Lepší správa pro jednotný trh

(2013/C 62/08)

VÝBOR REGIONŮ

- podle zásady subsidiarity by měl být jednotný trh řízen unijními předpisy pouze do té míry, do jaké je to nezbytné. To, že zásada subsidiarity není zohledňována, může vést k problémům během provádění této legislativy, kdy už na vnitrostátní úrovni není žádný manévrovací prostor, a ohrozit tak hospodářský rozvoj daného státu;
- při přípravě právních předpisů je nutné brát v úvahu významnou roli místních a regionálních orgánů. Zejména zásada „zelenou malým a středním podnikům“ klade důraz na význam místní aktivity a na podmínky pro podnikání vytvářené na místní úrovni. Ačkoli je rámec vytvářen na evropské úrovni, ekonomická prosperita a činnost vzniká vždy na místní úrovni. Toto je nutné zohlednit při přípravě legislativy o jednotném trhu, jelikož jde o jediný způsob, jak sladit koncepci „místního rozměru“ s celoevropským hospodářstvím;
- místní a regionální orgány provádějí velkou většinu právních předpisů o jednotném trhu. Aby se předešlo problémům, k nimž dochází při zavádění těchto pravidel do praxe, je důležité, aby VR a místní a regionální správa měly úlohu v přípravě unijní legislativy;
- při Identifikaci klíčových oblastí je nutné upřednostňovat ty oblasti, které jsou v dobré pozici pro inovace a vytváření kvalitních pracovních míst. Řádně fungující digitální jednotný trh a služby jako celek jsou oblastmi nejvyššího zájmu a maximální naléhavosti.

Zpravodaj pan Markku MARKKULA (FI/ELS), člen zastupitelstva města Espoo

Odkaz sdělení Komise Lepší správa pro jednotný trh
COM(2012) 259

Stanovisko Výboru regionů – Lepší správa pro jednotný trh

I. OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. jednotný trh je klíčovým tahounem evropského hospodářského růstu. Po celá dvě desetiletí je volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a pracovních sil hnací silou evropské prosperity i evropského hospodářství. Tyto svobody a zlepšení jejich správy jsou však rovněž příležitostí k dalšímu urychlení obnovy po hospodářské krizi a k vytvoření podmínek pro soudržné dosažení sociálně tržního hospodářství v Evropské unii. Politika soudržnosti vedle toho hraje doplňkovou úlohu při dosahování jednotného trhu napříč všemi regiony Evropské unie především posilováním konkurenceschopnosti MSP, ekologizací hospodářství a důrazem, který klade na *know-how* a inovace, zejména ve strukturálně znevýhodněných regionech;

2. Výbor regionů upozorňuje na to, že členské státy musejí mít současně možnost samy si zvolit nástroje pro oživení svých ekonomik s přihlédnutím ke konkrétním národohospodářským potřebám a zájmům;

SDĚLENÍ KOMISE

3. v tomto sdělení Komise předkládá svůj plán rozvoje jednotného trhu a plnění cílů strategie Evropa 2020;

4. podle sdělení činil v únoru letošního roku průměrný deficit v provedení 1,2 % a provedení právních předpisů o jednotném trhu trvá stále déle. Navíc ne vždy fungují pravidla dobře v praxi, i když k jejich provedení došlo na národní úrovni;

5. sdělení Komise volá po obnoveném závazku učinit jednotný trh efektivním nástrojem zajišťujícím růst. Návrh se skládá ze dvou samostatných částí:

- a. opatření, která zajistí rychlý pokrok v klíčových oblastech s nejvyšším růstovým potenciálem;
- b. praktická opatření k dalšímu vylepšení způsobu, jakým jsou pravidla jednotného trhu koncipována, prováděna, uplatňována a vymáhána;

POSTOJE VÝBORU REGIONŮ

6. zájem Komise na rozvoji jednotného trhu je odůvodněný. Avšak zatímco sdělení stanovuje obecná opatření, může se

provádění pravidel ukázat jako zvláště problematické třeba pouze ve specifických oblastech či v určitých členských státech;

7. cílem Komise je zlepšit fungování jednotného trhu na základě opatření uvedených ve sdělení. Návrhy Komise směřují ke dvěma klíčovými cílům. Na straně jedné se jednotný trh musí rychle rozvíjet v oblastech s nejvyšším potenciálem růstu a na straně druhé by měla být přijata opatření, která cyklus správy jednotného trhu zefektivní. Ke sledování vývoje hodlá Evropská komise využít procesu evropského semestru. Výbor regionů je přesvědčen, že se jedná o krok správným směrem;

8. záměrem sdělení je zejména lepší provádění na národní úrovni a pevnější odhodlání členských států;

9. do určité míry lze pomalý postup provádění vysvětlit slabým politickým závazkem členských států k provádění jednotlivých pravidel. Jedinou odpovědí na tento problém je zajistit ochotu a odhodlání na politické úrovni. K rozdílu mezi legislativními a správními kulturami se musí přihlížet hned od počátku přípravy právních předpisů v oblasti jednotného trhu;

10. Výbor regionů souhlasí s Komisí v tom, že „goldplating“ je vážný problém, který způsobil zbytečnou zátěž podnikům a občanům;

11. v některých ohledech jsou návrhy Komise „ex post“ a sdělení dostatečně neupozorňuje na důvody pomalého postupu provádění;

II. ZAMĚŘENÍ NA OBLASTI S NEJVĚTŠÍM RŮSTOVÝM POTENCIÁLEM

SDĚLENÍ KOMISE

12. podle sdělení jsou oblastmi s nejvyšším růstovým potenciálem odvětví služeb (včetně maloobchodu a velkoobchodu, podnikatelských služeb a služeb ve stavebnictví), finanční služby, doprava, digitální hospodářství a energetika;

13. k zajištění účinného provádění unijních pravidel jednotného trhu se navrhuje, aby se členské státy pevněji zavázaly k jejich provádění a ke spolupráci s Komisí během prováděcí fáze;

— členské státy by se měly zavázat k „nulové toleranci“, pokud jde o provádění směrnic, tj. cíle deficitu v provedení a cíle deficitu v dosažení souladu musí být 0 %;

— členské státy by měly neformálně informovat Komisi o zvláštních aspektech opatření, k nimž se má přistoupit, aby Komise mohla během lhůty pro provedení poskytovat účinnou pomoc;

14. priority Komise se zaměřují na provedení unijních pravidel a jejich účinné uplatňování. Komise připraví výroční zprávu o integraci jednotného trhu, jež bude fungování jednotného trhu sledovat v praxi a stanoví další opatření na úrovni EU a na úrovni vnitrostátní. Komise podnikne opatření, s jejichž pomocí zajistí, aby v klíčových oblastech byla pravidla EU prováděna včasně, správně a účinně;

POSTOJE VÝBORU REGIONŮ

15. hlavním cílem sdělení Komise je zlepšit fungování jednotného trhu. Výběr klíčových oblastí je cesta správným směrem. V zájmu rozvoje evropského jednotného trhu je nezbytné identifikovat opatření, která budou nejúčinnější;

16. v současném hospodářském klimatu je status finančních služeb coby jedné z oblastí s nejvyšším růstovým potenciálem významný, ale zároveň problematický;

17. při identifikaci klíčových oblastí je nutné upřednostňovat ty oblasti, které jsou v dobré pozici pro inovace a vytváření kvalitních pracovních míst. Výběr klíčových oblastí má pozitivní význam pro místní správu. Řádně fungující digitální jednotný trh a služby jako celek jsou oblastmi nejvyššího zájmu a maximální naléhavosti;

18. členskými státy ještě zbývá učinit mnoho v rámci usnadňování činností digitálního trhu. Svoji roli zde mohou sehrát místní orgány, např. prostřednictvím veřejných zakázek. Elektronické zadávání veřejných zakázek a plné využití elektronické fakturace by mohlo výrazně přispět k rozvoji digitálního trhu. Překážky a výzvy spojené s prováděním elektronického obchodu ve veřejném sektoru jdou nad rámec technické funkčnosti. Klíčovými faktory úspěchu digitálního trhu na místní a regionální úrovni a souvisejícího elektronického zadávání veřejných zakázek jsou podpora od vyššího managementu, organizační úpravy a odborná příprava zaměstnanců;

19. elektronické zadávání veřejných zakázek bude vyžadovat řadu opatření na vnitrostátní i místní úrovni. Na evropské úrovni se ovšem musí přistoupit k opatřením, která usnadní

přechod na elektronické prostředí. Na evropské úrovni je rovněž nutno efektivněji šířit osvědčené postupy;

20. odpovědnost za přípravu vnitrostátní legislativy spočívá na celostátních orgánech, od nichž se požaduje provedení unijní legislativy z celostátní perspektivy korektním a vhodným způsobem;

21. Výbor vítá skutečnost, že směrnice o opožděných platbách je zahrnuta do seznamu klíčových legislativních aktů, jejichž provádění bude pečlivě sledováno. Opožděné platby ze strany veřejných orgánů jsou velkým problémem pro malé a střední podniky, který je třeba neprodleně řešit;

22. návrhy na sledování stavu provádění legislativy v členských státech je třeba uvítat. Zveřejnění výroční zprávy bude pro členské státy příležitostí, jak si vzájemně porovnat svou situaci. Na základě této výroční zprávy a analýzy Komise určí hlavní politické výzvy a stanoví kroky pro příští rok jak na úrovni EU, tak na úrovni vnitrostátní. Výroční zpráva poskytne doporučení pro jednotlivé země na základě hloubkové analýzy výkonnosti v jednotlivých členských státech provedené v rámci procesu evropského semestru;

III. NAVRHOVÁNÍ, PROVÁDĚNÍ, UPLATŇOVÁNÍ A PROSAZOVÁNÍ PRAVIDEL VNITŘNÍHO TRHU

SDĚLENÍ KOMISE

23. ve sdělení Komise se zdůrazňuje, že by EU měla při přípravě nařízení o jednotném trhu zajistit, aby:

— nařízení bylo srozumitelné, jednoznačné a jasné;

— administrativní zátěž pro podniky, občany a veřejnou správu nebyla zbytečně velká;

— se nezbytné správní postupy (schvalování apod.) mohly provádět elektronicky;

— byly k dispozici informace a podniky a občané měli přístup k účinné soudní nápravě;

24. k dosažení souladu s těmito zásadami by zúčastněné strany měly být před přípravou navrhovaných právních předpisů konzultovány;

25. Komise navrhuje, aby použitým nástrojem byla případně nařízení namísto směrnic, zejména pokud při provádění navrhovaných pravidel EU není nutná žádná další diskreční pravomoc;

POSTOJE VÝBORU REGIONŮ

26. Výbor plně souhlasí s kvalitativními cíli legislativy. Jasnost a srozumitelnost právních předpisů je významným cílem na úrovni EU i pro vnitrostátní zákonodárce;

27. Výbor se domnívá, že systém pro výměnu informací o vnitřním trhu je zásadním nástrojem a že by regionální a místní orgány měly požadovat plný přístup do tohoto systému, ovšem také že by pracovníci místních a regionálních orgánů měli mít k dispozici takovou odbornou přípravu, která by jim umožňovala efektivní využívání tohoto systému;

28. podle zásady subsidiarity by měl být jednotný trh řízen unijními předpisy pouze do té míry, do jaké je to nezbytné. To, že zásada subsidiarity není zohledňována, může vést k problémům během provádění této legislativy, kdy už na vnitrostátní úrovni není žádný manévrovací prostor, a ohrozit tak hospodářský rozvoj daného státu;

29. Výbor zdůrazňuje užitečnost center SOLVIT pro občany a malé podniky, zejména v příhraničních regionech, a vyzývá Komisi, aby dále podporovala jejich činnost, a všechny členské státy, aby jim zajistily dostatečné personální i materiální zdroje;

30. Výbor poznamenává, že evropské řízení o drobných nárocích znají příslušné soudy nedostatečně a stále je využívají velmi zřídka. Zvláštním problémem občanů, kteří tohoto postupu využívají, je pak výkon soudního rozhodnutí v jiném členském státě;

31. špatná kvalita některých pravidel rozmělnuje vlastní legitimitu EU v očích veřejnosti i podniků. Například právní předpisy v oblasti veřejných zakázek v praxi omezily možnosti členských států a samospráv při rozhodování o tom, jak si organizovat své aktivity. Pravidla jednotného trhu a strach z jejich porušení vede způsob organizace služeb směrem, který není z provozního hlediska vždy úplně vhodný;

SDĚLENÍ KOMISE

32. Komise uvádí, že by se nástrojů IT mělo využívat inteligentnějším způsobem k informování podniků a občanů. Komise zdůrazňuje, že by se členské státy měly více snažit poskytovat uživatelsky přístupné informace o aktivitách jednotného trhu;

33. mělo by se umožnit provádět správní opatření elektronicky, zejména pokud činnost probíhá v jiném členském státě. Spolupráci mezi orgány by měl usnadnit systém pro výměnu informací o vnitřním trhu;

34. ve sdělení se navrhuje, že pro řešení problémů podniků a občanů by měla existovat jediná snadno přístupná služba první pomoci na vnitrostátní úrovni, na niž by se mohli obracet;

35. členské státy by se měly zavázat, že zaručí rychlou a účinnou soudní nápravu;

36. podle sdělení by měl na vnitrostátní úrovni existovat jeden subjekt pověřený dohledem nad jednotným trhem a jeho sledováním. Komise doporučuje v členských státech zavést „střediska jednotného trhu“ a má v úmyslu zřídit evropskou síť těchto středisek;

POSTOJE VÝBORU REGIONŮ

37. potřeba zdůrazňovat, že identifikaci a šíření osvědčených postupů je nutné přivítat. To by mělo být vždy součástí běžných rozvojových činností Komise;

38. rozvoj spolupráce mezi orgány v intencích navrhovaných Komisí je také nutno přivítat. Kupříkladu zřizování středisek jednotného trhu lze odůvodnit tím, že se usnadní výměna informací mezi orgány členských států a Komisí. Úkoly středisek jednotného trhu musí být slučitelné s ostatními aspekty administrativy členských států;

39. při přípravě právních předpisů je nutné brát v úvahu významnou roli místních a regionálních orgánů. Zejména zásada „zelenou malým a středním podnikům“ kladé důraz na význam místní aktivity a na podmínky pro podnikání vytvářené na místní úrovni. Ačkoli je rámec vytvářen na evropské úrovni, ekonomická prosperita a činnost vzniká vždy na místní úrovni. Toto je nutné zohlednit při přípravě legislativy o jednotném trhu, jelikož jde o jediný způsob, jak sladit koncepci „místního rozměru“ s celoevropským hospodářstvím;

40. místní a regionální orgány provádějí velkou většinu právních předpisů o jednotném trhu. Aby se předešlo problémům, k nimž dochází při zavádění těchto pravidel do praxe, je důležité, aby VR a místní a regionální správa měly úlohu v přípravě unijní legislativy;

41. inovace se rodí na místní úrovni. Místní a regionální orgány mohou sehrát klíčovou roli při podpoře a pilotním zavádění inovací. Pro rozvoj evropského jednotného trhu by měl být vyvinut model, v němž by místní i evropské aktéry měli své vlastní, přirozené role. Například Komise by mohla propagovat přístup, v rámci něhož by se společné úsilí různých generálních ředitelství orientovalo na rozvoj oblastí s největším potenciálem růstu, zatímco na místní úrovni by se zkoušely osvědčené postupy;

42. ovšem ani osvědčené postupy nelze šířit bez evropské sítě. Pro vytváření těchto sítí má nejlepší pozici Komise. V oblastech politiky a regionech s nejvyšším inovačním potenciálem by měly být zahájeny průkopnické projekty financované EU, v nichž výzkum poskytuje účinnou podporu inovacím, ale i výuce a vzdělávání. Za podpory Komise by všichni místní aktéři měli mít přístup k postupům vyvinutým na tomto základě;

IV. DALŠÍ POŽADOVANÁ NÁSLEDNÁ OPATŘENÍ

43. Evropská komise dokončila své sdělení Akt o jednotném trhu II (COM(2012) 573 final). Podle tohoto sdělení vedlo společné zapojení Evropského parlamentu, Rady EU, Evropského hospodářského a sociálního výboru, Výboru regionů a mnoha zúčastněných stran k vytvoření široce sdílené politické vize dalšího rozvoje jednotného trhu a umožnilo soustředit politickou pozornost na důležité oblasti. VR souhlasí s Komisí, že vzhledem k výzvám spojeným s hospodářskou krizí musí dojít k zintenzivnění následných opatření;

44. faktory nového růstu uvedenými v tomto sdělení jsou:

1. rozvoj plně integrovaných sítí v rámci jednotného trhu;
  2. podpora přeshraniční mobility občanů a podniků;
  3. podpora digitálního hospodářství v celé Evropě a
  4. posílení sociálního podnikání, soudržnosti a důvěry spotřebitelů;
45. sítě jsou páteří modernizace hospodářství. Významným cílem je dosáhnout jednotného trhu, kde by občané a podniky mohli těžit z jednotného dopravního a energetického trhu. Digitální oblast je bezpochyby hlavním faktorem produktivity i tvořivosti. Sociální podnikání znamená provedení aktivních kroků

k zapojení veřejnosti a třetího sektoru, ale i prudký vzestup různých činností v rámci partnerství. VR očekává praktická opatření tak, aby bylo možné neprodleně splnit očekávání spojená s těmito cíli;

46. vedle uvedených bodů existuje řada otázek a problémů týkajících se fungování jednotného trhu, které by se měly projednat na politické úrovni. Vzhledem ke zkušenostem s finanční krizí je nutné tyto otázky vyřešit. Ačkoli na mnohé z nich upozorňuje již strategie Evropa 2020 a stěžejní iniciativy, řešení se teprve budou muset hledat. Požadovaná opatření byla rovněž projednána v řadě stanovisek VR. VR si přeje zdůraznit zejména opatření uvedená níže;

47. VR navrhuje (CdR 330/2010), aby „byly zavedeny územní pakty, v jejichž rámci by místní a regionální orgány na základě flexibilního regionálního přístupu soustředily svou činnost a financování na provádění strategie Evropa 2020 a stěžejních iniciativ. Je třeba klást zvláštní důraz na projekty, které propagují společenské inovace v daném regionu a mají co největší společenský dopad.“ Stěžejní význam mají opatření pro klíčové oblasti uvedené ve sdělení Komise, jako je plné využití digitálních možností při modernizaci poskytování služeb a struktur;

48. VR doporučuje (CdR 330/2010) „Komisi, aby v rámci Aktu pro jednotný trh uvedla do praxe všechny pokroky dosažené Lisabonskou smlouvou, jež mohou vést k opětovnému nastolení důvěry občanů EU v jednotný trh, zejména článek 3 Smlouvy o EU, který stanovuje nové sociální cíle pro Unii, pokud jde o boj proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporu sociální spravedlnosti a ochrany, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte.“ Zde jde také o to, jak vytvářet nové společenské inovace, aby Evropa mohla rozvíjet průkopnické projekty s inovacemi v několika oblastech a spolupráci mezi oblastmi, jež by přinášela zásadní řešení k všeobecnému využití.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Znalosti v námořní oblasti 2020

(2013/C 62/09)

VÝBOR REGIONŮ

- domnívá se, že znalosti v námořní oblasti jsou zásadní zejména pro dosažení udržitelného růstu a zdravých a produktivních oceánů a pro lepší pochopení mořských ekosystémů a dopadů, které na ně má lidská činnost;
- domnívá se, že je důležité centralizovat údaje o námořních činnostech, aby se dosáhlo lepšího pochopení a předvídání možné součinnosti;
- upozorňuje na to, že členské státy by kromě svých vlastních rozpočtů na sběr údajů měly mít rovněž možnost využívat ke sběru údajů a výzkumu evropské fondy;
- domnívá se, že nehledě na určitý dosažený pokrok, konkrétně dokončení první fáze sítě EMODnet, musí být ještě vyřešena celá řada problémů, aby Komise mohla splnit cíle vytyčené v roce 2010;
- dále se domnívá, že je nutné vypracovat racionalizované a účinné postupy podávání žádosti o územní rozhodnutí a jejich vyhodnocování, aby se žádosti zpracovávaly účinněji;
- zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v již započaté práci, především na síti EMODnet, a propagovat tuto síť, jakmile bude schopná provozu (v roce 2014), aby přilákala příspěvky, jež potřebuje, a dozvěděly se o ní určené cílové skupiny (veřejný a soukromý sektor a široká veřejnost).

Zpravodaj	pan Arnold HATCH (UK/nezař.), člen rady města Craigavon (Severní Irsko)
Odkaz	zelená kniha Znalosti v námořní oblasti 2020: od mapování mořského dna až po předpovědi pro oceány
	COM(2012) 473 final

Stanovisko Výboru regionů – Znalosti v námořní oblasti 2020

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. domnívá se, že znalosti v námořní oblasti jsou zásadní zejména pro dosažení udržitelného růstu a zdravých a produktivních oceánů a pro lepší pochopení mořských ekosystémů a dopadů, které na ně má lidská činnost. Konstatuje, že údaje, které jsou v současné době k dispozici, jsou roztržité a uloženy v samostatných databázích veřejných orgánů, výzkumných středisek a soukromého sektoru a že nashromážděné údaje přesahují hranice států. Domnívá se, že je důležité centralizovat údaje o námořních činnostech, aby se dosáhlo lepšího pochopení a předvídání možné součinnosti: například průzkum mořského dna (těžba nerostů, ropy a zemního plynu) je zvláště rizikovou činností, jež je v současnosti řízena zcela odděleně od rybářských aktivit;

2. je přesvědčen, že nesourodá povaha údajů brání hospodářskému a udržitelnému rozvoji námořních odvětví, a má za to, že cílem by mělo být zlepšit přístup k údajům, omezit náklady pro uživatele, podněcovat inovace a zmírnit nejistotu ohledně charakteru našich moří. Databáze by měly být uživatelsky přívětivé a uživatelům by mělo být nápomocno místní kontaktní centrum. Měly by být napojeny na otevřené internetové stránky, které by mohly být navrženy tak, aby povzbudily veřejnost k účasti v rozsáhlých internetových průzkumech;

3. podotýká, že svůj názor na problematiku znalostí v námořní oblasti vyjádřil již ve svém stanovisku z ledna 2011⁽¹⁾, v němž se zabýval jak sdělením o znalostech v námořní oblasti⁽²⁾, tak i návrhem nařízení o integrované námořní politice⁽³⁾. Zelená kniha z tohoto dřívějšího sdělení vychází a řada klíčových bodů zmíněných ve stanovisku z roku 2011 má stále svou platnost;

4. připomíná, že sdělení o znalostech v námořní oblasti z roku 2010 bylo samo o sobě navázáním na požadavek koordinovanějšího přístupu ke sběru a kompilaci údajů o mořích

⁽¹⁾ Cdr 339/2010 fin – Rozvoj integrované námořní politiky a znalosti v námořní oblasti 2020.

⁽²⁾ COM(2010) 461 final – sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě Znalosti v námořní oblasti 2010 – sběr údajů o moři a pozorování za účelem inteligentního a udržitelného rozvoje.

⁽³⁾ COM(2010) 494 final – návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení programu na podporu dalšího rozvoje integrované námořní politiky.

uvedený v závěrech Rady o integrované námořní politice ze dne 16. listopadu 2009⁽⁴⁾. K výzvám označeným v dokumentu Komise patří: udržitelnost klíčových iniciativ EU v této oblasti po roce 2014, zejména sítě EMODnet a Evropského programu monitorování Země (GMES), finanční krize a uvážlivé hospodaření s rozpočty členských států v této oblasti a přístup k údajům o rybolovu;

5. domnívá se, že neohledě na určitý dosažený pokrok, konkrétně dokončení první fáze sítě EMODnet, musí být ještě vyřešena celá řada problémů, aby Komise mohla splnit cíle vytyčené v roce 2010;

6. zelenou knihu Evropské komise tedy vítá;

Připomínky k zelené knize

7. upozorňuje na skutečnost, že znalosti v námořní oblasti a poznatky o mořských ekosystémech jsou neodmyslitelným předpokladem rozvinutí plného potenciálu „modré ekonomiky“, která představuje námořní rozměr strategie Evropa 2020;

8. zdůrazňuje, že modrá ekonomika musí být udržitelná a musí vytvořit pracovní místa v námořním, mořském a rybolovném odvětví zlepšením konkurenceschopnosti a účinnosti průmyslu, veřejných orgánů a výzkumu. Podle odhadů Evropské komise by přínos vyplývající z vytvoření integrované sítě nahrazující stávající fragmentovaný námořní systém pro pozorování mohl činit 300 milionů EUR ročně;

9. stvrzuje svoji podporu konceptu Evropské námořní sítě pro pozorování a sběr dat (EMODnet) a její přínos k vytvoření integrovanější celoevropské sítě pro znalosti v námořní oblasti;

10. zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v již započaté práci, především na síti EMODnet, a propagovat tuto síť, jakmile bude schopná provozu (v roce 2014), aby přilákala příspěvky, jež potřebuje, a dozvěděly se o ní určené cílové skupiny (veřejný a soukromý sektor a široká veřejnost). Výbor rovněž podporuje zahájení nepřetržitého integrovaného procesu po roce 2014;

⁽⁴⁾ Závěry Rady o integrované námořní politice, 2 973. zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti, Brusel, 16.11.2009.

11. upozorňuje, že je důležité mít k dispozici přesnější informace a údaje o mořském prostředí, fungování různých ekosystémů a jejich interakci s lidskou činností. Dále se domnívá, že je nutné vypracovat racionalizované a účinné postupy podávání žádosti o územní rozhodnutí a jejich vyhodnocování, aby se žádosti zpracovávaly účinněji;

12. zdůrazňuje, že znalosti o stavu populací ryb mají zásadní význam pro naplňování ambiciózní a realistické reformy společné rybářské politiky, a opakuje svůj požadavek odpovídajících finančních prostředků vyčleněných na sběr údajů z Evropského námořního a rybářského fondu (EMFF), který se v současné době projednává;

13. upozorňuje na to, že členské státy by kromě svých vlastních rozpočtů na sběr údajů měly mít rovněž možnost využívat ke sběru údajů a výzkumu evropské fondy, zejména EMFF a Horizont 2020;

14. žádá o strukturovanější přístup k pozorování mořského prostředí, který by platformě CLIMATE-ADAPT mohl přinést přesnější indikátory lokálních změn klimatických parametrů, jakými jsou např. vzestup mořské hladiny a acidifikace oceánů, a přispět tím k procesu přizpůsobování se změně klimatu;

Subsidiarita

15. připomíná, že z důvodu subsidiarity jsou za sběr údajů většinou odpovědné členské státy. Vzhledem k nutnosti zajistit koherenci mezi členskými státy a různými uživatelskými komunitami by EU mohla ve fázi kompilace údajů poskytnout přidanou hodnotu. Z údajů jednotlivých členských států není zřejmé vše, co potřebujeme vědět o mořích jakožto globálním systému propojeném měnicími se větry, sezónními mořskými proudy a stěhovavými druhy. Tyto faktory navíc přesahují hranice států, a nashromážděné informace je proto třeba koordinovat a propojovat, aby se dosáhlo kýžených výsledků;

16. domnívá se tedy, že analýza na evropské úrovni má proto zásadní význam a že opatření EU je s ohledem na zásadu subsidiarity plně oprávněné;

17. upozorňuje však na to, že je při přípravě budoucích opatření po zveřejnění tohoto stanoviska nutné respektovat zásadu subsidiarity a proporcionality a vzít v úvahu potenciální administrativní zátěž či finanční náklady, které by místním a regionálním orgánům mohly vzniknout.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Modrý růst – Možnosti udržitelného růstu v mořském a námořním odvětví

(2013/C 62/10)

VÝBOR REGIONŮ

- upozorňuje, že mořské hospodářství v širším smyslu se neomezuje na regiony a subjekty mající bezprostřední přístup k mořím a oceánům, ale z velké části se týká také regionů vzdálených od pobřeží a přístavů, mj. protože se zde vyrábí zařízení lodí, realizuje se zde doprava, zajišťuje logistika a provádí se výzkum a vývoj;
- zasazuje se o to, aby byly při rozvoji modré ekonomiky využívány a zohledňovány regionální zvláštnosti jednotlivých evropských mořských oblastí;
- připomíná potřebnost finanční podpory akvakultury z prostředků EU a odmítá návrh genetického modifikování vodních organismů, jehož cílem by bylo generování nových druhů odolnějších vůči chorobám a znečištění životního prostředí;
- upozorňuje na vojenské pozůstatky z obou světových válek a z období studené války a radioaktivní odpad vyhozený v minulosti do moře a je přesvědčen, že je třeba na úrovni Evropské unie vypracovat metodologii a zajistit prostředky na zajištění těchto nebezpečných materiálů;
- požaduje, aby byl Výbor regionů jako představitel regionálních a místních orgánů systematicky zván k zapojení do dalších prací v oblasti konceptu „modrého růstu“ včetně vývoje a zavádění strategií pro oblasti jednotlivých moří, jež jsou podle něj významným nástrojem k provádění klíčových aspektů modrého růstu.

Zpravodaj	pan BANASZAK (PL/EA), člen sejmiku Kujavsko-pomořanského vojvodství
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Modrý růst – Možnosti udržitelného růstu v mořském a námořním odvětví
	COM(2012) 494 final

Stanovisko Výboru regionů – Modrý Růst Možnosti udržitelného růstu v mořském a námořním odvětví

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. zdůrazňuje, že koncept modrého růstu se zakládá na předpokladu, že moře, pobřeží a oceány mohou hrát klíčovou úlohu při řešení mnoha současných výzev, a měl by se opírat o zásady udržitelného rozvoje a „inteligentní specializace“;

2. upozorňuje, že mořské hospodářství v širším smyslu se neomezuje na regiony a subjekty mající bezprostřední přístup k mořím a oceánům, ale z velké části se týká také regionů vzdálených od pobřeží a přístavů, mj. protože se zde vyrábí zařízení lodí, realizuje se zde doprava, zajišťuje logistika a provádí se výzkum a vývoj;

3. zdůrazňuje význam růstu modré ekonomiky, díky níž se může zvýšit konkurenceschopnost EU v mezinárodní soutěži;

4. zastává názor, že modrý růst se musí opírat o ochranu biologické rozmanitosti, mořského životního prostředí a jeho ekosystémů, čímž se podpoří přírodní funkce, které plní zdravé a odolné mořské a pobřežní ekosystémy;

5. podporuje současné iniciativy EU i její iniciativy plánované na léta 2014–2020, které se zaměřují na podporu činností členských států a místních a regionálních orgánů cílených na růst modré ekonomiky;

6. schvaluje snahy o zavedení dohodnutého systému územního plánování námořních prostor (Maritime Spatial Planning – MSP) v celé Evropské unii, jenž bude významným nástrojem k nastolení rovnováhy mezi zájmy jednotlivých odvětví v rámci modré ekonomiky a k zajištění účinného a udržitelného využívání vzácných mořských zdrojů;

7. zastává názor, že Evropa postrádá jednotnou námořní politiku. Poznává, že sdělení nebere v úvahu některá odvětví námořní ekonomiky, jako je námořní doprava a průmysl stavby lodí;

Modrá energie

8. souhlasí s názorem, že energetika využívající obnovitelných mořských zdrojů v širším slova smyslu představuje silné hospodářské odvětví, které zajišťuje dodávky elektrické energie a pouze v nevelkém rozsahu zatěžuje životní prostředí, přičemž je podnětem rozvoje daného regionu;

9. zdůrazňuje, že významným nástrojem dynamiky tohoto hospodářského odvětví jsou prostředky EU, z nichž se financují investice tohoto typu, vědecko-výzkumné aktivity i odborná příprava lidských zdrojů;

10. připomíná, že je třeba věnovat zvláštní pozornost tomu, jak konstrukce související se získáváním energie z obnovitelných zdrojů ovlivňují životní prostředí;

11. připomíná, že rozvoj energetiky využívající obnovitelných mořských zdrojů se může stát užitečným impulsem rozvoje menších námořních přístavů, v nichž bude možné logistiku zajišťovat potřeby této části námořní ekonomiky;

12. zastává názor, že je třeba vyzvat k účasti v dalších diskusích o budoucnosti energetiky využívající obnovitelných mořských zdrojů představitele námořní správy, řízení přístavů i regionální a místní orgány;

13. připomíná zvláštní úlohu, jakou bude muset sehrát veřejný sektor při podpoře budoucích iniciativ v této oblasti;

Akvakultura a rybolov

14. připomíná, že rozvoj akvakultury společně s růstem produkce založené na ochraně životního prostředí, ekologické rovnováze a biologické rozmanitosti bude mít kladný vliv na růst spotřeby ryb a dalších vodních organismů. Přispěje to ke zlepšení veřejného zdraví, posílení hospodářských subjektů spojených s akvakulturou, snížení podílu náhražek rybního proteinu i zvýšení zaměstnanosti v této části modré ekonomiky;

15. připomíná potřebnost finanční podpory akvakultury z prostředků EU, jež posílí význam rybolovu a rybolovné aktivity v pobřežních regionech;

16. odmítá návrh genetického modifikování vodních organismů, jehož cílem by bylo generování nových druhů odolnějších vůči chorobám a znečištění životního prostředí;

17. podporuje výměnu motorů rybářských plavidel a uvádění na trh nových energeticky účinných pohonných jednotek umožňujících provádění selektivního rybolovu a zlepšení bezpečnosti a pohodlí plavidel;

18. připomíná svůj názor vyjádřený ve stanovisku k reformě společné rybářské politiky, tedy uznání potřeby zřídit poradní výbor pro akvakulturu, jenž by seskupil představitele výrobního průmyslu;

19. zdůrazňuje význam Vědeckotechnického a hospodářského výboru pro rybářství (VTHVR) jakožto vědeckého orgánu, který podporuje činnost Evropské komise zaměřenou na udržitelné řízení rybolovu;

Cestovní ruch na moři, v pobřežních oblastech a na výletních lodích

20. poznamenává, že pro velkou část obyvatel Evropské unie je stále přitažlivější rekreace na pobřeží států EU. Dále ke zvýšení přitažlivosti rekreace u moře ve státech Evropské unie přispívá rostoucí úroveň služeb poskytovaných v tomto hospodářském odvětví;

21. podporuje strategický přístup k infrastruktuře námořních přístavů, přístavišť a dopravy obecně a zdůrazňuje úlohu finanční podpory těchto investičních činností z prostředků Fondu soudržnosti, Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského námořního a rybářského fondu;

22. zastává názor, že by v novém výhledu finančního rámce 2014–2020 měly být podporovány a prosazovány iniciativy, jež jsou propojením opatření na ochranu pobřeží a turistických aktivit ohleduplných k životnímu prostředí;

23. vyzdvihuje úlohu chráněných mořských oblastí pro zachování a ochranu mořských ekosystémů a pro rozvoj udržitelného potápění v rámci turistických aktivit coby základního nástroje poznávání mořského prostředí a zvyšování povědomí společnosti o tomto prostředí;

24. podporuje dosavadní zapojení regionálních a místních orgánů do podpory, prosazování a propagace ochrany životního prostředí, iniciativ k rozšíření základny turistického ruchu a odborné přípravy vysoce kvalifikovaných pracovníků sil v tomto hospodářském odvětví;

25. připomíná mimořádný význam námořních vysokých škol a akademických vzdělávacích pracovišť, které pro námořní ekonomiku připravují jak pracovníky s vysokoškolským vzděláním, tak pracovníky s vysokou odbornou kvalifikací. Rovněž je

třeba podporovat činnost platform pro spolupráci vysokých škol vzdělávajících pracovníky v námořním odvětví;

Mořské nerostné suroviny

26. souhlasí s názorem, že rostoucí poptávka po surovinách přináší potenciální růst zájmu o jejich získávání ze dna moří a oceánů a že to může mít závažné následky pro rovnováhu mořských ekosystémů, z nichž některé jsou navíc do značné míry neznámé. Může to vyvolat i závažné poškození území a přirozeného i člověkem utvářeného prostředí (subsidence, eroze, mořská eroze atd.) na místech, kde se dno, z něž se těží, nachází v blízkosti pobřeží. Jak se již Výbor vyjádřil ve svých stanoviscích k udržitelnému rozvoji, je tedy třeba upřednostnit opětovné použití a recyklaci surovin po prvním použití, aby došlo k omezení tohoto ekonomického tlaku;

27. zastává mínění, že prostředky podporující práce v oblasti výzkumu a rozvoje, financování akademických pracovišť, studie, vědecké programy a stipendia mohou být hnací silou rozvoje této hospodářské oblasti;

28. zdůrazňuje význam podpory specializovaného odvětví stavby lodí a výroby zařízení lodí a jiných námořních plavidel (včetně těžebních) podílejících se na využívání podmořských nalezišť za respektování vysoké úrovně ochrany životního prostředí;

29. upozorňuje na záležitost, která může mít zvláštní význam pro všechny navrhované oblasti rozvoje modré ekonomiky, totiž vojenské pozůstatky z obou světových válek a z období studené války a radioaktivní odpad vyhozený v minulosti do moře. Z toho důvodu je třeba na úrovni Evropské unie vypracovat metodologii a zajistit prostředky na zajištění těchto nebezpečných materiálů;

Modrá biotechnologie

30. ztotožňuje se s názorem, že celá oblast biotechnologie založené na mořských zdrojích je v současné době málo rozvinutá. Uvedené příklady osvědčených postupů v oblasti léků získaných na základě využití mořských organismů jsou zdrojem naděje, že výzkum v tomto oboru se může projevit jako velmi perspektivní;

31. je přesvědčen, že monitorování vědeckého zkoumání může přispět k zavedení nových inovativních technologií, jež se při průmyslovém využití mohou značnou měrou podílet na hospodářském rozvoji;

Závěry

32. zdůrazňuje, že rozvoj modré ekonomiky musí být založen na ochraně životního prostředí a zásadách udržitelného rozvoje. Rovněž je ale důležité, aby se při tomto rozvoji zohlednila témata spojená s ochranou životního prostředí;

33. zastává názor, že v záležitostech spojených s modrým růstem má značný význam rozvoj nezbytné infrastruktury, tedy námořních přístavů, přístavišť a dopravních sítí. Z toho důvodu musí být zdůrazněna a strategickým způsobem zajištěna každá forma podpory a zejména programy výzkumu a vývoje;
34. zasazuje se o to, aby byly při rozvoji modré ekonomiky využívány a zohledňovány regionální zvláštnosti jednotlivých evropských mořských oblastí;
35. požaduje, aby byl Výbor regionů jako představitel regionálních a místních orgánů systematicky zván k zapojení do dalších prací v oblasti konceptu „modrého růstu“ včetně vývoje a zavádění strategií pro oblasti jednotlivých moří, jež jsou podle něj významným nástrojem k provádění klíčových aspektů modrého růstu.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií

(2013/C 62/11)

VÝBOR REGIONŮ

- poznamenává, že nekoordinovaný a oproti očekáváním rychlejší rozvoj obnovitelných zdrojů energie v řadě zemí způsobil sérii politických, regulačních a technických problémů při provozu energetických soustav. Na úrovni EU je třeba vést vážnou debatu o vhodných mechanismech a nástrojích koordinované podpory obnovitelných zdrojů energie;
- poukazuje na to, že by měl být na základě společné evropské strategie vypracován jednoduchý a účinný režim podpory obnovitelných zdrojů energie. Společná strategie je potřebná k tomu, aby byly vytvořeny jak tržní, tak regulační mechanismy pro zajištění účinného a sociálně realizovatelného přechodu k vyšší výrobě energie z obnovitelných zdrojů;
- domnívá se, že budoucí systémy subvencí by mohly vycházet z ověřených postupů politiky soudržnosti, aby podpořily výrobu a distribuci energie z obnovitelných zdrojů, jakož i širší zavádění nových technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů;
- je přesvědčen o tom, že pro stabilizaci současné situace a vytvoření dlouhodobých pobídek pro investory je nutné, aby byla rozhodnutí jednotlivých členských států konzistentnější. Jedním z nástrojů, který by se o to mohl zasadit, by mohl být celoevropský režim podpory obnovitelných zdrojů energie;
- domnívá se, že je možné kombinovat různé technologie obnovitelných zdrojů energie v regionech spolu s novými způsoby řízení výroby a přenosu energie s využitím technologií inteligentních sítí, což umožní místně posoudit potřebu elektrické energie a její výrobu, a výrazně se tak zvýší energetická bezpečnost regionů a omezí se závislost na dovozu energie z větších vzdáleností.

Zpravodaj	pan Witold STĘPIEŃ (PL/ELS), maršálek Lodžského vojvodství
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií
	COM(2012) 271 final

Stanovisko Výboru regionů – Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. souhlasí s názorem Komise, že obnovitelná energie má klíčový význam pro diverzifikaci dodávek energie, zvyšování konkurenceschopnosti Evropy a vytváření pracovních míst a plnění závazků Evropské unie v oblasti změny klimatu. Je rovněž přesvědčen o tom, že milníky pro obnovitelné energie pro období po roce 2020 jsou nezbytné k tomu, aby se obnovitelná energie stala součástí evropského trhu s energií;

2. domnívá se, že jednou z hlavních příčin problémů s rozvojem obnovitelných zdrojů energie je to, že energetické politice EU chybí dlouhodobá vize a koordinace mezi zeměmi, regiony a zúčastněnými stranami v souladu se zásadou subsidiarity. Poukazuje rovněž na klíčovou úlohu, kterou při plnění cílů hrají opatření ke zvyšování energetické účinnosti. Souhlasí s Komisí také v tom, že by členské státy měly na podporu vzájemné spolupráce a obchodování s obnovitelnou energií využívat stávajících nástrojů, a zmiňuje příhraniční regiony, které by v tomto ohledu mohly sehrát specifickou úlohu laboratorů pro spolupráci;

3. poukazuje na to, že by měl být na základě společné evropské strategie vypracován jednoduchý a účinný režim podpory obnovitelných zdrojů energie. V souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality by na evropské úrovni měl být stanoven pouze obecný rámec, který by byl zaměřen především na přeshraniční dopady. Budoucí systémy subvencí by mohly vycházet z ověřených postupů politiky soudržnosti, aby podpořily výrobu a distribuci energie z obnovitelných zdrojů, jakož i širší zavádění nových technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Zdůrazňuje, že místní a regionální orgány by měly mít zásadní podíl na přípravě a propagaci řešení s využitím obnovitelných zdrojů energie, jež musejí vycházet ze zkušeností a potřeb jednotlivých regionů. Vyzývá proto Komisi a členské státy, aby zástupce místní a regionální úrovně zapojily do přípravy politických nástrojů na úrovni EU a do jejich provádění;

II. SDĚLENÍ KOMISE

4. souhlasí s Komisí, že k výraznému zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů bude nutné zlepšit režimy podpory.

Podle analýzy Komise vysoké administrativní a kapitálové náklady často prodražují projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a ohrožují jejich konkurenceschopnost zvláště v jejich počátečních fázích. Sdělení poukazuje na potřebu zajistit soudržnost mezi jednotlivými vnitrostátními režimy podpory, díky níž se dá zamezit narušení trhu s energií. Postupné vystavení výrobců riziku tržních cen by mělo zvýšit konkurenceschopnost technologií obnovitelných zdrojů energie. Pro snížení potřeby subvencí na vyspělé technologie je v dlouhodobém měřítku klíčovým předpokladem dobře fungující trh s uhlíkem. Bude ovšem nutné podpořit nové, méně vyzrálé technologie. Výbor regionů proto vítá záměr Komise připravit pokyny týkající se osvědčených postupů a zkušeností nabytých v této oblasti;

5. zdůrazňuje, že pro úspěch vnitřního trhu a integraci energie z obnovitelných zdrojů do energetických soustav má zásadní význam obecný rozvoj infrastruktury. Zlepšení energetické infrastruktury lze provést pomocí:

- investic do distribučních soustav,
- modernizace přenosové infrastruktury,
- investic do propojení, zejména mezi členskými státy a jejich regiony,
- vývoje inteligentních rozvodných sítí,
- podpory decentralizované/nízkokapacitní výroby elektrické energie;

6. konstatuje, že pro podporu technologických inovací a technologického rozvoje má rozhodující význam financování výzkumu a vývoje. Souhlasí s Komisí, že významnou roli hraje zejména výzkum v oblasti technologií pro získávání energie z moří, skladování energie a vyspělých materiálů, jakož i technologií zužitkování nevyužitých zásob biomasy pro pokrytí potřeb v oblasti obnovitelné energie. Hlavním příspěvkem EU k rozvoji klíčových energetických technologií je strategický plán pro energetické technologie (SET) a nadcházející program pro výzkum Horizont 2020. Zdůrazňuje důležitou úlohu místních a regionálních orgánů ve spolupráci

s výzkumnou infrastrukturou a při její podpoře, a též jejich úlohu veřejných investorů. Dále v této souvislosti připomíná, že klíčový význam financování výzkumu v této oblasti z prostředků EU by se měl náležitě odrazit v probíhající diskusi o víceletém finančním rámci EU;

7. bere na vědomí analýzu Komise týkající se různých stupňů otevřenosti a integrace jednotlivých energetických trhů (vytápění a chlazení, doprava, elektřina atd.). Souhlasí s tím, že integrace trhů může pomoci vstupu nových účastníků, jako jsou obnovitelné zdroje energie, zdůrazňuje však také, že otevření trhu samo o sobě není zárukou zvýšení účinnosti a snížení cen a že úspěšné otevření vyžaduje odpovídající regulaci a dohled na evropské úrovni, transparentnost a informace pro spotřebitele. Netrpělivě proto očekává budoucí diskusi o návrzích Komise k vnitřnímu trhu s energií;

III. ROZVOJ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE

Podíl obnovitelných zdrojů energie na spotřebě energie

8. upozorňuje na to, že v polovině roku 2012 činil podíl energie z obnovitelných zdrojů na spotřebě energie v EU 12,4 %, což představuje nárůst o 1,9 % oproti roku 2008. To znamená, že EU je nyní na dobré cestě ke splnění cíle v podobě 20 % podílu obnovitelných zdrojů do roku 2020, zároveň však také to, že by EU měla být ambicióznější a měla by si klást vyšší cíle nebo stanovit nejméně 20 % cíl pro každý členský stát. Kromě toho je zapotřebí dalšího úsilí po roce 2020 a EU by si měla co nejdříve vytyčit náročné milníky, které by byly zaměřeny na případné dosažení 100 % podílu obnovitelné energie do roku 2050;

Subvence na obnovitelné zdroje energie

9. vyzývá k vytvoření náležité struktury a stanovení realistických cílů systému pro obchodování s povolenkami na emise CO₂ (EU ETS), který měl být formou nepřímé podpory obnovitelných zdrojů energie;

Režimy podpory a trh s energií

10. souhlasí s názorem Komise, že je třeba zvýšit konkurenceschopnost obnovitelných zdrojů energie na trzích s energií. Systémy subvencí by měly být vytvořeny tak, aby povzbuzovaly investory při rozvoji obnovitelných zdrojů energie a zajistily jejich účinné fungování na konkurenčním trhu s energií. Režimy podpory by také měly vést k postupnému nahrazování jiných forem energie, zvláště těch, které mají negativní dopad na životní prostředí;

11. obává se, že některé systémy podpory obnovitelných zdrojů energie mohou mít nezamýšlené důsledky či mohou být zneužity ze strany některých výrobců energie z obnovitelných zdrojů, což by mohlo vést k vysokým nákladům na energii z obnovitelných zdrojů pro spotřebitele. Aby se takovému zneužití předešlo, je zapotřebí koordinované strategie pro

obnovitelné zdroje energie na úrovni EU, která bude využívat stávající nástroje evropské i vnitrostátní politiky hospodářské soutěže;

12. upozorňuje na to, že systém zelených certifikátů podobně jako systém výkupních cen odstraňuje tržní rizika. Kromě toho nemusí systém certifikátů v některých zemích ve všech ohledech náležitě fungovat. Rychlý růst energie z obnovitelných zdrojů však vede k tomu, že počet certifikátů začíná převyšovat povinnou míru nákupů, což způsobuje propad cen certifikátů. Proto je nutné přezkoumat cíle v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a podle toho upravit množství vydávaných certifikátů;

13. v zásadě vítá navrhovaný nový režim záruk původu (*Guarantee of Origin*), který je určitým druhem evropského zeleného certifikátu a který umožní obchodovat se zelenými certifikáty ve všech zemích Evropské unie, které takový režim zavedou. Je však nezbytné sledovat a potvrdit, zda toto opatření bude stačit ke korekci nedostatků stávajících systémů;

Reakce na nekoordinovaný rozvoj obnovitelných zdrojů energie

14. poznamenává, že nekoordinovaný a oproti očekáváním rychlejší rozvoj obnovitelných zdrojů energie v řadě zemí způsobil sérii politických, regulačních a technických problémů při provozu energetických soustav. Na úrovni EU je třeba vést vážnou debatu o vhodných mechanismech a nástrojích koordinované podpory obnovitelných zdrojů energie. Je zapotřebí společné strategie s cílem vytvořit jak tržní, tak regulační mechanismy pro zajištění účinného a sociálně realizovatelného přechodu k vyšší výrobě energie z obnovitelných zdrojů;

15. konstatuje, že musí být ještě lépe optimalizována koordinace toků elektřiny mezi různými zeměmi a regiony. Výrazný nárůst podílu energie z obnovitelných zdrojů na celkovém množství vyrobené energie vyžaduje větší koordinaci při rozvoji sítí a jejich fungování a také účinnou právní regulaci vzájemně propojených energetických soustav jak mezi jednotlivými zeměmi a regiony, tak mezi pevninou a ostrovy a též mezi ostrovy navzájem;

16. poukazuje na to, že výrobu energie z obnovitelných zdrojů lze podporovat na základě místních energetických koncepcí. Energetické koncepce musí zahrnovat opatření k úsporám energie, většímu využívání obnovitelných zdrojů energie a úsporám zdrojů při maximálním zohlednění udržitelnosti;

Technické podmínky pro provoz zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů

17. upozorňuje na to, že zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů jsou připojována k energetickým sítím, které nejsou pro tyto zdroje konstruovány. Rozsáhlejší využívání energie z obnovitelných zdrojů si vyžádá čas a investice na modernizaci sítí, jejichž současný stav omezuje růst této energie. Vyřešit to lze zaváděním inteligentních rozvodných sítí a větší propojeností elektrických sítí jednotlivých členských států

EU, pevninských a ostrovních regionů, jakož i ostrovů navzájem. Kromě toho je provoz mnohých zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, např. větrných farem či fotovoltaických zařízení, značně nestálý. V důsledku toho je nutné udržovat určitou rezervní kapacitu v tradičních elektrárnách, rozvíjet vhodné systémy skladování energie a podporovat flexibilitu řízením poptávky;

18. konstatuje, že podmínky pro provoz elektroenergetické soustavy s využitím obnovitelných zdrojů energie by značně zlepšilo rozsáhlé používání zařízení na skladování energie. Elektrickou energii však není technicky možné skladovat přímo a systémy nepřímého skladování energie přeměnou elektrické energie na energii chemickou (např. elektrické baterie) či kinetickou (např. přečerpávací vodní elektrárny) jsou v současnosti velmi drahé a možnosti jejich širšího nasazení jsou tudíž omezené. Rozsáhlé využívání obnovitelných zdrojů energie v elektroenergetických soustavách je závislé na nových technologiích, zejména na nových systémech skladování energie, které při stávajících rozměrech a mnohem nižších nákladech na výrobu dokáží skladovat dvakrát až třikrát více energie. Měly by být dále rozvíjeny technologie, jež přeměňují přebytečnou elektřinu na plyn („power to gas“), neboť přinášejí řadu výhod. Pro uměle vyrobený plyn lze využívat existující infrastrukturu sítí a skladovacích zařízení. Výbor regionů se domnívá, že by se měl zintenzivnit výzkum nových technologií skladování energie s cílem usnadnit širší využití obnovitelných zdrojů energie k výrobě elektrické energie;

19. zdůrazňuje, že nedostatek infrastruktury k účinnému využití obnovitelných zdrojů energie na evropském kontinentu, jako např. rozsáhlých větrných farem v Severním moři a solárních zařízení okolo Středozemního moře a v severní Africe, znamená nutnost značných investic do tzv. evropských elektrických dálnic pro přenos stejnosměrného proudu. V zájmu rozšíření těchto dálnic musí být dodrženy přísné environmentální požadavky a měly by být povinně zapojeny zainteresované regiony. Kromě toho by měly být zvoleny co nejméně invazivní metody zásobování a měla by se rovněž zohlednit možnost podzemních tras. Navíc je třeba zohlednit, že je nezbytné modernizovat evropskou elektroenergetickou soustavu (pod správou Evropské sítě provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav ENTSO-E), která se rozkládá od Portugalska k východní hranici Polska a od Dánska k balkánským zemím, aby dokázala pokrýt novou poptávku plynoucí z vyšší energetické integrace v Evropě. Podporuje proto výstavbu nových vedení pro přenos stejnosměrného proudu, jež by mohla posílit provozní spolehlivost evropské sítě a snížit ztráty energie během přenosu;

Zajistit udržitelnost obnovitelné energie

20. zdůrazňuje, že je třeba, aby rozvoj obnovitelné energie probíhal plně udržitelným způsobem. Při dalším vývoji současných systémů k zajištění udržitelnosti nebo vytváření nových je nutné dbát na to, aby nevytvářely nové překážky rozvoje trhů s energiemi a palivy. Je třeba plně využít existující přístupy a systémy. Při rozvoji obnovitelné energie mají klíčový význam kroky zajišťující, že bioenergie bude uhlíkově neutrální;

IV. NOVÝ REŽIM PODPORY OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE

21. považuje za žádoucí, aby Komise provedla analýzu vedoucí k návrhu nových režimů podpory obnovitelných zdrojů

energie, jež by byly koordinovány v celé Evropské unii se zohledněním zkušeností a osvědčených postupů členských států a regionů. Tímto postupem by mohly být stanoveny celoevropské cíle a opatření k jejich dosažení. Nový režim by měl řešit právní, hospodářské, technické a sociální aspekty;

22. poukazuje na to, že v evropském režimu podpory obnovitelných zdrojů energie musejí být splněny tyto body:

- zavedení celoevropského fondu na podporu obnovitelných zdrojů energie,
- koordinace režimů podpory obnovitelných zdrojů energie na evropské úrovni a dosažení jejich kompatibility,
- posílení úlohy regionů při přidělování prostředků na obnovitelné zdroje energie a zvyšování povědomí veřejnosti,
- optimální využívání technologií obnovitelných zdrojů energie v závislosti na dostupnosti těchto zdrojů v jednotlivých regionech,
- fungování na několika úrovních – na evropské úrovni u velkých zařízení a na regionální úrovni v případě malých zdrojů a mikrozdrojů,
- poskytování subvencí a dalších forem podpory na investice v takové výši, která umožní plnou integraci obnovitelných zdrojů energie do konkurenčních trhů s energií,
- podpora snah o soběstačnost v zásobování energií,
- podpora rozvoje energetických sítí a inteligentních sítí umožňujících širší nasazení obnovitelných zdrojů energie,
- zlepšení fungování obnovitelných zdrojů energie v inteligentních elektrických sítích podporou balíčků týkajících se těchto zdrojů a skladování energie,
- solidární pokrývání nákladů na rozvoj obnovitelných zdrojů energie evropskou společností na optimální úrovni;

Celoevropský fond na podporu rozvoje obnovitelných zdrojů energie

23. poznamenává, že některé členské státy začínají omezovat podporu obnovitelných zdrojů energie ve snaze zabrzdit rychlé rostoucí ceny elektrické energie, o nichž se domnívají, že v některých případech a do jisté míry souvisejí se špatným fungováním stávajících režimů podpory obnovitelných zdrojů energie. Tyto krátkodobé politické reakce ukazují, že absence stále právní úpravy a koordinované politiky EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie a z toho plynoucí vysoké regulační riziko může mít velice negativní účinek na životní prostředí a trh s energií;

24. je přesvědčen o tom, že pro stabilizaci současné situace a vytvoření dlouhodobých pobídek pro investory je nutné, aby byla rozhodnutí jednotlivých členských států konzistentnější. Jedním z nástrojů, který by se o to mohl zasadit, by mohl být celoevropský režim podpory obnovitelných zdrojů energie. Kromě toho je zásadně důležité snížení vnitrostátních subvencí na fosilní paliva a zastavení jiných politik, jež omezují investice do obnovitelných zdrojů;

25. zdůrazňuje, že vzhledem ke značné potřebě investic k dosažení energetické revoluce (odhaduje se na 1 bilion eur v celé EU do roku 2030) a všeobecné obavě z rizik mezi investory, zvláště za současné situace, je nutné využít všechny existující finanční zdroje (jako jsou fondy EU na podporu soudržnosti, příjmy z revidovaného systému ETS, inovační finanční nástroje na různých úrovních, výnosy z instalované kapacity). Může být též nutné uvažovat o projektových dluhopisech na projekty obnovitelných zdrojů energie s cílem získat finanční prostředky na výzkum a vývoj a investiční kapitál na obnovitelné zdroje energie;

26. domnívá se proto, že je nezbytné koordinovat na úrovni Evropské unie a mezi členskými státy subvence na obnovitelné zdroje energie, s ohledem na zkušenosti a osvědčené postupy členských států a regionů a s cílem snížit investiční riziko a poskytnout nové pobídky k rozvoji obnovitelných zdrojů energie;

Posílení úlohy regionů při přidělování prostředků na obnovitelné zdroje energie

27. zdůrazňuje, že některé stávající režimy podpory prováděné na úrovni členských států možná ne vždy náležitě odrážejí zvláštnosti jednotlivých regionů. Často se stává, že se místo výskytu obnovitelných zdrojů energie nenachází v blízkosti koncových odběratelů a že je tudíž nutné značně rozšířit přenosová a rozvodná vedení. Absence patřičně rozvinuté přenosové infrastruktury představuje jednu z hlavních překážek bránících rychlému rozvoji obnovitelných zdrojů energie;

28. je pevně přesvědčen o tom, že posílení úlohy regionů by přineslo synergické účinky a současně optimalizaci nákladů na rozšiřování síťové infrastruktury. Proto je tak důležité zapojit regiony intenzivněji do podpory obnovitelných zdrojů energie a nasměrovat prostředky na podporu obnovitelných zdrojů energie do regionů a dále k výrobcům energie z těchto zdrojů. V režimech podpory obnovitelných zdrojů energie by rovněž mělo být možné sdílet znalosti regionů a podněcovat regiony ke spolupráci;

Optimální využívání technologií obnovitelných zdrojů energie v závislosti na dostupnosti těchto zdrojů v jednotlivých regionech

29. je přesvědčen o tom, že regiony by si mohly určit optimální skladbu technologií obnovitelných zdrojů energie, např. koordinací rozvoje větrných farem a solárních elektráren s elektrárnami vyrábějícími energii z bioplynu, biomasy a geotermálních zdrojů, a především technologie využívající teplo z hornin

k výrobě elektrické energie. Proto by se – tam, kde je to technicky možné – mělo usilovat o začlenění dodávek vyrobeného bioplynu do již existujících sítí zemního plynu a tento postup by se měl podporovat;

30. domnívá se, že je možné kombinovat různé technologie obnovitelných zdrojů energie v regionech spolu s novými způsoby řízení výroby a přenosu energie s využitím technologií inteligentních sítí, což umožní místně posoudit potřebu elektrické energie a její výrobu, a výrazně se tak zvýší energetická bezpečnost regionů a omezí se závislost na dovozu energie z větších vzdáleností;

31. zdůrazňuje, že regionům připadá zvláště důležitá úloha při zavádění a rozvoji mikrozařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a podpoře vzniku prozumentů, tj. odběratelů energie, kteří energii rovněž vyrábějí pro svou vlastní potřebu a pro potřebu nejbližších sousedů. Vznik prozumentů v oblasti energetiky by mohl přispět nejen k omezení celkových nákladů na výrobu a dodávku energie, ale také k rozvoji nových vzorců spotřeby a výroby udržitelné energie. VR zásadně podporuje výrobu energie na regionální úrovni pro veřejný a soukromý sektor včetně domácností;

32. poukazuje na to, že stejně velkou roli hrají regiony při rozvoji kogenerace. Tato technologie kombinující výrobu elektrické energie a tepla umožňuje získat téměř 90 % primární energie obsažené v palivu. Regiony by mohly koordinovat rozvoj kogenerace s přihlédnutím k existujícím teplárenským sítím a umístění nových investic v regionu. Evropská unie by měla vytvořit odpovídající rámcové podmínky pro podporu rentabilního provozu těchto vysoce účinných zařízení;

Koordinovaná opatření na jednotlivých úrovních – režim podpory na úrovni EU, díky němuž budou obnovitelné zdroje energie konkurenceschopné a bude možný rozvoj regionálních řešení v oblasti obnovitelných zdrojů energie

33. konstatuje, že současné systémy subvencí na obnovitelné zdroje energie umožňují jen omezené plánování rozvoje obnovitelných zdrojů energie a že v mnoha případech nejsou kladeny žádné požadavky na provozovatele;

34. proto se domnívá, že nový systém subvencí na obnovitelné zdroje energie by měl být systémem předvídatelným, v němž by byla výše prostředků na subvence známá a byla by stanovena na řadu let dopředu v souladu s cíli v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Tento systém by se měl přizpůsobit jednotlivým technologiím, přičemž musí brát v úvahu jejich životaschopnost a úroveň vyzrálosti a disponovat nezbytnou flexibilitou, která umožní reagovat na signály trhu v každém státě;

35. konstatuje, že by měla být posílena úloha regionů a místních zainteresovaných subjektů využitím znalostí o výši investičních nákladů a výši požadované podpory, aby byli později výrobci energie z obnovitelných zdrojů schopni fungovat na evropských trzích s energií;

36. poukazuje na to, že zakládáním středisek na podporu obnovitelných zdrojů energie v regionech se zvýší zaměstnanost a přibude různých školení, která jsou nezbytná pro investory a firmy zabývající se výstavbou těchto zařízení a jejich připojováním k soustavě. Také rozvoj místního *know-how* přinese intenzivnější výzkum v oblasti regionálního rozvoje obnovitelných zdrojů energie, který by mohl být součástí výzkumu prováděného jak na evropské, tak na vnitrostátní úrovni;

37. upozorňuje na to, že rozvoj obnovitelných zdrojů energie je v mnoha případech omežován nedostatečným rozvojem distribuční soustavy, přenosové sítě a propojení mezi členskými státy EU, mezi pevninskými a ostrovními regiony a mezi ostrovy navzájem. Pro odstranění těchto omezení je třeba postupovat dvěma směry – rozšiřovat a modernizovat stávající síť a moderně řídit síť a k ní připojené odběratele a výrobce elektrické energie. Kromě toho je třeba při rozvoji sítí integrovat různé technologie skladování, neboť skladovací zařízení snižují potřebu dodatečné kapacity sítí a mohou rovněž poskytovat vyrovnávací energii. Zároveň by měla být zvažována také varianta využití plynárenské sítě prostřednictvím rozvoje zařízení pro přeměnu elektřiny na plyn;

38. domnívá se rovněž, že je nutné vyčlenit část prostředků na rozvoj distribuční soustavy, přenosové sítě a propojení mezi členskými státy EU, mezi pevninskými a ostrovními regiony a mezi ostrovy navzájem. Režim podpory by měl zajišťovat současnou a koordinovanou podporu rozvoje sítě a zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů. To umožní jednak účinnější využívání prostředků, jednak spolupráci provozovatelů místních sítí, výrobců energie z obnovitelných zdrojů i prozumentů. Takovou spolupráci provozovatelů sítí a výrobců energie z obnovitelných zdrojů díky koordinovanému přidělování prostředků podpory se odstraní jeden z nedostatků stávajícího systému, jímž je nedostatečná spolupráce provozovatelů sítí a výrobců;

Snížení výkyvů ve výrobě energie z obnovitelných zdrojů podporou balíčků týkajících se těchto zdrojů a zařízení na skladování energie

39. připomíná, že výroba energie z obnovitelných zdrojů pomocí řady technologií závisí na vnějších podmínkách, jako je vítr či sluneční záření. To omezuje zvyšování výkonu zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Fungování obnovitelných zdrojů energie lze zlepšit vytvářením klastrů v této oblasti, s využitím různých technologií, jako jsou větrné elektrárny, fotovoltaické solární elektrárny, elektrárny na biomasu a bioplyn, elektrárny využívající geotermální zdroje a technologie skladování energie, a s využitím inteligentních rozvodných sítí;

Solidární pokrývání nákladů na rozvoj obnovitelných zdrojů energie evropskou společností

40. domnívá se, že systémy výroby energie z obnovitelných zdrojů nemohou jednotlivé členské státy rozvíjet izolovaně. Tento rozvoj vyplývá z realizace cílů politiky v oblasti klimatu, z podpory rozvoje moderních technologií a ze zlepšení evropské energetické bezpečnosti zmenšením závislosti na vnějších dodávkách energie. Tento společný celoevropský cíl by měly uskutečňovat všechny úrovně správy společně a koordinovaně. Současně je důležité neztrácet ze zřetele přechod k případnému 100 % podílu obnovitelných zdrojů energie a zajistit, aby „nekonvenční“ či jiné formy energie, které se mohou objevit jako alternativy, jež však nejsou obnovitelné, a tudíž ani udržitelné, a nenahrazují konvenční fosilní paliva, neodváděly pozornost a prostředky od nutného přechodu na obnovitelné zdroje energie;

41. upozorňuje na to, že nekoordinovaný postup může vést k nezamýšleným důsledkům, jako je zhoršení zabezpečení dodávek či neodůvodněný nárůst cen, což může vyústit v negativní postoj veřejnosti a ztrátu podpory obnovitelných zdrojů. Tuto situaci lze napravit pomocí veřejných debat a transparentního politického rozhodování a dále informačními kampaněmi pro obyvatele zaměřenými na potřebu rozumně využívat energii a existenci nových vzorců udržitelné spotřeby a výroby energie.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Pokyny pro vnitrostátní regionální podporu na období 2014–2020

(2013/C 62/12)

VÝBOR REGIONŮ

- je toho názoru, že vnitrostátní regionální podpora představuje zásadní nástroj k naplnění cílů hospodářské, sociální a územní soudržnosti;
- vyzývá Evropskou komisi, aby zasadila modernizaci vnitrostátní regionální podpory do širší evropské strategie růstu, soudržnosti a zaměstnanosti;
- domnívá se, že vnitrostátní regionální podpora je prostředek, který mají státy k dispozici pro boj s dlouhodobými dopady krize a na podporu hospodářské dynamiky regionů s obtížemi;
- vyzývá Evropskou komisi k tomu, aby zohlednila dopady krize jednak zvýšením stropů pro podíly pomoci, jednak zvýšením podílu obyvatel, jichž se tento typ podpory týká;
- je toho názoru, že nová omezení, pokud jde o podporu velkých podniků v unijním významu, nejsou v době hospodářské krize oprávněná a vyzývá Evropskou komisi ke zvýšení stávajícího stropu pro definici malých a středních podniků;
- požaduje lepší koordinaci pravidel vnitrostátní podpory s ostatními evropskými politikami, zejména s politikou soudržnosti, a v tomto směru žádá, aby reforma vnitrostátní regionální podpory byla harmonizována se vznikem kategorie přechodových regionů;
- navrhuje Evropské komisi, aby zohlednila ve svých kritériích pro rozdělení podpory do oblastí přírodní, zeměpisná či demografická znevýhodnění určitých regionů.

Zpravodaj pan Jean-Paul DENANOT (FR/SES), předseda rady regionu Limousin

Odkaz

Stanovisko Výboru regionů – Pokyny pro vnitrostátní regionální podporu na období 2014–2020

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá, že reforma pokynů pro vnitrostátní regionální podporu je součástí obecnějšího **přepřerování a zjednodušení evropských pravidel pro vnitrostátní podporu**;

2. vyzdvihuje význam, jaký má pro přispěvatele, mezi něž se řadí místní a regionální orgány, ale i pro ty, jimž je určena, možnost vycházet z **jasných, čitelných a srozumitelných zásad**, a opakuje v souladu se svým stanoviskem (ECOS-V-035) ke sdělení Komise Modernizace státní podpory v EU⁽¹⁾, že podporuje Evropskou komisi v tom, aby prohloubila modernizaci a zjednodušení a soustředila se na kontrolu podpory, která má výrazný dopad na vnitřní trh;

3. domnívá se, že v kontextu hospodářské a sociální krize jsou veřejné investice klíčové pro celkovou strategii orientovanou na podporu růstu a že musí být regionům v režimu státní podpory poskytnuta dostatečná flexibilita, aby mohly zvýšit svou konkurenceschopnost, vytvářet pracovní místa a překonat současnou krizi;

4. zdůrazňuje významnou úlohu, jakou hrála Evropská komise od roku 2007 ve snaze reagovat na dopady krize, neboť zavedením dočasných rámců prokázala vysokou míru schopnosti reagovat a jednat. Výbor regionů vyzývá Evropskou komisi, aby nepolevila ve svém úsilí a zvažila při sestavování budoucích pokynů pro vnitrostátní regionální podporu závažnost hospodářské situace, a zdůrazňuje, že podpora podniků (velkých i malých a středních) má zásadní význam pro všechny regiony procházející hospodářskou restrukturalizací, včetně regionů, jichž se týká čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU;

5. poznamenává, že podle ustanovení Smlouvy je vnitrostátní regionální podpora odůvodněná, pokud je vyhrazena určitým regionům a pokud je jejím konkrétním cílem rozvoj těchto regionů⁽²⁾. Cílem této specifické pomoci je podpořit

souběžně s politikou soudržnosti nejzranitelnější regiony v jejich snaze dohnat hospodářskou úroveň ostatních evropských regionů a přispět tak k dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie;

6. zdůrazňuje význam vnitrostátní regionální podpory, která je určujícím faktorem pro zakládání, usídlování a rozvoj podniků, zejména velkých podniků, ve znevýhodněných regionech, a poukazuje na to, že v těchto regionech je pro podporu investic vedle ostatních forem podpory (např. podpora vývoje a inovací, podpora na ochranu životního prostředí) naprosto nezbytná;

7. podporuje **snahu** Evropské komise o **zmírnění pravidel**, která již započala v podobě zveřejnění obecného nařízení o blokových výjimkách⁽³⁾, jehož článek 13 se týká regionální podpory;

8. zdůrazňuje, že si přeje zvýšení stropů podpory *de minimis* stanovených v nařízení 2006/1998/ES z 200 000 eur na 500 000 eur během tří daňových roků. Podobně se domnívá, že je třeba upravit ve stejném poměru i stropy *de minimis* v zemědělství a rybolovu, stejně jako výši čistého podílu nespálení, který je považován za nejhorší možný scénář pro systémy záruk v Unii;

9. upozorňuje na rozpor, jakým by bylo zahrnutí služeb obecného hospodářského zájmu, které jsou v zásadě považovány za slučitelné se Smlouvou a zároveň způsobilé pro spolufinancování ze strukturálních fondů, do výpočtu stropů pro objem vnitrostátní regionální podpory⁽⁴⁾. Toto zahrnutí by mohlo odradit členské státy od poskytování státní podpory službám obecného hospodářského zájmu. Proto žádá Komisi, aby uvažovala o vynětí státní podpory službám obecného hospodářského zájmu z výpočtu stropů pro objem regionální podpory;

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.

⁽²⁾ Článek 107 odst. 3 písm. a) a c) Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁽³⁾ Obecné nařízení Evropské komise o blokových výjimkách (800/2008) ze dne 6. srpna 2008.

⁽⁴⁾ V souladu s rozhodnutím ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 SFEU na vnitrostátní podpory ve formě vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby udělovaných některým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu.

Vnitrostátní regionální podpora ve službách soudržnosti, růstu a zaměstnanosti

10. domnívá se, že lépe cílená vnitrostátní podpora musí sledovat čtyři přesné cíle:

- napomáhat odstranění rozdílů mezi regiony;
- vyrovnávat nedostatky trhu, avšak současně nenarušovat hospodářskou soutěž;
- podporovat konkurenceschopnost podniků v regionech;
- podporovat investice v regionech, kterých se dotkla hospodářská a finanční krize;

11. konstatuje, že zaměřením na znevýhodněné a izolované regiony se vnitrostátní regionální podpora podílí na podpoře **harmonického a vyváženého rozvoje území** Evropské unie, aniž by to bylo v rozporu s pravidly pro hospodářskou soutěž;

12. je toho názoru, že vnitrostátní regionální podpora představuje zásadní nástroj k naplnění cílů **hospodářské, sociální a územní soudržnosti**. Podílí se na hospodářském rozvoji regionů s potížemi tím, že umožňuje orgánům veřejné správy podpořit podniky, které sídlí v těchto oblastech, a usnadnit tak znovunastolení rovnováhy v rozdělení bohatství a investic mezi různé evropské regiony;

13. vyzývá Komisi, aby zasadila modernizaci vnitrostátní regionální podpory do širší evropské strategie **růstu, soudržnosti a zaměstnanosti**;

14. v této souvislosti by rovněž rád poukázal na to, že regiony Evropské unie často soutěží se třetími zeměmi o přímé zahraniční investice, a proto se domnívá, že v přezkumu pokynů pro vnitrostátní regionální podporu musí být uznán přínos usnadnění přímých zahraničních investic pro hospodářství EU a musí v něm být odpovídajícím způsobem zohledněna mezinárodní hospodářská soutěž o investice;

15. zdůrazňuje, že je důležité koncipovat reformu pokynů pro vnitrostátní regionální podporu v souladu s cíli **strategie Evropa 2020**. Výbor regionů v této souvislosti zmiňuje význam prisuzovaný konkurenceschopnosti podniků v rámci tematických cílů společného strategického rámce a domnívá se, že by bylo paradoxní na jedné straně omezovat kapacity veřejného zásahu zaměřeného na podniky a současně na straně druhé vybízet místní a regionální orgány k podpoře projektů rozvoje těchto podniků při čerpání strukturálních fondů;

16. požaduje tedy **lepší koordinaci pravidel vnitrostátní podpory s ostatními evropskými politikami**, zejména s

politikou soudržnosti, ale též s průmyslovou politikou, politikou v oblasti výzkumu a inovací či s vnitřním trhem. Výbor regionů připomíná, že podle znění Smlouvy musí vytváření vnitřního trhu, a tedy i pravidla vnitrostátní podpory přihlížet k cílům soudržnosti na celém území EU a přispívat k jejich dosažení⁽⁵⁾;

17. domnívá se, že některé oblasti jako **sociální a solidární ekonomika** by se pro podíl na hospodářské činnosti a příspěví k sociálním vazbám ve znevýhodněných oblastech měly řešit diferencovaně, nezávisle na problematice regionů, a měly by být předmětem zvláštního rámce v návaznosti na Příručku pro sociální inovace, kterou má navrhnout Evropská komise;

Úloha místních a regionálních orgánů v oblasti vnitrostátní regionální podpory

18. zdůrazňuje, že přestože Smlouvy svěřují stanovení pravidel slučitelnosti vnitrostátní podpory do výlučné pravomoci Evropské komise, vnitrostátní regionální podpora, jak naznačuje její název, je **nástrojem určeným k rozvoji regionů**. Výbor regionů tedy lituje, že jej Evropská komise nekonultovala při rozesílání prvních návrhů členským státům, a domnívá se, že je pro něj nezbytné, aby se k tématům, jež mají tak závažný dopad na regiony, vyjádřil. Výbor regionů vyzývá Komisi, aby při přípravě svých nadcházejících pokynů zohlednila doporučení a obavy zmíněné v tomto stanovisku;

19. kromě toho připomíná, že většina územních samospráv, které disponují pravomocemi v oblasti hospodářského rozvoje na základě hospodářských politik a úlohy při podpoře podniků, dokáže vyhodnotit dopad opatření přijatých na evropské úrovni, a to díky své znalosti místní hospodářské struktury a své blízkosti k hospodářským a sociálním subjektům. Protože tyto územní samosprávy mají pouze málo prostředků ke zpochybnění rozhodnutí přijatých Evropskou komisí v oblasti vnitrostátní podpory, Výbor regionů se domnívá, že by je Evropská komise měla zapojit do sestavování pravidel vnitrostátní regionální podpory od samého počátku;

20. vítá veřejnou konzultaci, kterou zahájila Evropská komise dne 14. ledna 2013 s cílem připravit přezkum nových pokynů na období 2014–2020. Tato veřejná konzultace by měla zejména umožnit zapojení místních a regionálních orgánů takovým způsobem, aby bylo zajištěno, že pravidla pro vnitrostátní podporu budou více odpovídat potřebám jednotlivých území a regionů v Evropě, a budou tudíž transparentnější, což by následně zvýšilo právní jistotu přispěvatelů i příjemců, to vše v souladu se zásadou víceúrovňové správy;

21. domnívá se, že je třeba nalézt rovnováhu mezi stanovením evropských pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu a posouzením skutečného vlivu podpory poskytnuté na nižší než celostátní úrovni na týž vnitřní trh;

⁽⁵⁾ Článek 175 Smlouvy o fungování Evropské unie.

22. kromě toho upozorňuje Evropskou komisi na skutečnost, že řada místních a regionálních orgánů zavedla během krize plány obnovy či vytvořila podpůrné nástroje, které je třeba ve snaze o dosažení co nejvyšší ekonomické účinnosti koordinovat s vnitrostátní podporou schválenou Evropskou komisí, zejména s vnitrostátní regionální podporou, aby byla zcela zachována jejich opodstatněnost;

23. vyzývá k tomu, aby pokyny pro vnitrostátní regionální podporu byly plněny na relevantní úrovni, a domnívá se, že při koncipování i úpravách rozdělení do oblastí bude v zájmu celostátní úrovně opřít se o regionální partnerství, jehož součástí budou všechny orgány nižší než celostátní úrovně;

Pravidla pro rozdělení vnitrostátní regionální podpory do oblastí

24. domnívá se, že vnitrostátní regionální podpora je prostředek, který mají státy k dispozici pro boj s dlouhodobými dopady krize a na podporu hospodářské dynamiky regionů s obtížemi, a proto důrazně odmítá omezení – oproti stávajícím pokynům pro vnitrostátní regionální podporu – kapacit veřejného zásahu zaměřeného na podniky, který je významným hybatelem hospodářského rozvoje a vytváření pracovních míst na daných územích;

25. vyzývá Evropskou komisi k tomu, aby zohlednila dopady krize jednak zvýšením **stropů pro podíly pomoci**, jednak zvýšením **podílu obyvatel, jichž se** tento typ podpory **týká**, v souladu s odhady, které Komise zveřejnila v rámci pokynů k regionální podpoře na období 2007–2013 (45,5 % v EU-27, srov. 2006/C 54/08, poznámka 15);

26. konstatuje, že je pro něj důležité zachování **vyváženého rozdělení** vnitrostátní regionální podpory **do oblastí** pro období 2014–2020, aby se zamezilo příliš velkým rozdílům mezi regiony Evropské unie, zejména oblastmi, jichž se týká čl. 107 odst. 3 písm. a), a oblastí, jimž je věnován čl. 107 odst. 3 písm. c), aby se zabránilo nebezpečí relokací uvnitř Evropské unie;

27. žádá Evropskou komisi o navržení nástroje pro přechodné období v podobě **záchranné sítě**, aby se regiony, které mohly využít tohoto druhu podpory v předchozím období a které už by nesplňovaly kritéria budoucích pokynů, náhle neocitly mimo definované oblasti.

Upozorňuje, že Evropská komise by měla v rámci pokynů pro vnitrostátní regionální podporu stanovit zvláštní ustanovení pro ty členské státy Evropské unie, jež jsou v situaci závažné hospodářské a finanční krize a jsou příjemci podpory z evropského mechanismu finanční stabilizace, aby se tak zajistil soulad mezi všemi hospodářskými politikami Evropské unie;

28. těší jej návrh Evropské komise, aby bylo umožněno zařadit regiony sousedící s oblastmi podle čl. 107 odst. 3 písm. a) do kategorie oblastí podle čl. 107 odst. 3 písm. c);

29. konstatuje, že rozdělení vnitrostátní regionální podpory do oblastí souvisí s rozlišováním politiky soudržnosti na konvergenční regiony (HDP < 75 %) a regiony, jichž se týká cíl konkurenceschopnosti (HDP > 75 %). S ohledem na nové návrhy Evropské komise v otázce politiky soudržnosti, a zejména na vytvoření nové kategorie **přechodových regionů** s HDP mezi 75–90 %, Výbor regionů žádá, aby reforma vnitrostátní regionální podpory byla harmonizována se vznikem této nové kategorie, a navrhuje zjednodušený systém, v němž by se všechny přechodové regiony považovaly za vymezené oblasti podle čl. 107 odst. 3 písm. c). Výbor regionů lituje, že v návrhu, který Evropská komise předložila dne 14. ledna 2013, jsou pouze přechodové regiony spadající do oblastí podle čl. 107 odst. 3 písm. a) považovány za vymezené oblasti podle čl. 107 odst. 3 písm. c). Vyzývá tedy Komisi, aby opravila svůj návrh tak, aby byl zajištěn soulad s návrhem obecného nařízení o strukturálních fondech, a zabránila veškerému nerovnému přístupu k regionům, které náležejí do stejné kategorie a v nichž dochází k podobným hospodářským potížím;

30. upozorňuje Evropskou komisi na specifickou situaci, kterou uznává čl. 107 odst. 3 písm. a) a v níž se nacházejí **nejvzdálenější regiony**, a zdůrazňuje, že je třeba flexibilnější přístup přizpůsobený jejich charakteristickým rysům. Výbor regionů se domnívá, že tyto regiony kvůli své vzdálenosti od vnitřního trhu Evropské unie a svému sousedství s jinými trhy musí mít možnost nadále udělovat podporu určenou na fungování podniků, jež nebude klesat a nebude dočasná, a smět požívat stejnou míru podpory, jaká jim tradičně bývala přidělována. Pokud se týká podpory investic, je toho názoru, že zvýhodnění nejvzdálenějších regionů je třeba zachovat beze změn, neboť podmínky těchto regionů, které vedly k uznání tohoto zvýhodnění, jsou strukturální a trvalé povahy;

31. navrhuje, aby Komise vzala v úvahu také seznam regionů se zvláštními ustanoveními, který bude sestaven v rámci dohodnutého víceletého finančního rámce s cílem zajistit větší soulad mezi těmito ustanoveními politiky soudržnosti a pokyny pro vnitrostátní regionální podporu;

32. klade si otázku ohledně **relevance ukazatelů**, které Evropská komise zvolila pro rozdělení vnitrostátní regionální podpory do oblastí (HDP a míra nezaměstnanosti), a navrhuje zvážit jiné metody pro schvalování a kontrolu této podpory. Místní a regionální orgány by měly být plně zapojeny do těchto úvah. Výbor regionů již přišel s jistými návrhy ve svém stanovisku „Měření pokroku překročením rámce HDP“;

33. zejména navrhuje, aby Evropská komise zohlednila ve svých kritériích pro rozdělení podpory do oblastí **přírodní, zeměpisná či demografická znevýhodnění** určitých regionů:

- venkovských oblastí;
- oblastí postižených průmyslovými přeměnami;
- oblastí závažně trvale znevýhodněných přírodními nebo demografickými podmínkami, mezi něž se řadí:
  - regiony s nízkým či velmi nízkým zalidněním, definované v čl. 111 odst. 4 pozměněného návrhu nařízení o fondech společného strategického rámce,
  - ostrovní oblasti,
  - přeshraniční regiony,
  - horské regiony;
- regiony, jež v důsledku odlivu mládeže a celkového stárnutí obyvatelstva čelí demografické nerovnováze mezi mladými a staršími obyvateli a mezi ekonomicky aktivními a neaktivními osobami, což omezuje možnosti jejich rozvoje;

34. upozorňuje na nepřizpůsobenost podmínek pro rozdělení vnitrostátní podpory do oblastí venkovským oblastem, pokud jde o minimální velikost a kontinuitu oblastí. Tyto regiony se netěší zvláštnímu zacházení, které je přiznáno oblastem s nízkou mírou zalidnění, přitom však nemohou vyhovět kritériím zalidněnosti uvedeným v pokynech. Výbor regionů žádá, aby byly tyto podmínky zmírněny a bylo možné vyhovět zvláštním rysům venkovských oblastí Evropské unie buď stanovením přiměřenějších stropů hustoty zalidnění, nebo použitím těchto dvou kritérií alternativním způsobem;

35. přeje si jít ještě dál a žádá, aby tato kritéria pro rozdělení vnitrostátní regionální podpory do oblastí mohla být podrobena nové reflexi, kdy by byl zohledněn regionálnější přístup, který by umožnil lepší zacílení na územní specifika;

Doporučení pro přípravu příštích pokynů pro vnitrostátní regionální podporu v kontextu krize

36. vzhledem k různým výše uvedeným bodům, a zejména ke kontextu hospodářské a sociální krize se domnívá, že nástroj vnitrostátní regionální podpory je díky svým pozitivním účinkům na vytváření pracovních příležitostí a na hospodářskou

činnost důležitý více než kdy dříve; vítá úmysl Komise provést v roce 2016 revizi regionálních map v polovině období;

37. poznamenává, že ve svém současném znění čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy zmiňuje oblasti „s vysokou nezaměstnaností“. Výbor regionů navrhuje zohlednit kromě kritéria HDP též kritérium míry nezaměstnanosti při určování oblastí, jichž se tento článek týká, a to vzhledem ke zhoršení situace z hlediska pracovních příležitostí v řadě členských států;

38. domnívá se, že metoda rozdělování do oblastí podle čl. 107 odst. 3 písm. c), pokud jde o výpočet kritérií pro porovnávání (HDP a míry nezaměstnanosti), by měla jako referenční hodnotu využívat evropský průměr. Umožňuje totiž lépe zohlednit rozdíly v rozvoji mezi členskými státy a v zemích s vysokou mírou nezaměstnanosti a nižším HDP se tak zaměřit na nejzranitelnější regiony;

39. je toho názoru, že nová omezení v oblastech podle čl. 107 odst. 3 písm. c), pokud jde o **podporu velkých podniků v unijním významu**, nejsou oprávněná, tím méně v době hospodářské krize. Výbor regionů zdůrazňuje, že součástí této kategorie nejsou jen velké podniky s mezinárodním kapitálem působící na světových trzích, ale i významný počet místních a rodinných firem, jejichž potřeby pracovních sil je nutí přesáhnout kritický strop 250 zaměstnanců. Jsou mezi nimi i malé podniky s čistě místními provozy, které díky evropským konsolidačním pravidlům⁽⁶⁾ mohou překročit strop pro velké podniky. Zrušením jakékoli možnosti jejich podpory v oblastech podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Evropská komise ohrožuje zaměstnanost a hospodářskou aktivitu v nejméně zasažených regionech, které mají potíže s udržení tohoto typu podniků na svém území;

40. dále upozorňuje na **nebezpečí relokace**, jak uvnitř Evropské unie, tak mimo ni, které ohrožuje regiony kvůli zákazu podpory velkým podnikům. Ty by se totiž mohly rozhodnout opustit oblasti, jichž se týká čl. 107 odst. 3 písm. c), a zamířit do oblastí vymezených v čl. 107 odst. 3 písm. a) nebo do třetích zemí, pokud by klesla úroveň a míra podpory;

41. vítá ochrannou doložku navrženou Evropskou komisí v návrhu z 14. ledna 2013, která zavazuje velké podniky, aby zachovaly investice a vytvořená pracovní místa v území, kde byla podpora udělena, na dobu pěti let a na dobu tří let v případě malých a středních podniků;

42. doporučuje, aby byla doplněna doložka o úplném vrácení podpory po vzoru článku 57 stávajícího obecného nařízení o strukturálních fondech. Tato doložka by se použila v období pěti let po přiznání této podpory, pokud by byla nepříznivě ovlivněna povaha nebo prováděcí podmínky spolufinancované

⁽⁶⁾ Článek 3 přílohy I obecného nařízení Evropské komise o blokových výjimkách (800/2008) ze dne 6. srpna 2008.

operace, pokud by operace poskytovala podniku nebo veřejnému subjektu nepatřičnou výhodu, pokud by došlo ke změně vlastnictví položky infrastruktury, nebo pokud by došlo k zastavení výrobní činnosti.

Členské státy a Komise zajistí, aby podniky, které jsou nebo byly předmětem řízení o zpětném získání vyplacených částek následkem přemístění výrobní činnosti v rámci členského státu nebo do jiného členského státu, nečerpaly příspěvek ze strukturálních fondů;

43. vyzývá Evropskou komisi, aby zavedla mechanismus, který by předem zohlednil negativní externality, jež mohou být spojeny s vnitrostátní regionální podporou, např. značnou ztrátu pracovních míst v oblastech na území EU, a to nejen na základě srovnávacího hodnocení, jež vypracovává v rámci oznamovací povinnosti a jež si v současné době vyhrazuje pouze pro velké investiční projekty (2009/C 223/02, odst. 54), ale i prostřednictvím obecného nařízení o výjimkách;

44. vyzývá Evropskou komisi ke **zvýšení stávajícího stropu pro definici malých a středních podniků**, aby byl zachován nástroj vnitrostátní regionální podpory určený podnikům, které se výrazně podílejí na vytváření růstu a zaměstnanosti na dotyčných územích, a aby se přispělo k utváření silného i strukturovaného evropského podnikatelského sektoru vázaného k určitému území, jež nelze relokovat a jež by nejlépe reagoval na výzvy týkající se konkurenceschopnosti, inovací a mezinárodního přesahu, což jsou cíle strategie Evropa 2020;

45. za účelem podpory rozvoje našich malých a středních podniků žádá Komisi o vytvoření **nové střední kategorie podniků** – s čímž už souhlasila v případě zemědělsko-potravinářského odvětví –, jež by se vyznačovala 250 až 750 zaměstnanci, roční obrat by nepřesáhl 200 milionů eur a nacházela by se mezi malými a středními podniky a velkými podniky. Stejně tak Výbor regionů připomíná, že je třeba zahájit reflexi o zohlednění **podniků střední velikosti** (ETI) vzniklých z rostoucích malých a středních podniků s počtem zaměstnanců situovaným mezi 250 a 5 000. Navrhuje tím, aby podniky střední kategorie a podniky střední velikosti mohly čerpat podporu v upravené výši, jež převyšuje podporu určenou velkými podniky a je nižší, než podpora pro malé a střední podniky;

46. upozorňuje na to, že pro zohlednění převažující stránky určitého regionu při přidělování vnitrostátní regionální podpory by se konsolidační pravidla (7) neměla uplatňovat na regiony, jež jsou způsobilé k tomuto druhu podpory. Výbor regionů se domnívá, že podniky by měly být považovány za **samostatné společnosti**, kromě vzájemně propojených či partnerských podniků;

47. připomíná, že navrhované míry pomoci určené oblastem vnitrostátní regionální podpory na období 2014–2020 se blíží výši podpory pro malé a střední podniky, s nimiž se aktuálně počítá v obecném nařízení o blokových výjimkách (8), a je zde nebezpečí, že zmizí specifický charakter vnitrostátní regionální podpory. Výbor regionů tedy žádá přinejmenším zachování výši podpory stanovených pokyny k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007–2013, a dokonce je toho názoru, že v období hospodářské krize by měly být tyto částky zvýšeny;

48. domnívá se, že by měla být stanovena vyšší míra podpory, aby se napomohlo podpoře investic a zaměstnanosti v nové kategorii přechodových regionů s ohledem na to, že jsou v situaci hospodářské stagnace;

49. upozorňuje, že podnikům, které se nacházejí v oblastech vnitrostátní regionální podpory, lze poskytnout podporu pouze na část získaných investic či vytvořených pracovních míst, jež odpovídá nárůstu aktivit podniku, aby byla podpořena hospodářská dynamika regionů. Výbor regionů navrhuje, aby v pokynech pro vnitrostátní regionální podporu bylo mezi způsobilé výdaje zařazeno **obnovení aktivity a modernizace výrobních zařízení**, jež jsou v dobách krize běžnější;

50. je proti přitvrzení pravidel, aby byl prokázán podněcující charakter vnitrostátní regionální podpory vyčleněné na investiční projekty nezávisle na jejich významu či velikosti podniku, který je provádí. Výbor regionů zdůrazňuje, že v rámci pravidel upravujících vnitrostátní regionální podporu vyplývá **podněcující charakter podpory** z obtíží, jakým čelí regiony, které podporu dostávají a v nichž by bez poskytování této podpory jinak nebylo možné provádět investice;

51. podporuje návrh Komise zpřístupnit podporu podnikům z odvětví stavby lodí, neboť jejich situace neopravňuje k jejich vyloučení, k němuž došlo v okamžiku, kdy tato odvětví čelila hluboké krizi související s nadbytečnou kapacitou.

Výbor regionů naopak nesouhlasí s návrhem Komise považovat regionální podporu podnikům z odvětví ocelářství a syntetických vláken za neslučitelnou s vnitřním trhem. Výbor regionů trvá na tom, že jejich situace neopravňuje k jejich vyloučení, k němuž došlo v okamžiku, kdy tato odvětví čelila hluboké krizi související s nadbytečnou kapacitou;

52. doporučuje zavést **pružnější mechanismus, který by se dokázal rychle přizpůsobit hospodářským změnám**, namísto pouhého přezkumu, k němuž v současné době dochází jednou za sedm let a který neumožňuje čelit neočekávaným kritickým situacím, jež mohou mít dramatické důsledky pro hospodářskou strukturu určitého regionu. Výbor regionů například navrhuje **vytvoření rezervy pro obyvatele na regionální úrovni**, která by byla přerozdělována podle hospodářských změn a po dohodě se subregionálními subjekty;

(7) Příloha 1 obecného nařízení Evropské komise o blokových výjimkách (800/2008) ze dne 6. srpna 2008.

(8) Příloha 15 obecného nařízení Evropské komise o blokových výjimkách (800/2008) ze dne 6. srpna 2008.

53. navrhuje, aby na evropské úrovni došlo k celkovému vyhodnocení nástroje vnitrostátní regionální podpory během daného období, aby bylo ověřeno, že nedochází k efektu mrtvé váhy a relokacím uvnitř Evropské unie. Kdyby tomu tak bylo, bylo by možné uvažovat o správních sankcích, např. o vrácení podpory.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výbor regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Nejevzdálenější regiony Evropské unie ve světle strategie Evropa 2020

(2013/C 62/13)

VÝBOR REGIONŮ

- vítá úsilí Komise o partnerskou spolupráci s nejevzdálenějšími regiony při plném uplatňování strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný rozvoj podporující začlenění na tyto regiony a za zohlednění jejich specifik a omezení;
- zdůrazňuje, že v souladu se zásadou subsidiarity a víceúrovňové správy je nezbytné větší zapojení regionálních orgánů nejevzdálenějších regionů do přípravy a provádění evropských programů a politik, aby bylo zajištěno zohlednění specifických potřeb těchto regionů na všech úrovních rozhodovacího procesu;
- vyzdvihuje zaměstnanost jakožto vysoce prioritní cíl a měřítko všech hlavních budoucích zásahů, jejichž cílem bude dosáhnout úspěšného provedení strategie Evropa 2020 v nejevzdálenějších regionech. Z toho důvodu žádá EU, aby prostřednictvím konkrétních opatření plnila cíle nového sociálního pilíře stanoveného ve sdělení z roku 2012;
- zdůrazňuje, že všechna opatření zaměřená na dosažení inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění v nejevzdálenějších regionech vyžadují realizaci v partnerství a že členské státy a regionální orgány musí úzce spolupracovat za účelem maximalizace růstového potenciálu těchto regionů;
- podtrhuje význam, jež má regionální spolupráce pro nejevzdálenější regiony vzhledem k jejich jedinečné zeměpisné poloze, a vyzývá k lepší součinnosti mezi fondy politiky soudržnosti a Evropským rozvojovým fondem a rovněž ke zrušení kritéria 150 km u námořních hranic v rámci přeshraniční spolupráce mezi nejevzdálenějšími regiony a jejich sousedními zeměmi.

Zpravodaj	pan Malcolm MIFSUD (MT/ELS), starosta města Pietá
Odkaz	sdělení Komise Nejevzdálenější regiony Evropské unie – Na cestě k partnerství pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění COM(2012) 287 final

Stanovisko Výboru regionů – Nejevzdálenější regiony Evropské unie ve světle strategie Evropa 2020

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. vítá úsilí Komise o partnerskou spolupráci s nejevzdálenějšími regiony ⁽¹⁾ při plném uplatňování strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný rozvoj podporující začlenění na tyto regiony a za zohlednění jejich specifik a omezení, jak zdůraznila Rada ⁽²⁾, avšak zdůrazňuje, že by měly být vytvořeny mechanismy pro účast nejevzdálenějších regionů v této strategii, jinak ji nebudou schopny provádět;

2. zdůrazňuje, že je třeba nastolit rovnováhu mezi opatřeními určenými k překonání zvláštních a trvalých omezení nejevzdálenějších regionů na jedné straně a opatřeními, jež mají za cíl podpořit výhody a příležitosti těchto regionů, na straně druhé;

3. upozorňuje, že je třeba přijmout další **specifická** opatření s cílem stanovit pro tyto regiony podmínky provádění Smlouvy o společné politice, v souladu s čl. 349 SFEU;

4. podporuje iniciativu Komise uskutečnit politiky, jež nejevzdálenějším regionům umožní, aby se mohly více spoléhat samy na sebe, byly hospodářsky silnější a byly více schopny **vytvářet udržitelná pracovní místa** tím, že využijí svůj jedinečný potenciál a přínos, který pro EU představují. Tuto podporu je však třeba realizovat konkrétními a nápaditými opatřeními prováděnými Evropskou komisí, jež budou s to uvolnit veškerý potenciál, který nabízí článek 349 SFEU, například zavedením nástrojů *ad hoc*;

5. s ohledem na výše uvedené podporuje záměr Komise zajistit, aby se různé její útvary zapojily do provádění strategie Evropa 2020 v nejevzdálenějších regionech a aby úzce spolupracovaly s Konferencí předsedů nejevzdálenějších regionů, skupinami odborníků a s příslušnou meziútvárovou skupinou za účelem realizace specifických opatření v kontextu plánování *ad hoc* strategií pro **rozvoj mj. udržitelných pracovních příležitostí** v těchto regionech;

6. ve spojitosti s výše uvedeným navrhuje Výbor regionů, aby byla prioritou dána **vzdělávání, odborné přípravě a zaměstnávání**, neboť místní lidské zdroje a odborné znalosti jsou největšími potenciálními hybnými silami růstu v těchto regionech;

7. podporuje přístup Komise založený na zdůraznění a formálním uznání geografických a potenciálních příležitostí, jež nejevzdálenější regiony nabízejí ve prospěch EU jako celku;

8. zejména podtrhuje důležitost toho, aby byly nejevzdálenější regiony aktivními hranicemi spolupráce a velvyslanci EU byli schopni rozšiřovat sféru socioekonomického a kulturního vlivu EU a povzbuzovat obchodní výměnu a sdílení znalostí s jejich okolím a se třetími zeměmi, s nimiž je pojí pevné historické a kulturní vazby;

9. z velké míry sdílí názor Komise na přínos, jakým mohou pro EU být úzké vztahy nejevzdálenějších regionů se zámořskými zeměmi a třetími zeměmi, jako jsou hlavní rozvíjející se státy (například Brazílie nebo Jihoafrická republika);

VÝVOJ EVROPSKÉ STRATEGIE PRO NEJEVDÁLENĚJŠÍ REGIONY

10. sdílí názor a poukazuje na skutečnost, že vedle geografických a hospodářských omezení (odlehlost, ostrovní charakter, malé rozměry atd.), jež jsou vlastní všem těmto regionům, se každý nejevzdálenější region **liší** z hlediska příležitostí, a také pokud jde o výzvy, jimž čelí ⁽³⁾;

11. podtrhuje, že nesouhlasí s žádným potenciálním přístupem, který by zaváděl požadavek na pluralismus schopný narušit celou myšlenku partnerství a dialog potřebný k získání konsenzu v různých fázích provádění programu;

12. podporuje přístup Komise založený na nalezení společného jmenovatele pro provádění strategie Evropa 2020 v nejevzdálenějších regionech jako celku a současném rozlišování příležitostí a omezení každého nejevzdálenějšího regionu zvlášť;

⁽¹⁾ Články 349 a 355 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) v pozměněném znění rozhodnutí Evropské rady ze dne 29. října 2010.

⁽²⁾ 3023. zasedání Rady pro zahraniční věci dne 14. června 2010.

⁽³⁾ Studie „Growth Factors in the OR“ (Růstové faktory v nejevzdálenějších regionech), kterou Komise zadala v roce 2009, byla zpracována společností Ismeri Europa ve spolupráci s poradenskou firmou ITD-EU a předána v březnu 2011.

13. vítá skutečnost, že Komise zamýšlí přijmout obnovenou strategii EU pro nejvzdálenější regiony založenou na větší produktové diferenciaci a specializaci, což jsou klíčové faktory, jež umožňují posílit tradiční odvětví (například zemědělství) a určit a rozvíjet nově vznikající odvětví na základě jedinečných a specifických vlastností nejvzdálenějších regionů;

14. uznává a vyzdvihuje opatření, která iniciovaly samy nejvzdálenější regiony za účelem modernizace a diverzifikace svých hospodářství, a zdůrazňuje pravomoci regionů, pokud jde o definici cílů a rozvojových strategií;

15. sdílí názor Komise, že je obzvláště důležité zvolit opatření související s nejvzdálenějšími regiony v rámci tradiční soustavy opatření založené na třech **tradičních pilířích** (4): zlepšení přístupnosti, zlepšení konkurenceschopnosti a podpora regionální integrace v regionech, jež spolu sousedí;

16. lituje, že vymezení pilířů nedoprovází konkrétní a uzpůsobená opatření, zejména v rámci pilíře týkajícího se přístupnosti, což je zásadní součástí rozvojové strategie nejvzdálenějších regionů a jejich začlenění do jednotného trhu;

17. vítá **také** skutečnost, že Komise uznává, že návrhy týkající se budoucnosti růstu nejvzdálenějších regionů by měly mít pozitivní dopad na **všech pět hlavních pilířů obnovené strategie** (zlepšení přístupnosti, zvýšení konkurenceschopnosti, posílení regionální integrace, posílení sociálního rozměru, začlenění opatření proti změně klimatu do všech oblastí);

18. předpokládá, že nový sociální pilíř, jenž má s ohledem na ostatní pilíře průřezový charakter, bude vybaven dodatečnými finančními prostředky a nezbytnými nástroji, které umožní tvorbu udržitelných pracovních míst v nejvzdálenějších regionech;

19. upozorňuje, že s ohledem na výše uvedené a zejména se zřetelem na konkurenceschopnost a regionální integraci by Komise současně měla povzbuzovat také zvláštní územní aktivity zaměřené na **posílení jejich evropské integrace** a zapojení do budoucích strategií EU;

20. zdůrazňuje, že v souladu se zásadou subsidiarity a víceúrovňové správy je nezbytné větší zapojení regionálních orgánů nejvzdálenějších regionů do přípravy a provádění evropských programů a politik, aby bylo zajištěno zohlednění specifických potřeb těchto regionů na všech úrovních rozhodovacího procesu;

21. podtrhuje význam regionální spolupráce pro nejvzdálenější regiony vzhledem k jejich jedinečné zeměpisné poloze a vyzývá k lepší součinnosti mezi fondy politiky soudržnosti

a Evropským rozvojovým fondem a ke zrušení kritéria námořních hranic v rámci přeshraniční spolupráce mezi nejvzdálenějšími regiony a jejich sousedními zeměmi;

22. podporuje iniciativy zaměřené na vytvoření společných značek a log EU a nejvzdálenějších regionů, jež by přispěly k identifikaci těchto regionů v socioekonomické a kulturní unijní sféře a k větší integraci v rámci bezprostředního okolí a do jednotného trhu pod vlajkou EU;

HLAVNÍ ZÁSADY OBNOVENÉ STRATEGIE EU

23. uznává význam, jež Komise přikládá podpoře aktualizace a úpravy stávajícího rámce politiky vůči nejvzdálenějším regionům ve světle strategie Evropa 2020;

24. vyjadřuje nicméně znepokojení v souvislosti se skutečností, že značný počet těchto opatření nezbytných v souvislosti s některými hlavními pilíři (tj. dopravou a zaváděním nových technologií za účelem zlepšení přístupnosti) sotva bude pro nejvzdálenější regiony finančně přijatelný. Budou proto pro úspěšnou realizaci možná vyžadovat **podporu na vyšší úrovni či partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem**, aniž by se vysoké náklady promítly do konečných služeb pro občany;

25. podporuje rozvoj a optimalizaci existujících regionálních letišť prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru coby klíčových nástrojů hospodářského a sociálního rozvoje nejvzdálenějších regionů v Evropské unii;

26. sdílí však názor, že modernizace a diverzifikace hospodářství, investic a inovací nejvzdálenějších regionů v odvětvích s vysokým růstovým potenciálem může posílit jejich příležitosti za podpory ze strany institucí EU, veřejných a soukromých subjektů a zainteresovaných stran;

27. poukazuje na význam **modernizace rybářských loďstev a námořní infrastruktury v nejvzdálenějších regionech** a vybízí Komisi, aby napomohla jejich rozvoji. Mořské a rybolovné zdroje totiž patří mezi nejdůležitější zdroje těchto regionů, přispívají k diferenciaci produktů a integraci nejvzdálenějších regionů do jednotného trhu a podporují také růst a konkurenceschopný obchod se sousedními zeměmi;

28. navrhuje, aby Komise v kontextu obnovené strategie Evropa 2020 pro růst v nejvzdálenějších regionech podnítila programy a partnerství mezi členskými státy EU a nejvzdálenějšími regiony, se zahrnutím soukromých subjektů působících v požadovaných oblastech, jež by se věnovaly realizaci **aktivit, které současně splní několik cílů z různých pilířů obnovené strategie EU**, a aby vedla nejvzdálenější regiony k zapojování do budoucích strategií EU;

(4) COM(2004) 343 final, 26.5.2004; COM(2004) 543 final, 6.8.2004.

29. s ohledem na výše uvedené souhlasí zejména se zavedením a vytvořením podmínek pro rozvoj vysokorychlostního internetu a nových telekomunikačních technologií v nejdálkových regionech, což by zároveň zlepšilo dostupnost, zmodernizovalo odvětví cestovního ruchu, zvýšilo ekonomickou aktivitu, posílilo sociální rozměr, zvýšilo konkurenceschopnost a posílilo vazby mezi nejdálkovějšími regiony a kontinentem;

NÁVRHY DO BUDOUCNA

Vnitřní dimenze

30. sdílí s Komisí názor, že politika soudržnosti je hlavním nástrojem EU k naplňování cílů strategie Evropa 2020, jenž **poskytuje nejvyšší koncentraci investičních prostředků EU na vytváření pracovních míst** a podporu růstu prostřednictvím trvalých nástrojů, které sníží rozdíly mezi nejdálkovějšími regiony a zbytkem EU, a přispějí tak ke konvergenci nejdálkových regionů s Unií;

31. domnívá se, že je důležité **zajistit značné finanční prostředky k posílení sektoru MSP v zájmu vytváření a zachování udržitelných pracovních míst**, stimulace inovací v nejširším slova smyslu, podpory modernizace a diverzifikace hospodářství a přínosů nejdálkových regionů – přičemž je třeba vycházet ze strategických možností každého z těchto regionů – a podpory přizpůsobování se změně klimatu a rozvoje udržitelného zásobování energií;

32. vyzdvihuje a podporuje návrh Komise poskytovat nejdálkovějším regionům zvláštní zacházení formou **míry spolufinancování ve výši 85 % nezávisle na jejich HDP**, s cílem napomoci k co nejlepšímu využití dostupných prostředků;

33. v souladu s usnesením Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2012⁽⁵⁾ však doporučuje, aby bylo prodlouženo období čerpání těchto fondů v nejdálkových regionech v zájmu vyšší účinnosti tohoto čerpání;

34. zdůrazňuje, že všechna opatření zaměřená na dosažení inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění v nejdálkových regionech vyžadují realizaci v partnerství a že členské státy a regionální orgány musí úzce spolupracovat za účelem maximalizace růstového potenciálu těchto regionů;

35. podporuje výzvu Komise k plnému zapojení zástupců nejdálkových regionů do přípravy a monitorování dohod o partnerství, které budou mezi Komisí a každým členským státem sjednány na příští finanční období;

⁽⁵⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2012 o úloze politiky soudržnosti v nejdálkových regionech Evropské unie v souvislosti se strategií Evropa 2020 (2011) 2195 (INI).

36. navrhuje nicméně, že by se také zástupci dalších území **(jež však mají podobná omezení a charakteristické rysy)** mohli – v případě, že bude vznesen takový požadavek – podílet v rámci analýz *ex-ante* a hodnocení *ex-post* GR Evropské komisi pro regionální politiku, v nichž by konstruktivně zdůraznili a srovnali podobné postupy, politiky a řešení a do nichž by přinášeli nové myšlenky na základě osvědčených postupů používaných v podobných regionech (jiných než nejdálkových);

37. navrhuje založit a rozšířit v celé Evropě síť na podporu vysoce kvalitního výzkumu, jenž by přinesl užitek nejdálkovějším regionům, aby tak mohl vzkvétat inovativní výzkum a rostla účast příjemců ve všech dotčených oblastech vědy, aby do těchto regionů přicházeli výzkumní odborníci a subjekty VTRI (výzkum, technologie, rozvoj, inovace), mohli se dále rozvíjet a zůstávali zde, a zlepšilo se tak prostředí pro výzkum, což by nejdálkovějším regionům **poskytlo nové udržitelné pracovní příležitosti**;

38. navrhuje vytvořit pobídky pro zakládání středisek a laboratoří v nejdálkových regionech a v celé EU specificky zaměřených na šíření výzkumných výsledků, osvědčených postupů a ukázkových příkladů úspěchu souvisejících s nejdálkovějšími regiony, za účelem vytvoření nových, bohatších zásobáren autorů nápadů a postupů, posílení úzké spolupráce mezi členskými státy a nejdálkovějšími regiony na straně jedné a zbytkem EU na straně druhé, a potažmo poskytnutí nových udržitelných pracovních příležitostí v těchto regionech;

39. doporučuje, aby byly ze strany EU v nejdálkových regionech zavedeny specifické projekty, programy mobility a aktivity na podporu soudržnosti – s cílem posílit účast v těchto regionech – a aby byla podporována odborná školení místních lidských zdrojů informující o významu **procesu účasti**, mezi veřejnými i soukromými subjekty občanské společnosti z nejdálkových regionů, která zdůrazní, že cíle strategie Evropa 2020 zaměřené na udržitelný růst podporující začlenění v nejdálkových regionech lze splnit pouze společnými silami;

40. navrhuje, že výsledkem výše uvedených školení by měla být následně i současně **příležitost k zaměstnání** v nejdálkových regionech, čímž se podpoří další šíření obnovené strategie EU pro inteligentní partnerství nejdálkových regionů, související informační kampaně o strategii a provádění souvisejících programů;

41. doporučuje zintenzívnit inovace a spolupráci klastrů mezi zeměmi EU a zeměmi mimo EU a podporu regionální spolupráce zaměřené na stimulaci investic a cestovního ruchu ze zemí mimo EU. Tato opatření by mohla být účinným krokem na cestě ke splnění cílů strategie Evropa 2020;

42. podporuje návrh Komise zachovat program na podporu zemědělství POSEI, který odpovídá prvnímu pilíři SZP pro tyto regiony, a je tedy klíčovým nástrojem pro zachování a rozvoj zemědělství nejbližších regionů. Podporuje také zachování tzv. „rybářského POSEI“, jelikož tento režim vyrovnávání zvýšených nákladů je základním nástrojem pro komercializaci produktů rybolovu a akvakultury mimo nejbližší regiony;

43. v tomto kontextu zdůrazňuje, že je nezbytné provést posouzení dopadu mezinárodních dohod, jež postihují ekonomiky nejbližších regionů, aby se tak předešlo poškození ekonomik, jež jsou již samy o sobě zranitelné;

44. zdůrazňuje, že je nutné konsolidovat také integrovanou námořní politiku, neboť mořské zdroje jsou jedním z hlavních pilířů provádění strategie Evropa 2020 v nejbližších regionech;

45. zdůrazňuje důležitost mořských a rybolovných zdrojů a vybízí Komisi, aby podpořila modernizaci rybářských loďstev (včetně znovuzavedení podpor pro lodní stavitelství na příštím období 2014–2020) a námořní infrastruktury v nejbližších regionech;

46. vítá, že Komise povzbuzuje další růst udržitelného cestovního ruchu v nejbližších regionech, zejména pokud jde o specializovaná rozvíjející se odvětví, a rozvoj potenciálních hybných sil růstu v těchto regionech (včetně, avšak nikoliv výhradně v oblastech mořských zdrojů, udržitelného cestovního ruchu, biologické rozmanitosti, ekologické výstavby) prostřednictvím uplatňování výzkumu, technologie, rozvoje a inovací s cílem **podpořit nové příležitosti k zaměstnání a podnikání**, mj. v zájmu snížení hrozícího odlivu mozků, jakož i posílení energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie;

47. upozorňuje na to, že je zapotřebí **podpořit systémy odborné přípravy a vzdělávání v nejbližších regionech**. Proto vyzývá Komisi, aby zajistila, aby současné programy vzdělávání a odborné přípravy EU, zejména v oblasti mobility, zohlednily specifické podmínky nejbližších regionů;

48. zdůrazňuje, že příští přezkum evropských rámců týkajících se státních podpor musí zohlednit zvláštní podmínky nejbližších regionů a že je nutné prosazovat vyšší flexibilitu, zjednodušení a soulad mezi zásahy ve prospěch podniků z těchto regionů;

49. navrhuje, aby byla upřednostněna podpora opatření EU zaměřených na zdokonalování, modernizaci a restrukturalizaci zdravotnických a vzdělávacích systémů v těchto regionech prostřednictvím partnerství mezi veřejnými a soukromými zainteresovanými stranami;

Vnější dimenze

50. souhlasí s Komisí, že zeměpisná poloha těchto regionů je pro EU jako celek přínosem a že rozvoj jejich potenciálu a jejich plné začlenění do jednotného trhu je zásadní příležitostí, jak zvýšit přidanou hodnotu těchto regionů pro EU. Zároveň je nutné i nadále garantovat diferencovaný přístup respektující zásady rovnosti příležitostí a proporcionality a rovnováhu mezi touto vnitřní dimenzí a lepším začleněním do jejich vlastního zeměpisného prostředí;

51. navrhuje, aby se posuzovaly nové produkty (na základě cílené tržní poptávky a v rámci jejich regionálního zasazení), u kterých by daný členský stát mohl stimulovat výrobu v příslušných nejbližších regionech za účelem podpory intenzivnějšího obchodu a sdílení znalostí se sousedními zeměmi daných regionů a se třetími zeměmi, jako jsou hlavní rozvíjející se země (například Brazílie nebo Jihoafrická republika), a tak posílit udržitelné pracovní příležitosti;

52. chtěl by podtrhnout příležitosti, které výše uvedený návrh může přinést nejbližším regionům i EU: tedy **nové příležitosti z hlediska námořní dopravy, související pracovní příležitosti**, rozvoj dopravního průmyslu v povodí daného moře, optimalizaci nákladů na dopravu a obchodní vztahy EU s rozvíjejícími se mezinárodními trhy;

53. sdílí názor Komise, pokud jde o potřebu transformace nejbližších regionů z potenciálních podnikatelských platforem a platforem spolupráce na skutečné strategické velvyslance EU v Atlantiku, Karibské oblasti a Indickém oceánu a zužitkování jejich skutečného potenciálu k šíření vlivu Evropy v jejich oblastech zájmu EU jako celku. Za tímto účelem žádá Unii, aby přijala zvláštní opatření na podporu vhodného propojení mezi nejbližšími regiony a sousedními třetími zeměmi;

54. vyzdvihuje výhodu blízkosti nejbližších regionů k sousedním třetím zemím a územím, pokud jde o příležitosti k rozvoji vnější dimenze jednotného trhu, které nabízí regionální obchod a spolupráce;

55. vybízí Komisi, aby podpořila integraci nejbližších regionů do jejich příslušných zeměpisných oblastí také z hlediska obchodu, rozvoje kosmického průmyslu a dalších jedinečných přínosů těchto regionů a modernizaci a diverzifikaci jejich hospodářství za současného **zvýšení počtu pracovních příležitostí**;

56. s ohledem na výše uvedené zdůrazňuje, že je nutné, aby se do příštích akčních plánů obnovené strategie pro nejbližší regiony promítly oba přístupy: zlepšení jejich přístupnosti k jednotnému trhu na straně jedné a usnadnění integrace regionálního trhu v daných regionech na straně druhé;

57. vítá závazek Komise, že zohlední opatření uvedená ve sdělení s názvem Malé podniky, velký svět⁽⁶⁾ zaměřená na rozvoj malých a středních podniků působících na mezinárodní úrovni a přizpůsobí je nejvzdálenějším regionům, například formou přijetí zvláštních opatření v oblasti soutěžního práva zaměřených na podporu internacionalizace malých a středních podniků z těchto regionů. Uznává úlohu strukturálních fondů Evropské unie coby důležitého zdroje financování malých a středních podniků a podporuje snadnější přístup těchto podniků k procesům zadávání veřejných zakázek;

Závěry

58. konstatuje, že instituce EU úspěšně usilují o udržitelný růst podporující začlenění v nejvzdálenějších regionech, a opakuje, že je nutné posílit partnerství mezi institucemi EU, členskými státy, nejvzdálenějšími regiony a všemi dalšími klíčovými subjekty a zainteresovanými stranami (jak z veřejné, tak ze soukromé sféry), které mohou přispět k udržitelnému rozvoji těchto regionů;

59. vyzdvihuje **zaměstnanost** jakožto vysoce prioritní cíl a měřítko všech hlavních budoucích zásahů, jejichž cílem bude dosáhnout úspěšného provedení strategie Evropa 2020 v nejvzdálenějších regionech. Z toho důvodu žádá EU, aby prostřednictvím konkrétních opatření plnila cíle nového sociálního pilíře stanoveného ve sdělení z roku 2012. Komise je totiž nenaplní a pouze odkazuje na obecné programy financování, bez příslušných modulací;

60. v této souvislosti podporuje iniciativu nejvzdálenějších regionů týkající se vypracování plánu růstu a zaměstnanosti pro tyto regiony, a to v zájmu lepší proveditelnosti a posuzování provádění;

61. navrhuje a předkládá několik konkrétních návrhů, jak podpořit či vytvořit **nové pracovní příležitosti** v nejvzdálenějších regionech;

62. podtrhuje také, že by měla být v nejvzdálenějších regionech dána priorita **zdravotnickému systému, odborné přípravě a vzdělávání**, s cílem optimalizovat místní lidské zdroje a odborné znalosti, jež jsou největšími potenciálními hybnými silami růstu v těchto regionech;

63. poukazuje na význam a důležitost modernizace a diverzifikace hospodářství nejvzdálenějších regionů a vybízí Komisi, aby podpořila zejména **modernizaci rybářských loďstev a námořní infrastruktury v nejvzdálenějších regionech**. Mořské a rybolovné zdroje totiž patří mezi nejdůležitější zdroje těchto regionů, přispívají k diferenciaci produktů a integraci nejvzdálenějších regionů do jednotného trhu a podporují také růst a konkurenceschopný obchod se sousedními zeměmi;

64. vyzdvihuje, že tato klíčová opatření mohou přinést nové příležitosti jak nejvzdálenějším regionům, tak celé EU, a to příležitosti **z hlediska námořní dopravy, související pracovní příležitosti, rozvoj dopravního průmyslu v povodí daného moře, optimalizaci nákladů na dopravu a obchodní vztahy** mezi EU a rozvíjejícími se mezinárodními trhy;

65. souhlasí s Evropským parlamentem, že je nutné stanovit rámec *ad hoc* v oblasti dopravy a IKT, aby mohly nejvzdálenější regiony účinně řešit územní diskontinuitu a digitální propast, jimž čelí;

66. vybízí Komisi, aby podpořila integraci nejvzdálenějších regionů do jejich příslušných zeměpisných oblastí z hlediska obchodu a rozvoje jedinečných možností těchto regionů, pokud jde o modernizaci a diverzifikaci jejich hospodářství směrem k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění;

67. zdůrazňuje, že je důležité, aby bylo zrušeno kritérium 150 km u námořních hranic v rámci přeshraniční spolupráce mezi nejvzdálenějšími regiony a jejich sousedními zeměmi, a to s ohledem na skutečnost, že řada těchto regionů jsou ostrovy, jež od jejich sousedních zemí dělí větší vzdálenost než 150 km;

68. podtrhuje význam, jež má regionální spolupráce pro nejvzdálenější regiony. Tato spolupráce vyžaduje, aby pokračovaly programy územní spolupráce v rámci EFRR, a současně lepší součinnost mezi fondy politiky soudržnosti a Evropským rozvojovým fondem;

69. s ohledem na výše uvedené zdůrazňuje, že je nutné, aby se do příštích akčních plánů obnovené strategie pro nejvzdálenější regiony promítly oba přístupy: zlepšení jejich přístupnosti k jednotnému trhu na straně jedné a usnadnění integrace regionálního trhu v daných regionech na straně druhé.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final, 9.11.2011.

Stanovisko Výboru regionů Úloha místních a regionálních orgánů v podpoře růstu a tvorbě vyššího počtu pracovních míst

(2013/C 62/14)

VÝBOR REGIONŮ

- připomíná Komisi, že místní a regionální orgány jsou často z velké části odpovědné za provádění politik v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy. Územní rozměr těchto politik má proto zásadní význam a Výbor lituje, že se sdělení Komise konkrétně nezmiňuje o pravomocích regionů a místních orgánů;
- vítá opatření, která obsahuje Pakt pro růst a zaměstnanost. Výbor regionů trvá na spojitosti tohoto paktu s programy na podporu růstu ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020, počínaje kapitolou 1 o udržitelném růstu;
- vyzývá členské státy, aby ve svých národních plánech reforem zohlednily pokyny Komise a věnovaly pozornost zejména flexibilitě, která je pro evropský trh práce skutečnou výzvou;
- považuje za důležité stimulovat různé formy samostatně výdělečné činnosti a podnikání a věnovat zvláštní pozornost začínajícím podnikům založeným mladými lidmi. Bude tak možné účinněji využívat prostředky, které by se jinak vynakládaly neproduktivním způsobem (náklady na předčasný odchod do důchodu nebo podpora v nezaměstnanosti);
- navrhuje zapojit vyšší měrou regiony a místní orgány do přípravy politik stimulace tvorby zelených pracovních míst v rámci národních plánů zaměstnanosti;
- kladně hodnotí návrh zlepšit síť EURES pomocí aplikace „Match and Map“, která poskytne jasný geografický přehled nabídek. V této souvislosti připomíná úlohu, již na státní a regionální úrovni hrají pracovní granty, a navrhuje, aby byly lépe propojeny se sítí Enterprise Europe Network, s regiony a s obchodními komorami.

Zpravodajka	paní Marialuisa COPPOLA (IT/ELS), členka rady regionu Benátsko
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Na cestě k hospodářské obnově vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst COM(2012) 173 final

Stanovisko Výboru regionů – Úloha místních a regionálních orgánů v podpoře růstu a tvorbě vyššího počtu pracovních míst

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá sdělení Komise *Na cestě k hospodářské obnově vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst* a připomíná, že cíle plné zaměstnanosti a sociální soudržnosti jsou potvrzeny ve SFEU a že je při jejich plnění třeba dodržovat zásady proporcionality a subsidiarity (články 3, 4, 5, 6 a 9 SFEU). Považuje toto sdělení Komise za politický akt, po němž by měla následovat konkrétní legislativní opatření členských států a místních a regionálních orgánů;

2. vyzdvihuje, že Komise zdůrazňuje potřebu strukturálních reforem v jednotlivých zemích, zvláště za účelem liberalizace trhů služeb a práce. Souhlasí, že jsou tyto reformy zapotřebí. Býval by však uvítal konkrétnější návrhy opatření stimulujících zaměstnávání v zelené ekonomice;

3. opakuje žádost adresovanou Komisi, aby do všech svých návrhů, zejména do návrhů prováděcích opatření ke sdělení *Na cestě k hospodářské obnově vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst*, zapracovala článek 9 SFEU týkající se podpory vysoké míry zaměstnanosti, zaručení odpovídající sociální ochrany a boje proti sociálnímu vyloučení;

4. důrazně podporuje strategii Evropa 2020 a její nástroje (jako jsou národní programy reforem) a rovněž závazek dosáhnout jejich cílů v oblasti zaměstnanosti a vyzývá členské státy, aby pokračovaly v postupu směřujícím k růstu a ke zvyšování inovací, jež tato strategie definuje;

5. nicméně s obavami konstatuje, že ekonomické a sociální rozdíly mezi členskými státy (a mezi regiony) v posledních letech vzrůstají, namísto toho, aby se snižovaly;

6. zdůrazňuje, že pro dosažení cílů evropské strategie zaměstnanosti je žádoucí zohledňovat územní rozměr a ponechávat členským státům a místním a regionálním orgánům dostatečnou flexibilitu při stanovování vlastních priorit a přípravě vhodných politických opatření. Významným

přínosem může rovněž být řádné využívání prostředků vyčleňovaných na politiku soudržnosti. V tomto směru představuje víceúrovňová správa vykonávaná v souladu se zásadou subsidiarity, zejména při přípravě národních programů reforem, rozhodně nejvhodnější postup pro naplnění místních potřeb a pro nejefektivnější dosažení cílů v oblasti zaměstnanosti;

7. domnívá se, že mezi současné a budoucí výzvy v oblasti zaměstnanosti nepatří jen nezaměstnanost mladých lidí, ale rovněž nezaměstnanost osob starších 55 let, osob se zdravotním postižením, přistěhovalců a žen a zvýšení počtu dlouhodobě nezaměstnaných. Vyzývá proto Komisi a členské státy, aby těmto skupinám, jež představují hodnotný a zkušený lidský kapitál, věnovaly zvláštní pozornost;

8. připomíná Komisi, že místní a regionální orgány jsou často z velké části odpovědné za provádění politik v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy. Územní rozměr těchto politik má proto zásadní význam a Výbor lituje, že se sdělení Komise konkrétně nezmiňuje o pravomocích regionů a místních orgánů;

9. vyzývá Komisi a členské státy, aby prováděly opatření nezbytná pro potírání a odstranění škodlivých praktik, kterými jsou sociální dumping a nehlášená práce, která může být spojena s vykořisťováním nelegálních přistěhovalců;

10. nabádá Komisi, aby podpořila konkurenceschopnost průmyslu a služeb v Evropě posílením správy ekonomických záležitostí v EU, aby se zabránilo návratu protekcionistických politik;

Zasedání Evropské Rady ve dnech 28. a 29. června 2012 – Pakt pro růst a zaměstnanost

11. je potěšen, že ústředními body zasedání Evropské rady ve dnech 28. a 29. června 2012 byla témata spojená s růstem a zaměstnaností a že během summitu byla uznána potřeba aktivovat na všech správních úrovních v Evropské unii nástroje a politiky zaměřené na tvorbu pracovních míst a na růst;

12. zdůrazňuje, že konsolidace rozpočtů členských států není cílem sama o sobě. Místní a regionální orgány je třeba vyzvat, aby přispěly vyváženým způsobem v souladu se zásadou proporcionality a aniž by to poškodilo jejich hospodářský růst a územní a sociální soudržnost;

13. celkově vzato vítá opatření určená členskými státy a opatření na úrovni Evropské unie, která obsahuje Pakt pro růst a zaměstnanost. Výbor regionů trvá na spojitosti tohoto paktu s programy na podporu růstu ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020, počínaje kapitolou 1 o udržitelném růstu. Ty země, jež Pakt podepsaly, musí nyní zaujmout koherentní postoj při vyjednávání víceletého finančního rámce. Co se týče celoevropských opatření ujednaných v rámci závěrů Rady, Výbor klade důraz zejména na potřebu posílit jednotný trh, omezit složitost právních předpisů, mobilizovat EIB a neprodleně zahájit pilotní fázi projektových dluhopisů za účelem financování rychlých opatření na podporu růstu. Je zásadně důležité předejít narušením hospodářské soutěže během pilotní fáze a zajistit výnosnost projektů. Nástroj by neměl nahradit kapitál od členských států, místních a regionálních orgánů či soukromý kapitál. O pokračování po pilotní fázi by se mělo rozhodnout až po provedení nezávislého hodnocení. V tomto hodnocení je důležité ukázat, zda měly vybrané projekty pro Unii nějaký přínos;

14. v souvislosti se zahájením pilotní fáze projektových dluhopisů za účelem financování strategických infrastruktur připomíná postoj, který vyjádřil ve stanovisku Nástroj pro propojení Evropy ⁽¹⁾, a doporučuje, aby do projektů TEN byly zapojeny místní a regionální orgány, a maximalizovaly se tak přínosy těchto projektů pro občany;

15. lituje však, že závěry Rady nejsou následovány rychlými kroky ve všech členských státech a že nebyly důraznější a nepodpořily další opatření ve prospěch růstu;

Podpora tvorby pracovních míst

16. kladně hodnotí návrhy Komise na podporu tvorby pracovních míst, zejména pokud jde o snížení daňového zatížení podniků. Nesmí to však mít dopad na rozpočet. Proto je současně se snížením daňového zatížení zvýšit jiné příjmy (např. environmentální daně);

17. připomíná, že zejména vzhledem k hospodářské krizi je důležité usilovat nejen o tvorbu nových pracovních míst a podporu strukturálních změn, ale především o zachování těch stávajících;

18. navrhuje zlepšit využívání, koordinaci a interoperabilitu nástrojů dostupných na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni (zejména výzvami k využívání nejen ESF, ale i EFRR) s cílem podpořit samostatnou výdělečnou činnost, sociální podniky, přechod mezi vzděláním a zaměstnáním a zakládání

nových podniků. Lepší koordinace zaručí, že bude možné nástrojů účinněji využívat;

19. domnívá se, že evropský program růstu se k tomu, aby byl schopen vytvářet dlouhodobá kvalitní pracovní místa, musí opírat o odhodlání zavést skutečnou strategii průmyslové obnovy v Evropě, jež by spočívala na aktivním zapojení veřejných orgánů všech úrovní a na silné průmyslové politice podporující konkurenceschopnost malých a středních podniků (jež jsou páteří evropské ekonomiky a představují její kulturní a výrobní historii) a sektoru služeb. Taková strategie obnovy průmyslu předpokládá, že Evropská komise vyčerpá všechny možnosti, které jí dává Lisabonská smlouva v oblasti průmyslové politiky, a chopí se možnosti „vyvinout jakékoli užitečné podněty na podporu takové koordinace [mezi členskými státy v oblasti průmyslové politiky], zejména podněty s cílem stanovit směry a ukazatele, pořádat výměnu osvědčených postupů a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení“ (článek 173 SFEU). Tato strategie průmyslové obnovy, která by měla vzniknout po revizi stěžejní iniciativy „Průmyslová politika pro éru globalizace“ v polovině období, by byla zaměřena zejména na usnadnění přístupu k úvěru, omezení administrativní zátěže a vytvoření lepšího klimatu pro podnikání, k čemuž Výbor přispívá ve spolupráci s Komisí prostřednictvím soutěže Evropský podnikatelsky zaměřený region. Výbor dále zdůrazňuje důležitost fungujícího a efektivního veřejného sektoru, který je potřebný pro hospodářský růst;

20. domnívá se, že klíčovým prvkem pro dosažení konkurenceschopnosti evropských podniků je zvýšení produktivity pomocí účinného a udržitelného řízení zdrojů a také prostřednictvím dlouhodobé odborné přípravy, inovací a sdílení odpovědnosti. Považuje tedy za důležité zhodnotit zkušenosti podniků, které jsou aktivní na poli udržitelnosti a jež lze také poznat díky evropským osvědčením;

21. co se týče zhodnocení kvality evropské výroby, zdůrazňuje, že na podniky by mohlo mít – vedle používání vnitrostátního označování původu příp. kvality – příznivý vliv také dodatečné označování původu v EU, jež by mělo pozitivní dopady z hlediska zaměstnanosti;

22. odkazuje na své stanovisko k balíčku „odpovědné podniky“ (týkajícímu se sdělení Komise COM(2011) 681–685 final) a zdůrazňuje, že sociálně a environmentálně udržitelný přístup může mít kladný vliv na konkurenceschopnost podniku, řízení rizik, omezení nákladů, stálost vztahů s klienty a inovační schopnost;

23. souhlasí s opatřeními na podporu tvorby pracovních míst v oborech spojených s environmentální udržitelností, zdravotnických profesích a oborech souvisejících s IKT (jak je rovněž zdůrazněno v závěrech ze schůze předsednictva VR, která proběhla ve dnech 22. a 23. března 2012), považuje však mimo jiné za důležité připomenout, že evropský trh práce se stále ještě skládá z pracovníků zaměstnaných

⁽¹⁾ CđR 648/2012 – COTER-V-24.

v průmyslových odvětvích a odvětvích zpracovatelského průmyslu, která přispěla k úspěchu evropského rozvoje. Žádá proto, aby se tato pracovní místa důkladně posoudila a navrhly se nástroje pro rekvalifikaci lidských zdrojů;

24. připomíná, že přechod k udržitelné ekonomice s nízkými emisemi povede nutně k restrukturalizaci současného trhu práce, již bude třeba ve všech směrech podpořit náležitými a podpůrnými opatřeními;

25. souhlasí s návrhem prodloužit nástroj mikrofinancování Progress, neboť umožňuje financovat pomocí malých částek vhodnou a záslužnou společensky prospěšnou činnost;

26. podporuje návrh Komise zachovat v činnosti Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci, neboť krize a nejistota pro evropské podniky přetrvávají. Očekává však, že se vyjasní budoucnost tohoto programu, a doufá, že nové postupy čerpání prostředků z tohoto fondu budou jednodušší, rychlejší a spolehlivější;

Obnova dynamiky trhů práce

27. vyzývá členské státy, aby ve svých národních plánech reforem zohlednily pokyny Komise a věnovaly pozornost zejména flexibilitě, která je pro evropský trh práce skutečnou výzvou. Politiku, která zohlední potřebu flexibility v zaměstnání a současně zajistí občanům ochranu, bude bezpodmínečně nutné koordinovat s regiony a místními orgány. Lituje, že ne všechny členské státy navzdory politickému závazku, který přijaly na zasedání Evropské rady na jaře 2012, a navzdory pokynům, které Komise vydala ve svém sdělení, předložily v rámci svých národních programů reforem na rok 2012 národní plány zaměstnanosti, které by obsahovaly kompletní řadu opatření s cílem vytvořit pracovní místa, zejména tzv. „zelená“ pracovní místa;

28. vyjadřuje znepokojení v souvislosti s nezaměstnaností mladých lidí v Evropské unii a vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly veškerá nezbytná opatření, a zaručily tak mladým lidem kvalifikovanou práci, jež bude jejich kvalifikace dále zvyšovat a zaručí jim ekonomickou nezávislost a stabilitu;

29. bere na vědomí, že v některých členských státech je míra nezaměstnanost mladých lidí mnohem vyšší než v jiných, a vyzývá proto Komisi, aby tuto situaci bedlivě sledovala a případně zvýšila kontrolu spuštěných programů, a snažila se tak o rychlé dosažení cíle návrhu doporučení Rady o „zárukách pro mladé“;

30. bere na vědomí, že v některých členských státech zneužívají zaměstnavatelé nástroj pro stáže, a vítá návrh na vytvoření rámce kvality stáží. Doporučuje však neklást přehnaně fixní požadavky, které by s sebou nesly riziko, že podniky nebudou nástroje stáží využívat;

31. vyzývá členské státy, aby zajistily, že do roku 2013 budou mít všichni stážisté uzavřenu smlouvu o stáži, jejímž prostřednictvím jim bude zaručena náležitá ochrana a poskytnuty nezbytné informace o jejich právech a povinnostech a o právech a povinnostech zaměstnavatele;

32. domnívá se, že možnosti organizovat stáže pro studenty vysokých škol v Evropské unii by měly být dobré, aby se studenti seznámili s pracovním prostředím. Je totiž nesmírně důležité vytvořit vazbu mezi akademickým prostředím a pracovním prostředím. Toho by bylo možné dosáhnout také pomocí programů, jako je program celoživotního učení nebo Erasmus pro mladé podnikatele. Ten se zejména ukazuje být vhodným nástrojem stimulace podnikání, jež má vysokou hodnotu pro překonání krize;

33. domnívá se, že regionální orgány by mohly hrát důležitou úlohu spojovacího článku mezi vzděláváním a výrobou, když budou podporovat dohody, v nichž vysoké školy uznají aktivity probíhající během vzdělávacího procesu přímo v podnicích, resp. v institucích veřejného a třetího sektoru. K tomu může dojít prostřednictvím dohod mezi místním či regionálním školským úřadem, sociálními partnery, zastoupenými podniky a vysokými školami;

34. konstatuje, že stáže v současnosti představují pro mladé lidi jeden z hlavních způsobů vstupu na trh práce, zdůrazňuje však, že v praxi nejsou ojedinělé případy, kdy mladí lidé přecházejí z jedné stáže do druhé bez šance získat skutečnou pracovní smlouvu, která by jim poskytla potřebné záruky. Lituje tedy, že Komise mezi své návrhy nezařadila pokyny týkající toho, jak mají členské státy tuto situaci právně upravit a vyřešit pomocí vhodných politik práce, případných daňových pobídek a dalších vhodných opatření;

35. připomíná, že mladí lidé jsou velmi důležitý zdroj, neboť mají přirozenou schopnost inovovat a agregovat, a podniky, organizace a veřejné orgány by je za zdroj měly považovat. Stáže mají přidanou hodnotu tehdy, když se vyškolený stážista stane aktivním zdrojem pro podnik, organizaci nebo veřejný orgán, který má tedy zájem na další spolupráci s ním;

36. doufá, že evropské země v dohledné budoucnosti přizpůsobí své vzdělávací systémy měnící se situaci na celosvětovém trhu práce. Hlavní ukazatel pro hodnocení vzdělávání – míra školní docházky – neplní patřičně svou úlohu. Výbor proto vyzývá k hledání nových, účinnějších způsobů hodnocení vzdělávací politiky. Bylo by vhodné přeformulovat cíle vysokoškolského vzdělávání a přizpůsobit systém měření, kontroly a financování potřebám trhu;

37. souhlasí s tím, že chybí dovednosti odpovídající potřebám trhu práce v budoucnosti, a vítá proto návrh Přehledu dovedností EU, pomocí něhož by se co nejrychleji mělo dospět do fáze úplného uznávání kvalifikací a dovedností, které je nutným krokem k zaručení skutečného jednotného trhu práce v Evropské unii;

38. zdůrazňuje, že budoucí Evropský znalostní pas obsahující profesní dovednosti nesmí představovat nástroj pro uznávání standardů na nízké úrovni, ale musí umožnit skutečné zhodnocení praktických schopností (zpracovatelský průmysl, řemeslná výroba atp.), v nichž naše územní celky excelují, čímž tedy v konečném důsledku ocení zásluhy;

39. uznává, že v současné době chybí interakce mezi vzděláváním a pracovním prostředím, a navrhuje proto, aby se podpořil přechod mezi školou a prací, a to prostřednictvím již zmíněných stáží, ale také školicích programů, které budou ve školách všech stupňů provádět přímo pracující;

40. navrhuje vytvořit specifické programy výměn mezi úředníky veřejné správy a podniky, aby se překlenula propast mezi veřejnou službou a potřebami v oblasti podnikání a umožnilo se jejich vzájemné poznání a osvojení osvědčených postupů;

41. navrhuje dále podpořit (pomocí příslušných programů spolufinancovaných z evropských fondů) další vzdělávání pracovníků;

42. považuje za důležité stimulovat různé formy samostatně výdělečné činnosti a podnikání a věnovat zvláštní pozornost začínajícím podnikům založeným mladými lidmi. Bude tak možné účinněji využívat prostředky, které by se jinak vynakládaly neproduktivním způsobem (náklady na předčasný odchod do důchodu nebo podpora v nezaměstnanosti);

43. souhlasí, že je potřeba podpořit opatření, která mohou vést k vytvoření evropského trhu práce, tj. opatření, která usnadní mobilitu občanů a pracovníků Evropské unie tím, že odstraní daňové překážky, umožní přenos příspěvků v nezaměstnanosti a převod důchodových práv;

44. je přesvědčen, že dodržování povinností ze strany mobilních pracovníků a ochrana jejich práv musí být i nadále jednou z priorit EU, aby se podpořila řádná mobilita na vnitřním trhu. V této souvislosti by se asistenční služba SOLVIT mohla začlenit mezi služby sítě Enterprise Europe Network (EEN) s cílem přiblížit zaměstnavatele a zaměstnance službě, která představuje integrovaný styčný bod v oblasti evropských otázek;

45. kladně hodnotí návrh zlepšit síť EURES pomocí aplikace „Match and Map“, která poskytne jasný geografický přehled nabídek. V této souvislosti připomíná úlohu, již na státní a regionální úrovni hrají pracovní granty, a navrhuje, aby byly lépe propojeny se sítí Enterprise Europe Network, s regiony a s

obchodními komorami (jejichž výhodou je to, že mají dobrou vazbu na podniky a znají jejich potřeby a problémy);

46. vyzývá Komisi, aby s cílem vyhnout se zdvojení zmapovala již provedené průzkumy porovnávající poptávku a nabídku na trzích práce v jednotlivých státech. Výměna a koordinace těchto údajů by mohly být zásadně důležité pro dobrou mobilitu uvnitř EU. V této souvislosti poukazuje na průzkum Excelsior, jež provedla soustava italských komor;

47. vítá, že do konce roku 2012 bude zahájena konzultace ohledně ekonomické migrace, a doporučuje věnovat v ní pozornost zejména otázce cirkulační migrace. Podporuje harmonizaci vnitrostátních předpisů v této oblasti;

Zlepšení správy věcí veřejných v EU

48. vítá vyšší koordinaci evropské veřejné správy a zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou v ní podle zásady subsidiarity hrají regiony a místní orgány;

49. souhlasí s návrhem vydávat každoročně publikaci obsahující referenční údaje pro ukazatele v oblasti zaměstnanosti. Tento systém by měl zahrnovat nejen trhy práce jednotlivých států, ale rovněž trhy práce v regionech až po úroveň NUTS II, aby bylo možné uplatňovat řešení, která budou lépe odrážet různé podmínky;

50. doufá, že budoucí evropský systém účtů (SEC2010) bude schopný shromažďovat více regionálních statistik na úrovni NUTS II, aby bylo možné vytvořit konkrétní ukazatele pro zlepšení veřejné správy v Evropské unii a rozdělit odpovědnost mezi různé úrovně správy;

51. souhlasí s tím, že je potřeba zahájit sledování pokroku v provádění národních plánů zaměstnanosti, pokud nebude doplněno možností ukládat sankce s místním a regionálním dopadem;

Příloha – Soubor klíčových opatření v oblasti zaměstnanosti pro zelenou ekonomiku

52. považuje za nezbytné stanovit jednotnou definici zelených pracovních míst, tj. udržitelných pracovních míst šetrných k životnímu prostředí. K tomu je zapotřebí vytvořit ukazatele, které budou jediným evropským referenčním měřítkem;

53. navrhuje zapojit vyšší měrou regiony a místní orgány do přípravy politik stimulační tvorby zelených pracovních míst v rámci národních plánů zaměstnanosti;

54. navrhuje, aby se posoudila možnost rozvíjet koncepci environmentálního metadistriktu (tj. koncepci klastrů nezávislou na fyzické blízkosti podniků, která však díky novým technologiím může umožnit spolupráci a zároveň hospodářskou soutěž, jež je základem pro úspěšnost průmyslových distriktů) pro udržitelný rozvoj, aby se vytvořil institucionální základ pro ekologické ekonomické činnosti a aby tyto činnosti byly uznány;

55. považuje za nezbytné, aby se všechny nástroje zavedené (na evropské, celostátní a regionální úrovni) za účelem poskytování potřebných informací o „zelených“ dovednostech, které budou v budoucnu na trhu žádané, mezi sebou koordinovaly a aby se doplňovaly, a předešlo se tak zbytečnému plýtvání zdroji a zdvojování;

56. oceňuje informování a šíření, které probíhá v rámci programů, jako je např. Inteligentní energie pro Evropu;

57. kladně hodnotí spolupráci s ECB a navrhuje zejména posílit program ELENA, který regionům a místním orgánům pomáhá mobilizovat finanční zdroje potřebné pro programy věnované udržitelné energii a obnovitelným zdrojům energie;

58. plně souhlasí s tím, že ESF a EFRR by měly být hlavními nástroji podpory rozvoje nových dovedností a zvyšování zaměstnanosti;

59. domnívá se rovněž, že by se mělo upřednostnit inovativní využívání těchto fondů a mělo by se podpořit vzdělávání, které zohledňuje i mezinárodní mobilitu, aby k ní mohlo docházet tam, kde byly zjištěny osvědčené postupy v oblasti environmentální udržitelnosti;

60. považuje sice za zajímavý návrh podporovat investice v rámci nástroje mikrofinancování Progress, nechápe však, proč je třeba podporovat fórum pro zúčastněné strany;

61. navrhuje místo toho finančně stimulovat finanční zprostředkovatele fungující v rámci programu Progress k podpoře ekologických projektů;

62. uznává význam partnerství jako nástroje, jímž se konkrétně provádí zásada víceúrovňové správy, a podporuje jeho využívání;

63. považuje za důležité podpořit širokou strategickou koordinaci služeb zaměstnanosti s cílem snížit rozdíly mezi členskými státy. Doufá, že nástroj PARES bude k tomuto účelu dostačující;

64. kladně hodnotí výměnu osvědčených postupů rovněž s využitím příručky, která má být za tímto účelem vydána, a to za předpokladu, že tyto výměny budou následovány konkrétními činnostmi;

Příloha – Akční plán pro zaměstnanost v oblasti zdravotnictví v EU

65. plně souhlasí s návrhem na zdokonalení plánování a tvorbu prognóz, pokud jde o pracovní síly ve zdravotnictví v EU;

66. doufá nicméně, že se platformě členských států brzy podaří postavit na stejnou úroveň studijní programy, aby se omezila byrokracie a zvýšil se pohyb pracovních sil ve zdravotnictví v Evropské unii;

67. žádá proto, aby se vypracování pokynů pro výměny vzdělávacích a školicích kapacit ve zdravotnických profesích posunulo již na rok 2013, jelikož mapování těchto kapacit je pouze přípravou pro vypracování těchto pokynů;

68. má pochyby, co se týče návrhu na zřízení evropské rady pro dovednosti pro ošetřující a pečovatelský personál a návrhu pilotního projektu Odvětvová aliance pro dovednosti, neboť nechápe přidanou hodnotu těchto návrhů;

69. domnívá se, že dostačujícím a užitečným mechanismem k mapování dovedností poskytujících se v jednotlivých členských státech a ke stanovení minimálních požadavků na odbornou přípravu zdravotnického personálu, včetně ošetřujícího a pečovatelského personálu, může být navržena evropská platforma členských států;

70. vítá záměr poznat osvědčené postupy nábory a udržování pracovníků, domnívá se však, že tento proces nesmí být v žádném případě nákladný. Proto navrhuje, aby se k tomuto účelu nejdříve zahájila konzultace a následně se (na základě jejich výsledků) posoudilo, zda se zahájí jiné formy průzkumu;

71. ohledně nábory zdravotnických pracovníků připomíná, že je potřeba odrazovat od nehlášené práce, zejména co se týče osob poskytujících pečovatelské služby v domácnosti;

72. domnívá se, že je třeba, aby kodex zásad WHO byl uplatňován jednotně v celé Evropské unii. Vzhledem k jeho nezávazné povaze však žádá další informace o případných opatřeních, pomocí nichž by se jeho uplatňování zajistilo;

Příloha – Soubor klíčových opatření pro zaměstnanost v oblasti IKT

73. vítá návrh na vytvoření partnerství, do nichž budou zapojeny subjekty účastníci se trhu s IKT, obchodní komory, veřejné orgány a výzkumné instituce a jejichž účelem je organizace vzdělávacích aktivit týkajících se dovedností žádaných na trhu;

74. domnívá se však, že kromě podpory informační kampaně a profesní dráhy pro mladé v sektoru IKT je také nezbytné rozsáhleji podněcovat investice do tohoto sektoru (vzhledem k tomu, že analýza Komise ukazuje, že tyto investice zvyšují produktivitu) a zlepšovat konkurenceschopnost pomocí vhodných metod, které respektují rozdíly existující mezi různými členskými státy (jako příklad by mohlo posloužit sdružování podniků);

75. doporučuje posoudit opatření na podporu zakládání nových podniků, aby se podnítila zaměstnanost v sektoru IKT. Příkladem takovýchto opatření může být zřízení inkubátorů při vědecko-technologických parcích (v nichž by se díky příznivým podmínkám koncentrovaly nové technologicky vyspělé podniky, a vytvořilo by se tak prostředí příznivé pro součinnost podniků) či přímé investice z regionálních finančních prostředků (které, pokud vstoupí do rizikového kapitálu začínajícího podniku v prvních letech jeho činnosti, by mohly usnadnit financování a zvýšit jeho jistotu, a nahradit tak chybějící soukromý rizikový kapitál);

76. vzhledem k tomu, že sektor IKT je mladý a přirozeně v něm dochází k expanzi v důsledku měnících se požadavků na trhu, navrhuje, aby podpora vzdělávacích aktivit zahrnovala také na pracovníky starší 55 let. Zejména je třeba věnovat pozornost veřejnému sektoru, v němž se v důsledku omezení fluktuace pracovníků hodně zvýšil průměrný věk zaměstnanců, čímž se zpomalilo používání nových informačních a telekomunikačních technologií usnadňujících poskytování nabízených služeb;

77. oceňuje vypracování evropského rámce pro elektronické dovednosti a žádá, aby byl lépe koordinován s podobnými iniciativami (např. ECDL), aby se předešlo zdvojení opatření;

78. kladně hodnotí odhodlání financovat pilotní projekt ke zmapování vydaných certifikací, pokud bude tento projekt použit jako první krok k normalizaci certifikací;

79. souhlasí s přístupem, podle něž by úlohu vedoucí fondu pro provádění těchto politik měl hrát ESF, připomíná však, že pro dosažení konkrétních výsledků je lepší soustředit výdaje.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

99. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 31. LEDNA A 1. ÚNORA 2013

Stanovisko Výboru regionů Status a financování evropských politických stran a evropských politických nadací

(2013/C 62/15)

VÝBOR REGIONŮ

- je přesvědčen, že tento návrh může představovat jeden ze způsobů, jak usnadnit diskuse na evropské a mezinárodní úrovni a napomoci vzniku evropského veřejného mínění;
- souhlasí s tím, aby bylo získání evropského právního statusu podmíněno dodržováním vysokých standardů správy, odpovědnosti a transparentnosti;
- je potěšen tím, že ve fázi, kdy politické strany a k nim přidružené nadace žádají Evropský parlament o registraci, figuruje v nařízení při posuzování jejich zastoupení vedle evropské a celostátní úrovně i úroveň regionálních parlamentů;
- žádá Radu a Evropský parlament, aby do tohoto procesu ověřování dodržování základních hodnot zapojily i Výbor;
- soudí, že navrhované rozdělení finančních prostředků EU je přijatelné, navrhuje však ke zvážení, zda by se při tomto rozdělování nemohlo přihlížet i k počtu zástupců ve Výboru;
- doporučuje, aby evropské finanční prostředky mohly být použity k celoevropským kampaním k referendům či občanským iniciativám.

Zpravodaj	pan SÉRTÓ-RADICS (HU/ALDE), starosta obce Uszka
Odkaz	návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací COM(2012) 499 final – 2012/0237 (COD)

Stanovisko Výboru regionů Status a financování evropských politických stran a evropských politických nadací

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací, který Evropská komise zveřejnila 12. září 2012. Tímto návrhem se nahrazuje a ruší nařízení (ES) č. 2003/2004, jímž se až doposud politické strany a nadace řídily;

2. přál by si vzhledem ke svému složení, které vychází z politických skupin, přispět k vypracování tohoto legislativního návrhu, který mimo jiné může na místní a regionální úrovni více upozornit na evropská politická rozhodnutí a také na zapojení členů Výboru regionů při formulování těchto rozhodnutí;

3. zdůrazňuje, že je odhodlán propagovat evropské občanství⁽¹⁾ a výchovu k evropskému občanství⁽²⁾, což v nedávné době podrobně vyjádřil v různých stanoviscích;

4. opakuje zejména svůj závazek prosazovat evropské občanství a práva, jež jsou s ním spojena, zejména volebního právo. Činnosti Výboru regionů v souvislosti s Evropským rokem občanů 2013 se zaměří právě na toto téma⁽³⁾;

5. zdůrazňuje, že je významné, že evropské občanství kromě toho, že zapojuje občany do procesu evropské integrace, přispívá k lepšímu budování evropské demokracie. Je proto v zájmu občanů Evropské unie, aby v Evropě mohla vzkvétat zastupitelská demokracie. Skutečně nadnárodní evropské politické strany a politické nadace mají klíčovou úlohu při formulování hlasu občanů na evropské úrovni v průběhu evropského legislativního procesu;

6. je přesvědčen, že tento návrh může představovat jeden ze způsobů, jak usnadnit diskuse na evropské a mezinárodní úrovni a napomoci vzniku evropského veřejného mínění.

Kromě toho může přispět k zájmu občanů o evropské volby a k jejich vyšší účasti v nich i k posílení demokratické legitimacy Evropské unie;

7. schvaluje zastřešující cíl nařízení, jímž je zvýšit viditelnost, uznání, efektivnost, transparentnost a zodpovědnost evropských politických stran a nadací;

8. domnívá se, že je naprosto nezbytné evropské politické strany a evropské politické nadace úzeji propojit. Souhlasí s tím, aby jedna evropská politická strana mohla mít pouze jednu formálně přidruženou evropskou politickou nadací;

Registrace a ověřování

9. považuje skutečnost, že jednotný evropský status dává možnost zaregistrovat se jako evropská politická strana nebo evropská politická nadace, a tím získat právní postavení na základě práva EU za možný významný krok k politickému sjednocení Evropy. Strany a nadace totiž přestanou být závislé na rozmanitosti právních forem v jednotlivých státech, v nichž existovaly až doposud. Konstatuje však, že způsobilost současného návrhu plnit tuto funkci závisí na vhodném provádění členskými státy;

10. podotýká, že rámec evropského statusu, jak jej Komise navrhuje, se opírá o zkušenosti s fungováním stran, aliancí a nadací zaregistrovaných na vnitrostátní úrovni, které v současnosti existují a které se těší velkému uznání. Stávající návrh má však (zejména co se týká nezávislého evropského právního statusu) určitá omezení, což lze chápat tak, že při koncepci nového statutu nebyly plně zohledněny zkušenosti evropských politických stran od roku 2004;

11. zdůrazňuje, že pro evropské politické strany a evropské politické nadace, které jsou k nim přidruženy, má zásadní význam, aby vznikl skutečný evropský právní status. To by jim umožnilo zvolit si v závislosti na svých vlastních charakteristikách a politické identitě za stejných podmínek sídlo v kterémkoli členském státě;

12. proto upozorňuje na to, že je důležité, aby evropský právní status, který toto nařízení zavádí, zohledňoval vnitrostátní právní předpisy. Doporučuje tudíž evropským institucím, aby v budoucnu zvážily vytvoření plnohodnotného evropského právního statusu;

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

⁽²⁾ CdR 120/2005.

⁽³⁾ R/CdR 1030/2012 bod 7.

13. souhlasí s tím, aby bylo získání evropského právního statusu podmíněno dodržováním vysokých standardů správy, odpovědnosti a transparentnosti;

14. považuje za důležitý krok to, že ke konkrétním podmínkám a požadavkům pro získání evropského právního statusu a ještě více pro jeho zachování patří respektování hodnot, na nichž je EU založena. To bylo doposud jedním z přístupových kritérií pro kandidátské země. Toto nařízení však povznáší základní hodnoty EU na úroveň kritérií, která mohou a musí být politicky monitorována;

15. je potěšen tím, že ve fázi, kdy politické strany a k nim přidružené nadace žádají Evropský parlament o registraci, figuruje v nařízení při posuzování jejich zastoupení vedle evropské a celostátní úrovně i úroveň regionálních parlamentů. Nicméně vzhledem k odlišné struktuře jednotlivých členských států je zapotřebí vyjasnit povahu střední politické úrovně (spolková země, region, hrabství, kraj, oblast atd.);

16. souhlasí s tím, aby Evropský parlament každoročně ověřoval, zda evropské politické strany a evropské politické nadace plní podmínky a požadavky stanovené v nařízení, a aby mohl na žádost ověřovat, zda strana či nadace i nadále dodržuje hodnoty, na kterých je Evropská unie založena;

17. žádá Radu a Evropský parlament, aby do tohoto procesu ověřování dodržování základních hodnot zapojily i Výbor;

18. doporučuje, aby byl do tohoto procesu povinně zapojen v případě, kdy je strana, již se ověřování týká, zastoupena ve Výboru;

Financování

19. připomíná, že ve svém stanovisku k novému víceletému finančnímu rámci na období po roce 2013 ⁽⁴⁾ zdůraznil, že je důležité zajistit odpovídající prostředky na podporu základních práv, demokracie a zapojení občanů do snah o vytvoření evropského občanství. Skutečně nadnárodní evropské politické strany a k nim přidružené evropské politické nadace mají hrát rozhodující úlohu při formulování hlasu občanů na evropské úrovni tím, že propojí politiky na vnitrostátní a unijní úrovni;

20. bere na vědomí, že Komise v návrhu rozlišuje mezi kritérii pro získání právního statusu a kritérii způsobilosti pro financování;

21. souhlasí s tím, aby finanční prostředky EU poskytované evropským politickým stranám a evropským politickým nadacím byly i nadále přidělovány z rozpočtu Evropského parlamentu;

22. schvaluje to, aby uznání evropské politické strany nebo evropské politické nadace, a tedy splnění podmínek a požadavků, na nichž toto uznání závisí, bylo nezbytnou podmínkou způsobilosti pro financování z rozpočtu EU;

23. soudí, že navrhované rozdělení finančních prostředků EU je přijatelné (15 % je rozděleno rovným dílem a 85 % se rozdělí mezi evropské politické strany poměrně podle podílu zvolených členů Evropského parlamentu). Navrhuje však ke zvážení, zda by se při tomto rozdělování nemohlo přihlížet i k počtu zástupců ve Výboru;

24. vítá skutečnost, že Komise v návrhu zvyšuje povolenou úroveň hodnoty darů za rok od jednoho dárcce (fyzické nebo právnické osoby) ze současných 12 000 EUR na nanejvýše 25 000 EUR, což zvýší schopnost politických stran a nadací vytvářet vlastní zdroje;

25. schvaluje zásadu i praxi, že financování evropských politických stran z rozpočtu Evropské unie nesmí být použito pro přímé ani nepřímé financování celostátních, regionálních ani místních voleb nebo jiných politických stran a zejména ne vnitrostátních politických stran či kandidátů. Odporovalo by to totiž nadnárodnímu duchu tohoto návrhu;

26. nevidí naproti tomu důvod, proč by evropské politické strany a evropské politické nadace nemohly ze svých vlastních příjmů podporovat kandidáty, kteří kandidují v celostátních, regionálních či místních volbách v jejich vlastních evropských politických „barvách“;

27. chápe, co Komise v návrhu sleduje zákazem, aby bylo financování z rozpočtu Evropské unie použito k financování kampaní k celostátním, regionálním nebo místním referendům (např. o změně Smlouvy). Doporučuje však, aby se zvažilo, zda by evropské finanční prostředky nemohly být použity ke kampaním k referendům nebo v případě evropských občanských iniciativ;

Praktické fungování a místní a regionální hlediska

28. je přesvědčen o tom, že evropským politickým stranám se bude v rámci jejich fungování stále účinněji dařit vyjadřovat a zprostředkovávat vůli občanů ve vztahu k voleným úřadům a jiným zastupitelským funkcím na evropské úrovni a že dokáží navázat těsnější vazbu mezi evropskou a místní či regionální úrovní;

29. zdůrazňuje nutnost zaručit občanům Unie plnohodnotný přístup k informacím na území členských států jako předpoklad jejich aktivní politické účasti. Žádá své členy, aby podnikli kroky nutné k tomu, aby členské státy zaručily přístup k informacím ⁽⁵⁾. I v tomto ohledu by existence skutečně nadnárodních evropských politických stran mohla plnit významnou úlohu;

⁽⁴⁾ CdR 283/2011.

⁽⁵⁾ CdR 170/2010, odst. 17 a CdR 355/2010, odst. 37.

30. uznává, že existence skutečně nadnárodních evropských politických stran může vést k tomu, že v budoucnu budou kandidáti v místních a regionálních volbách kandidovat za některou evropskou politickou stranu, spíše než za svou vnitrostátní či regionální stranu. Tak by byla zřetelnější přímá vazba mezi evropskou a místní či regionální politikou;

31. podporuje politickou vůli, aby evropský právní status a pravidla financování vstoupily v platnost dostatečně dlouho před volbami do Evropského parlamentu v roce 2014 a aby se vztahovaly i na podporu, kterou evropské politické strany a evropské politické nadace poskytnou místním a regionálním kampaním týkajícím se evropských občanských iniciativ;

Subsidiarita, proporcionalita a lepší právní předpisy

32. konstatuje, že lze tento návrh považovat za návrh, jenž je v souladu se zásadou subsidiarity, neboť pravidla upravující status a financování politických stran a politických nadací na evropské úrovni mohou být stanovena pouze na úrovni EU;

33. vyzdvihuje to, že praktickým projevem víceúrovňové struktury vznikajícího demokratického systému EU by bylo, pokud by právní úprava umožnila, aby se ověřování dodržování základních hodnot EU evropskými politickými stranami a evropskými politickými nadacemi účastnil i Výbor;

34. konstatuje, že lze tento návrh obecně považovat za návrh, jenž je v souladu se zásadou proporcionality, neboť nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k dosažení vytčených cílů na úrovni EU;

35. vnímá určitý rozpor v tom, že ačkoli si návrh klade za cíl vytvořit novou evropskou právní formu pro oba druhy subjektů (strany a nadace), ty budou ve většině aspektů své praktické činnosti nadále působit na základě právní formy uznávané právním řádem toho členského státu, v němž mají sídlo;

36. lituje, že v návrhu chybí analýza jeho dopadu;

37. kladně hodnotí, že Evropská komise konzultovala zainteresované strany a výsledky této konzultace zapracovala do návrhu. Z dokumentu nicméně není zjevné, zda se těchto konzultací účastnila místní a regionální úroveň;

38. vyzývá Evropský parlament, aby do procesu hodnocení evropského právního statusu a systému financování, který je v návrhu stanoven a proběhne ve třetím roce po příštích volbách do Evropského parlamentu, zapojila i Výbor regionů.

II. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

Čl. 2. odst. 5

Definice

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
„regionálním parlamentem“ nebo „regionálním shromážděním“ subjekt, jehož členové buď mají volební mandát v některém regionu nebo se politicky zodpovídají nějakému volenému shromáždění;	„regionálním parlamentem“ nebo „regionálním shromážděním“ subjekt <u>na úrovni mezi obcí a státem</u> , jehož členové buď mají volební mandát ~~v některém regionu~~ <u>územním celku na vyšší než místní úrovni</u> nebo se politicky zodpovídají nějakému volenému shromáždění <u>na nižší než celostátní úrovni</u> ;

Odůvodnění

Volená shromáždění střední úrovně mají v jednotlivých členských státech různou formu. Ne vždy se nazývají regionálními parlamenty nebo regionálními shromážděními. Kvůli těmto různorodým strukturám je zapotřebí vyjasnit povahu střední politické úrovně (spolková země, region, hrabství, kraj, oblast atd.). Výraz „na úrovni mezi obcí a státem“, který navrhujeme v pozměňovacím návrhu, je širší a představuje pojem, který se může vztahovat na všechny členské státy a zároveň ho lze dobře odlišit od volebního mandátu na komunální úrovni.

Pozměňovací návrh 2

Čl. 7. odst. 2

Ověřování registrace

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Kdykoli o to požádá čtvrtina jeho členů, kteří zastupují nejméně tři politické skupiny v Evropském parlamentu, rozhodne Evropský parlament většinou hlasů svých členů, zda jsou nadále splněny podmínky v čl. 3 odst. 1 písm. c) pro evropské politické strany a v čl. 3 odst. 2 písm. c) pro evropské politické nadace.	Kdykoli o to požádá čtvrtina jeho členů, kteří zastupují nejméně tři politické skupiny v Evropském parlamentu, rozhodne Evropský parlament většinou hlasů svých členů, zda jsou nadále splněny podmínky v čl. 3 odst. 1 písm. c) pro evropské politické strany a v čl. 3 odst. 2 písm. c) pro evropské politické nadace.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Před přijetím rozhodnutí vyslechne Evropský parlament zástupce dotyčné evropské politické strany nebo evropské politické nadace a požádá výbor složený z nezávislých osobností, aby v přiměřené lhůtě sdělil své stanovisko v této věci.</p> <p>Tento výbor se skládá ze tří členů, přičemž Evropský parlament, Rada a Komise jmenují po jednom členovi do šesti měsíců po skončení prvního zasedání Evropského parlamentu po volbách do Evropského parlamentu. Sekretariát a finanční prostředky pro výbor poskytuje Evropský parlament.</p>	<p>Před přijetím rozhodnutí vyslechne Evropský parlament zástupce dotyčné evropské politické strany nebo evropské politické nadace a požádá výbor složený z nezávislých osobností, aby v přiměřené lhůtě sdělil své stanovisko v této věci. <u>Do tohoto procesu zapojí i Výbor regionů. V každém případě tak učiní vždy, když se ověřování týká některé evropské politické strany, která má ve Výboru regionů zástupce.</u></p> <p>Tento výbor se skládá ze tří členů, přičemž Evropský parlament, Rada a Komise jmenují po jednom členovi do šesti měsíců po skončení prvního zasedání Evropského parlamentu po volbách do Evropského parlamentu. Sekretariát a finanční prostředky pro výbor poskytuje Evropský parlament.</p>

Odůvodnění

Regionální rozměr také patří mezi podmínky registrace, a proto je logické, aby i Výbor regionů zastával určitou úlohu v procesu ověřování respektování základních hodnot EU, a to přinejmenším tehdy, kdy je dotyčná strana zastoupena ve Výboru.

Pozměňovací návrh 3

Čl. 18 odst. 4 (nový)

Zákaz financování

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p><u>Zákaz financování se netýká podpory, kterou evropské politické strany a evropské politické nadace poskytnou kampaním týkajícím se evropské občanské iniciativy.</u></p>

Odůvodnění

Evropské politické strany a evropské politické nadace se nepotřebují zviditelňovat a komunikovat s občany EU pouze v průběhu kampaní před volbami do Evropského parlamentu, ale i během kampaní na záchranu evropských hodnot mezi jednotlivými volebními kampaněmi, například u příležitosti evropských občanských iniciativ.

V Bruselu dne 31. ledna 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

CENY PŘEDPLATNÉHO NA ROK 2013 (bez DPH, včetně poštovního za obvyklou zásilku)

Úřední věstník EU, řady L + C, pouze tištěné vydání	22 úředních jazyků EU	1 300 EUR ročně
Úřední věstník EU, řady L + C, tištěné vydání + roční DVD	22 úředních jazyků EU	1 420 EUR ročně
Úřední věstník EU, řada L, pouze tištěné vydání	22 úředních jazyků EU	910 EUR ročně
Úřední věstník EU, řady L + C, měsíční DVD (souhrnný)	22 úředních jazyků EU	100 EUR ročně
Dodatek k Úřednímu věstníku (řada S), DVD, jedno vydání týdně	mnohojazyčné: 23 úředních jazyků EU	200 EUR ročně
Úřední věstník EU, řada C – Výběrová řízení	jazyky, kterých se týká výběrové řízení	50 EUR ročně

Předplatné *Úředního věstníku Evropské unie*, který vychází v úředních jazycích Evropské unie, je k dispozici ve 22 jazykových verzích. Zahrnuje řady L (Právní předpisy) a C (Informace a oznámení).

Každá jazyková verze má samostatné předplatné.

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 920/2005, zveřejněným v Úředním věstníku L 156 ze dne 18. června 2005, které stanoví, že orgány Evropské unie nejsou dočasně vázány povinností sepsat všechny akty v irštině a zveřejňovat je v tomto jazyce, je Úřední věstník vydávaný v irském jazyce prodáván zvlášť.

Předplatné dodatku k Úřednímu věstníku (řada S – Dodatek k *Úřednímu věstníku Evropské unie*) zahrnuje znění ve všech 23 úředních jazycích na jednom mnohojazyčném DVD.

Předplatné *Úředního věstníku Evropské unie* opravňuje na požádání k obdržení různých příloh Úředního věstníku. Předplatitelé jsou na vydávání příloh upozorňováni prostřednictvím „oznámení čtenářům“ zveřejňovaného v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Prodej a předplatné

Předplatné různých placených periodik, jako například předplatné *Úředního věstníku Evropské unie*, lze získat u našich distributorů. Seznam distributorů se nachází na této internetové adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nabízí přímý a bezplatný přístup k právu Evropské unie. Tyto internetové stránky umožňují nahlížet do *Úředního věstníku Evropské unie* a obsahují rovněž smlouvy, právní předpisy, judikaturu a návrhy právních předpisů.

Více informací o Evropské unii naleznete na adrese: <http://europa.eu>

